

Poročilo Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje, združenja za izobraževanje in družbeno vključenost za leto 2018

Leto 2018: jubilejno leto dr. Ane Krajnc, zaslužne profesorice Univerze v Ljubljani in predsednice Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje

Ljubljana, februar 2019

Poročilo Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje, združenja za izobraževanje
in družbeno vključenost za leto 2018

Ljubljana, februar 2019

Besedilo: prof. dr. Ana Krajnc, dr. Dušana Findeisen, Alijana Šantej, Petra Bališ,
Urška Telban, Mirjam Bevc Peressutti, Urša Kramberger, Alenka Gabriela Ščuka

Uredila: Alijana Šantej

Jezikovni pregled: Alijana Šantej, Urška Telban

Oblikovala: Urška Telban

Fotografije: arhiv Združenja SUTŽO, Janez Platiše

Slika na naslovnici: Meta Kutin

Izdala:

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje,
združenje za izobraževanje in družbeno vključenost

Poljanska cesta 6, 1000 Ljubljana

Zanjo: Ana Krajnc

Tisk: Pancopy printstudio s. p.

Naklada: 20 izvodov

Predgovor

V predgovoru navajamo glavne poudarke delovanja Združenja SUTŽO v letu 2018, ki jih podrobneje predstavljamo v poročilu po posameznih sekcijah združenja ali področjih dela.

Članice Mreže Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je v letu 2018 povezalo več oblik izobraževanja in sodelovanja, ki smo jih večji del izvedli ob finančni podpori Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport: (a) tri usposabljanja mentorjev in vodij mreže SUTŽO na temo *Vpliv skupinske dinamike in odnosov v študijskih skupinah na doseganje učnih ciljev*: v Slovenj Gradcu, Ljubljani in Izoli, (b) štiri usposabljanja za animatorje *Animator – spodbujevalec učenja in povezovanja študijske skupine z lokalnim okoljem*: eno v Ilirski Bistrici in tri v Ljubljani, (c) Mednarodni strokovni posvet mreže SUTŽO in mreže Predaj naprej (ang. Pass It On Network) *Izzivi in perspektive globalnega povezovanja za razvoj nove podobe starosti* na MIZŠ in (č) posvet *Izobraževanje starejših za nas in družbo* v Škofji Loki. Mrežo SUTŽO vodi prof. dr. Ana Krajnc ob sodelovanju strokovnih sodelavk Petre Bališ in Alijane Šantej.

Leto 2018 je bilo posvečeno tudi jubileju dr. Ane Krajnc, zaslužne profesorice Univerze v Ljubljani in predsednice Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje. Jubilej smo obeležili s slavnostnim dogodkom 6. novembra na Filozofski fakulteti v Ljubljani. V izdaji Znanstvene založbe Filozofske fakultete sta ob tej priložnosti izšli dve monografiji: znanstvena monografija *Sodobne paradigme raziskovanja izobraževanja in učenja odraslih* in, v sodelovanju s SUTŽO, zbornik *Liber Amicorum Ana Krajnc*.

V letu 2018 smo izdali pet števil *elektronskih novic mreže SUTŽO* in tri številke spletnih učnih pisem *Mentor in znanje*. Oboje pripravlja dr. Dušana Findeisen.

Inštitutu za disleksijo sta se v letu 2018 pridružili novi zunanji strokovni sodelavki: psihologinja dr. Vesna Radonjič Miholič za izvajanje testiranj za disleksijo in mag. Marija Velikonja za organizacijo javnih predavanj na področju disleksije in specifičnih učnih težav. Strokovno delovanje Inštituta vodi prof. dr. Ana Krajnc, koordinacijsko delo za Inštitut opravlja andragoginja Petra Bališ. Število testiranj za disleksijo se je v letu 2018 v primerjavi z letom 2017 povečalo za 78 % (v letu 2017 so strokovni sodelavci Inštituta opravili 13 testiranj, v letu 2018 pa 59 testiranj).

SUTŽO je bila v letu 2018 vključena v šest evropskih projektov: *Begunski časi* (ang. RefugeesIN - Cinema for Refugees Social Inclusion), *Srebrna koda* (ang. Silver Code - Senior Trainees on Coding), *Spodbujanje izobraževanja starejših* (ang. Promotion of the Third Age Education), *Gradnja mostov za Evropo* (ang. Building Bridges for Europe), *Spodbujanje motivacije manj izobraženih delavcev za izobraževanje* (ang. How to trigger primary motivation for learning in low education 45+ workers), *Učenje s pripovedovanjem zgodb za digitalno Evropo* (ang. Storytelling Learning in Digital Europe).

Z letom 2018 so se zaključili trije evropski projekti: Begunski časi, Srebrna koda in projekt Spodbujanje izobraževanja starejših. Konec leta 2018 smo se vključili v dva nova evropska projekta: projekt *Štirje elementi* (ang. Four elements – Legends and stories: improving foreign language learning and intercultural competences of adults by e-learning) in projekt

SPIDW (ang. Strategic partnership for older people's inclusion into the digital world). Projekte vodi dr. Dušana Findeisen ob sodelovanju Urške Majaron.

Sekcija Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani v študijskem letu 2018/2019 združuje 3199 starejših študentov v 274 študijskih skupinah (preteklo leto 3175 študentov v 267 študijskih skupinah). Sekcijo vodi Alijana Šantej ob sodelovanju strokovnih sodelavk Alenke Gabriele Ščuka, Urše Kramberger in Urške Telban. Področje računalniškega izobraževanja vodi Robert Mlakar.

Število študentov UTŽO ostaja zadnja leta na približno enaki ravni (od lani se je zvišalo za 0,75 %). Tudi udeležba študentov po študijskih mestih je v primerjavi s preteklim študijskim letom na domala enaki ravni.

Najvišja udeležba študentov je v izobraževalnih programih za umetnostno zgodovino (21,2 %), angleščino (12,5 %), geografijo (12 %) in zgodovino (10,4 %).

Skozi vse leto 2018 smo izvedli številne javne dogodke UTŽO, nekatere od njih v sodelovanju s partnerskimi ustanovami (Enajsta šola v knjigarni, Srečamo se v kinu), ali sodelovali na dogodkih v organizaciji drugih ustanov (Dnevi evropske kulturne dediščine, Festival nevladnih organizacij LUPA, Noč knjige, Teden vseživljenjskega učenja itd.).

Naša organizacija sodeluje v obdobju 2016-2019 kot konzorcijska partnerica v *projektu za pridobivanje temeljnih in poklicnih kompetenc manj izobraženih zaposlenih*, starejših od 45 let. V okviru projekta izvajamo izobraževalne programe za pridobivanje digitalnih kompetenc in osnovno sporazumevanje v angleščini. Projekt koodinira Petra Bališ.

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je vključena v več mednarodnih združenj in mrež. Je članica Združenja DANET, obdonavski sosedi (Danube Networkers), Evropske mreže strokovnjakov na področju izobraževanja starejših For-Age, Evropskega združenja za raziskovanje izobraževanja odraslih ESREA (European Society for Research on the Education of Adults), evropskega združenja za starejše EURAG, prof. dr. Ana Krajnc je predstavnica SUTŽO v svetovni mreži Pass It On Network: A Global Exchange for Positive Ageing (Mreža Predaj naprej: svetovna izmenjava za pozitivno staranje), dr. Dušana Findeisen je predstavnica SUTŽO v združenju IAUTA, mednarodni zvezi univerz za tretje življenjsko obdobje (International Association of Universities of the Third Age).

Besedilo za letno poročilo so prispevali strokovni sodelavci SUTŽO po svojih delovnih področjih: prof. dr. Ana Krajnc za sekcijo Mreža Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, dr. Dušana Findeisen za Inštitut za raziskovanje in razvoj izobraževanja, Petra Bališ za Inštitut za disleksijo in projekt Pridobivanje temeljnih in poklicnih kompetenc starejših zaposlenih, Mirjam Bevc Peressutti o delu skupine za zagovorništvo, Alijana Šantej, Urška Telban, Urša Kramberger in Alenka Gabriela Ščuka za sekcijo Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani in druge dejavnosti združenja.

Vsebino letnega poročila dopolnjuje *Teklo je leto 2018*, zbirka elektronskih novic Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje, dostopna na: <http://www.utzo.si/teklo-je-leto-2018-1>

Alijana Šantej

KAZALO VSEBINE

Predgovor	4
KAZALO VSEBINE	6
POSLANSTVO, NAMEN IN ORGANIZIRANOST ZDRUŽENJA SUTŽO	8
MREŽA SLOVENSKA UNIVERZA ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE	10
1. Mreža povezuje in združuje	10
2. Oblike povezovanja članic mreže	13
3. Druge dejavnosti mreže SUTŽO	18
3.1 Skupina za razvoj srebrne ekonomije	18
3.2 Skupina za zagovorništvo	19
3.3 Skupina za mednarodno izmenjavo študentov SUTŽO	20
3.4 Članstvo mreže SUTŽO v mednarodnih združenjih	20
3.5 Jubilejna obeležja članic mreže SUTŽO v letu 2018	21
3.6 Sodelovanje predstavnikov mreže SUTŽO v letu 2018	23
3.7 Naša opažanja	24
UNIVERZA ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE V LJUBLJANI	25
1. Študijski krožki in študijske skupine ter druge oblike izobraževanja in delovanja	25
2. Vpis v študijsko leto 2018/2019	29
3. Število študentov, študijskih skupin in udeležba po izobraževalnih programih	31
4. Študenti UTŽO Ljubljana po spolu, starosti, izobrazbi in poklicih	36
5. Pregled dogodkov na UTŽO Ljubljana, njenega delovanja v javnosti in sodelovanja z drugimi organizacijami v okolju	39
INŠTITUT ZA RAZISKOVANJE IN RAZVOJ IZOBRAŽEVANJA	56
Uvod	57
I. Snovanje, vodenje in izvajanje transnacionalnih projektov	58
II. Informiranje in osveščanje javnosti	69
III. Izdajanje znanstvenih in strokovnih publikacij	72
Nerazvrščeno	72
INŠTITUT ZA DISLEKSIJO	73
Dejavnosti Inštituta za disleksijo	73
Poročilo o delu Inštituta za disleksijo za leto 2018	73
DRUGE DEJAVNOSTI ZDRUŽENJA	77
Projekt Pridobivanje temeljnih kompetenc	77
Specialna knjižnica	79
Mentorstvo študentom	80

Programi organiziranega prostovoljnega dela v javnih ustanovah.....	81
Sodelovanje z drugimi organizacijami.....	83
Znaš, nauči drugega.....	85
Javna kampanja.....	86
FINANČNO POROČILO ZA LETO 2018.....	91
PRILOGE.....	92
Priloga 1: Izobraževalni programi, študijske skupine, število in udeležba študentov v študijskih letih 2016/2017, 2017/2018 in 2018/2019.....	92
Priloga 2: Mentorji UTŽO Ljubljana v študijskem letu 2018/2019.....	95
Priloga 3: Članice mreže Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje v letu 2018	100
Priloga 4: Organi Združenja SUTŽO.....	104
Priloga 5: Zaposleni in zunanji sodelavci v letu 2018.....	105

POSLANSTVO, NAMEN IN ORGANIZIRANOST ZDRUŽENJA SUTŽO

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, združenje za izobraževanje in družbeno vključenost (skr. Združenje SUTŽO) je združenje državljske narave, ki starejšim odraslim omogoča večjo vključenost v družbo, uveljavljanje večje družbene enakosti, doseganje prepoznavnosti v družbi, pridobivanje družbene moči, dejavno staranje, krepitev družbenih vezi z drugimi generacijami in družbenimi skupinami, vse na temelju znanja, kulture in organiziranega delovanja v lokalni skupnosti.

Združenje izvaja te naloge tudi s pomočjo internacionalizacije svojega delovanja, raziskovanja, razvoja, svetovanja, izobraževanja mentorjev in prostovoljcev animatorjev, z izvajanjem kampanje za prepričevanje javnosti, z nudenjem podporne strukture samo-organiziranim študijskim in drugim skupinam starejših ter njihovemu prostovoljskemu delovanju na temelju pridobljenega znanja in kulture.

Namen združenja je:

- ◇ prizadevati si za pravice starejših in jim v ta namen omogočati pridobivanje znanja,
- ◇ spodbujati delovanje starejših v dobro razvoja lokalne skupnosti,
- ◇ spremljati in uvajati inovativne prakse izobraževanja, učenja in delovanja starejših,
- ◇ manjšati neenakost družbenih skupin in delovati za doseganje družbene prepoznavnosti in enakosti starejših,
- ◇ krepiti kritično mišljenje in zmožnosti starejših za medsebojno strpnost, upoštevanje drugačnosti, spoštovanje človekovih pravic in svoboščin,
- ◇ omogočati družbeno participacijo starejših in njihovo politično delovanje,
- ◇ spodbujati, razvijati in izvajati zagovorništvo starejših zaboljšanje in utrjevanje njihovega družbenega položaja ter družbenih vezi z drugimi generacijami,
- ◇ spodbujati,boljšati in omogočati povezovanje in samo-organiziranost ter medsebojno pomoč starejših s pomočjo izobraževanja, kulture, svetovanja, raziskovanja in delovanja v javnosti,
- ◇ ustvarjati okoliščine za osebno rast starejših za njihovo vključenost v družbo, dejavno starost, solidarnost in sodelovanje z drugimi generacijami in to s pomočjo izobraževanja, kulture, svetovanja, raziskovanja, zagovorništva in delovanja v javnosti,
- ◇ nuditi podporo, informacije, izobraževanje in nasvete starejšim glede njihovih življenjskih okoliščin, glede prostovoljskega sodelovanja v družbi, v ta namen spodbujati nastanek novih prostovoljskih programov in drugih organiziranih dejavnosti, v katere se starejši lahko vključijo,
- ◇ analizirati in raziskovati vprašanja starejših, starost in staranje ter izobraževanje starejših tako z osebnega kot družbenega vidika,
- ◇ preučevati in lajšati posebne učne težave ter spodbujati talente oseb z disleksijo ne glede na njihovo starost,
- ◇ povečati osveščenost strokovnjakov in javnosti glede vprašanj starejših v lokalnem, narodnem in mednarodnem okolju,

- ◇ predstavljati starejše in upokojene, organizirati jih in skupaj z njimi zagovarjati njihove potrebe in interese v javnosti ter v odnosu do lokalnih, nacionalnih in mednarodnih ustanov.

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje deluje v dobro starejših upokojenih, starejših na prehodu v upokojitev, dolgotrajno brezposelnih starejših, starejših, ki so invalidsko upokojeni ali so na dolgotrajni zdravstveni ali psiho-socialni rehabilitaciji. Poleg izobraževanja starejših za dejavno državljanstvo, ki je njena temeljna dejavnost, deluje Univerza tudi v širši javnosti in izvaja obširno javno kampanjo za razumevanje položaja starejših v družbi in krepitev njihove družbene vrednosti. Ima status društva, ki deluje v javnem interesu na področju izobraževanja, kar izkazuje in potrjuje vrednost njenega delovanja v javno dobro.

Organiziranost

Za doseganje svojega poslanstva ima združenje štiri sekcije:

- ◇ Mreža Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje,
- ◇ Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani,
- ◇ Inštitut za raziskovanje in razvoj izobraževanja,
- ◇ Inštitut za disleksijo.

Mreža Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje združuje 51 univerz za tretje življenjsko obdobje po Sloveniji, spodbuja razvoj novih univerz za tretje življenjsko obdobje, informira, koordinira in povezuje članice mreže, jim nudi strokovno in svetovalno podporo ter jih zastopa na nacionalni ravni. Mrežo vodi predsednica prof. dr. Ana Krajnc.

Sekcija *Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani* združuje samo-organizirane skupine starejših, ki temeljijo na načelih prostovoljstva, proste izbire, vzajemnosti, medsebojne pomoči ter izmenjavi znanja, izkušenj in kulture. Skupine svoje učenje in delovanje uravnavajo same. V skupinah poteka pod mentorjevim vodstvom skupna gradnja novega znanja v podporo razvoja dejavnega državljanstva starejših. Sekcijo vodi Alijana Šantej.

Inštitut za raziskovanje in razvoj izobraževanja vodi razvojno, raziskovalno in projektno delo na individualni, lokalni, nacionalni in mednarodni ravni na področjih, kjer raziskovanje podpira razvoj izobraževanja za osebno rast in družbeno delovanje starejših državljanov. Inštitut vodi predstojnica dr. Dušana Findeisen.

Inštitut za disleksijo preučuje disleksijo, osvešča javnost za razumevanje disleksije in oseb z disleksijo, posveča pa se tudi iskanju individualnih rešitev v podporo otrokom in njihovim staršem, odraslim in starejšim odraslim. Delo Inštituta je namenjeno tudi podpori pri odkrivanju strategij, ki jih posamezniki razvijejo za premagovanje učnih in drugih težav. V ta namen organizira Inštitut javna predavanja, svetovanja in testiranja. Delo Inštituta koordinira Petra Bališ, strokovno delo izvajajo prof. dr. Ana Krajnc, dr. Vesna Radonjič Miholič in mag. Marija Velikonja.

MREŽA SLOVENSKA UNIVERZA ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE

Cilje in delovanje mreže SUTŽO uvrščamo v prizadevanja za bolj humano in vključujočo družbo. Dolgoživa družba je dosežek in pridobitev razvoja, nikakor ne napaka ali spodrsrlaj. Prinaša novo kakovost življenja za vse generacije. Danes, z vedno bolj številnimi prizadevanji v praksi in znanosti, postajajo obrisi nove dolgožive družbe bolj jasni, kar se kaže v več pojavih in novih zakonitostih. Pogoji za nastajanje nove »vključujoče družbe« so demokratični odnosi in večji pomen »človeškega kapitala« ter porast vrednote »človek«. Vse bolj pomembna postajajo vlaganja v ljudi. Razvoj ljudi zaostaja za razvojem znanosti in novih tehnologij, kar povzroča krize. Človekovi možgani so danes najbolj pomembna »surovina«, vendar le, če ljudi usposobimo, da jih uporabljajo. Ljudem moramo omogočiti, da uporabljajo svoje potenciale, ne pa, da jih še vedno puščamo brezbržno na robu družbene izločenosti.

V Sloveniji imamo trenutno 648.000 upokojencev. Je družba lahko zdrava (Erich Fromm), če ima četrtno in več prebivalcev družbeno izključenih? Samo jasen program izobraževanja starejših in zakonodaja, ki jih poveže v vseživljenjsko delovanje, omogočata nastajanje vključujoče družbe (inclusive society) vseh generacij. Generacije ena drugo dopolnjujejo. V sinhronem delovanju in upoštevanju vseh ljudi se dvigne kakovost življenja vseh generacij in družbeni doprinos vseh ljudi se povečuje.

1. Mreža povezuje in združuje

Mreža Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje (SUTŽO) povezuje 51 UTŽO po Sloveniji. Vloga mreže je informiranje, koordiniranje in povezovanje članic mreže ter omogočanje strokovne in svetovalne podpore z individualnimi svetovalnimi obiski, organiziranimi posveti in usposabljanji za vodje UTŽO, mentorje in animatorje. Mreža SUTŽO organizira v ta namen izobraževalna in svetovalna srečanja, strokovne konference in posvete ter druge izmenjave med članicami mreže ter spodbuja razvoj novih UTŽO po Sloveniji. Mreža podpira razvoj kakovosti izobraževanja starejših, zato posveča posebno skrb usposabljanju vodstev UTŽO, mentorjev in animatorjev. V ta namen organizira redne seminarje, delavnice, usposabljanja, posvete, mednarodne festivala znanja in kulture starejših ipd. Povezovanje članic mreže in prenos tekočih informacij o dogajanjih v mreži poteka tudi preko E-novic SUTŽO.

SUTŽO kot vodilna, oblikovana mreža za izobraževanje starejših prevzema odgovornost, da sodeluje pri razvoju drugih oblik izobraževanja za manj izobražene starejše in druge, posebne ciljne skupine starejših. Zlasti se povezuje z Zvezo društev upokojencev Slovenije. Skupaj smo pripravili memorandum, kot pobudo za razvoj področja izobraževanju starejših, in ga poslali pristojnim ministrstvom.

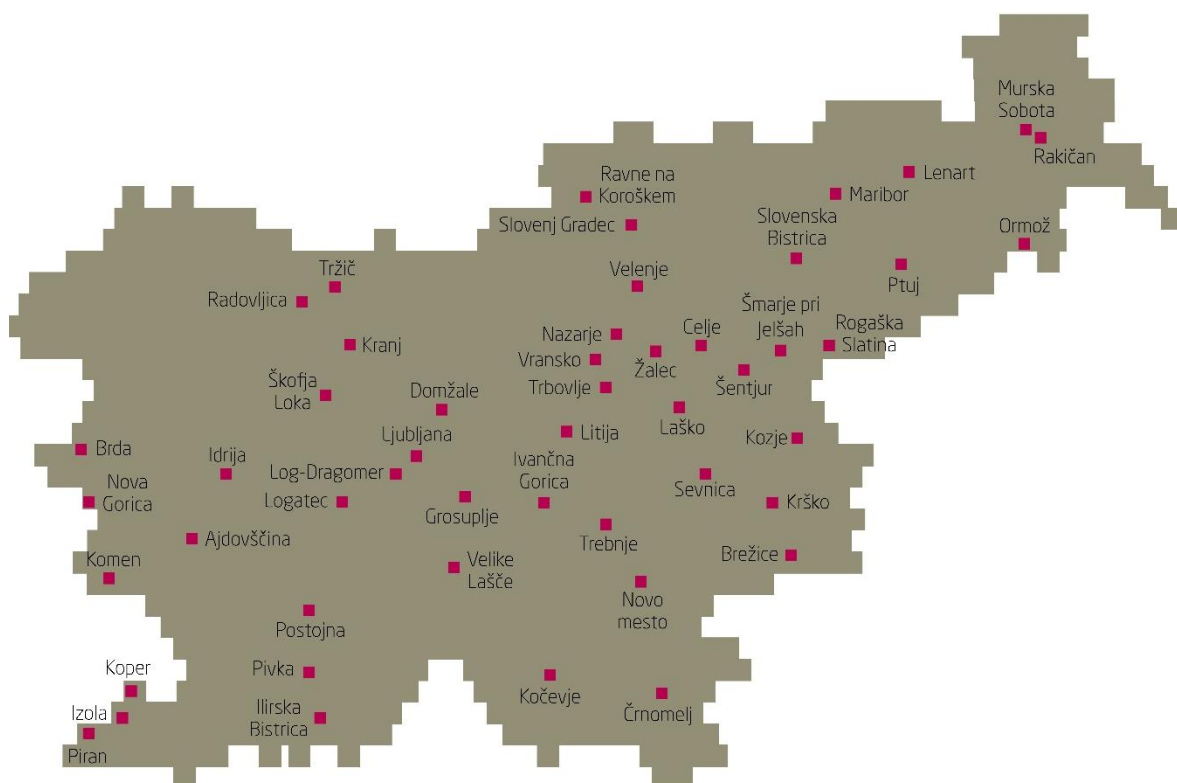
Prisotni smo tudi širše v družbi. Že več let vodimo *Enajsto šolo v knjigarni* v Mladinski knjigi, javna mesečna predavanja mentorjev UTŽO na izbrano temo so zelo odmevna. Sodelujemo tudi v so-organizaciji in/ali programski pripravi dveh filmskih abonmajev *Filmska srečanja ob*

kavi (Kinodvor) in *Srečamo se v kinu* (Komuna), skupaj s strokovnjaki za film in s spremljajočimi pogovori po ogledu filmskih predstav.

Vodstvo mreže SUTŽO zastopa članice mreže na državni ravni v sodelovanju z več ministrstvi (MIZŠ, MJU, MDDSZEM) in na pomembnih nacionalnih ali mednarodnih dogodkih. Mreža zastopa članice tudi širše v mednarodnem sodelovanju: s članstvom in sodelovanjem v evropski organizaciji za starejše EURAG, s članstvom in sodelovanjem v Evropskem združenju za raziskovanje izobraževanja odraslih ESREA, z nacionalno predstavnico na spletnem portalu mreže Pass It On, s predstavnico SUTŽO v mednarodni zvezi univerz za tretje življenjsko obdobje IAUTA in s sodelovanjem v evropskih projektih, s čimer se znanje prenaša tudi nazaj v mrežo.

Vodstvo mreže spodbuja nastajanje novih UTŽO v krajih po Sloveniji, kjer le-te še ne delujejo. Osnovno dejavnost mreže finančno podpira Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport.

Mrežo SUTŽO vodi Svet mreže s predsednico prof. dr. Ano Krajnc in podpredsednico Nevenko Tomšič (predsednica UTŽO Ilirska Bistrica). Koordinacijsko, strokovno in administrativno delo za mrežo opravljajo strokovne sodelavke na sedežu Združenja SUTŽO: Petra Bališ, Alijana Šantelj in Urša Kramberger.

Mreža SUTŽO povezuje 51 UTŽO po Sloveniji.

Mreža združuje 51 rednih članic (51 UTŽO po Sloveniji) in dve pridruženi članici: Zrela univerza Filozofske fakultete Univerze v Mariboru in Univerzitet za treću životnu dob Zagreb, ki deluje v okviru Pučkog otvorenog učilišta Zagreb.

Mreža Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je priznana kot eno od šestih nacionalnih strokovnih združenj na področju izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji.

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je zaščiteno ime in predstavlja jasno opredeljen ter določen koncept in model socialnega subjekta: študij poteka skozi vse študijsko leto v obliki študijskih krožkov s sodelovanjem mentorja in animatorja ter aktivne vpetosti vseh članov skupine ter prenašanjem znanja in izkušenj v lokalno okolje. Študenti sami prevzamejo odgovornost za svoje delo in učenje ter prenos znanja in izkušenj v lokalno okolje, v delo, ki bo osebni izziv in obenem koristno za skupnost. Takšen način delovanja se v formaliziranih dejavnostih v okviru institucije težje razvije, širino dobi v nevladni organizaciji. Izobraževanje na univerzah za tretje življenjsko obdobje temelji na znanstvenih vedah in disciplinah ter je naravnano izrazito neprofitno.

Izobraževanje starejših, to je izobraževanje po upokojitvi, ki lahko traja tudi 30 let ali celo več, je pomemben del vseživljenjskega izobraževanja. Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, ki deluje že 35 let, ima veliko družbeno odgovornost za razvoj izobraževanja starejših in dejavne starosti, ker smo edina in nosilna mreža za vseživljenjsko izobraževanje v slovenskem prostoru.

Izobraževanje starejših vpliva na kakovost življenja njih samih in drugih generacij. V ta namen vodimo v mreži več dejavnosti: zagovorništvo za področje izobraževanja in družbenega delovanja starejših na nacionalni ravni (delovna skupina za zagovorništvo SUTŽO), razvijamo koncept vseživljenjskega dela (delovna skupina za srebrno ekonomijo ali vseživljenjsko delo), oblikujemo skupne cilje, za katere si prizadevamo, da se uresničujejo (filmsko usposabljanje, gledališče starejših, usposabljanje za računalniško programiranje), razvijamo in izvajamo kontinuirano usposabljanje mentorjev in animatorjev, izdajamo učna pisma *Mentor in znanje* in *E-novice mreže Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje*, ki jih posredujemo mentorjem in vodstvom članic, izdajamo strokovne in znanstvene publikacije, sodelujemo v evropskih projektih, skrbimo za mednarodno izmenjavo študentov UTŽO, prizadevamo si za kakovosten študij v formalnih in neformalnih oblikah izobraževanja starejših in hkrati za dejavno staranje. Izobraževanje starejših je nepogrešljiv del vseživljenjskega izobraževanja. V sodobni družbi starejši ne morejo obstati brez učenja, sicer postanejo breme mlajšim generacijam, kar ni prednost dolgožive družbe.

Pri SUTŽO deluje več samo-organiziranih skupin študentov, upokojenih strokovnjakov: skupina za zagovorništvo, skupina za mednarodno izmenjavo, skupina za razvoj srebrne ekonomije. Naloga mreže SUTŽO je spodbujanje in razvijanje dejavne starosti in dejavnega državljanstva starejših. Izobraževanje in delo sta dva vseživljenjska procesa. Vodimo tudi dokumentacijo za Mrežo SUTŽO in tematsko knjižnico o izobraževanju in delovanju starejših. Nadaljujemo s sodelovanjem v evropskih projektih s partnerji širom Evrope, kamor posredujemo svoje znanje in izkušnje ter hkrati prenašamo v mrežo SUTŽO evropske smernice nadaljnjega razvoja dolgožive družbe.

2. Oblike povezovanja članic mreže

Svet mreže SUTŽO, letni strokovni posvet, usposabljanje za vodje, mentorje in animatorje

Mrežo SUTŽO vodi **Svet mreže**, sestavljen iz regijskih predstavnikov članic mreže. Sejo sveta vedno spremlja strokovni posvet na izbrano aktualno temo ali usposabljanje mentorjev in vodij članic mreže SUTŽO, ki podpre naše cilje.

V letu 2018 se je Svet mreže v razširjeni sestavi sestel dvakrat: prvič 10. aprila v Ljubljani in drugič 17. oktobra v Izoli. Svet se praviloma vedno sestane v drugem kraju, kjer deluje UTŽO, da ji da priznanje in dvigne njeno družbeno moč v lokalnem okolju. Obenem srečanje omogoči, da to lokalno okolje spoznajo tudi predstavniki ostalih slovenskih UTŽO. S tem želimo podpirati razvoj demokratičnosti, pa tudi priznanje novo nastalim UTŽO, ki se šele borijo za svoj družbeni status.

Prva letna seja Sveta mreže SUTŽO 10. aprila 2018 v prostorih MIZŠ je bila povezana z mednarodnim posvetom mreže Izzivi in perspektive globalnega povezovanja za razvoj nove podobe starosti. Sejo je vodila Nevenka Tomšič, podpredsednica Sveta mreže SUTŽO.

Mednarodni posvet z Moira Alan in 1. letna seja sveta mreže SUTŽO
10. april 2018, MIZŠ

Mednarodni strokovni posvet mreže SUTŽO

Strokovni posvet je bil namenjen spoznavanju izobraževanja starejših v širšem mednarodnem prostoru ter predstavitvi mrež in združenj starejših in za starejše v regiji, na evropski in globalni ravni. Na posvetu so sodelovali: prof. dr. Ana Krajnc (SUTŽO), Moira Allan (Mreža Predaj naprej - Pass It On Network), Gertraud Dayé (Active Senior Citizens Graz), Teja Dolgan (MIZŠ), Zoran Baljak (Sveučilište Reka), Jasna Čurin in dr. Tihomir Žiljak (Pučko otvoreno učilište Zagreb), doc. dr. Marta Gregorčič (FF, Univerza v Ljubljani), dr. Dušana Findeisen (SUTŽO), Kulturno društvo Podnanos.

Posvet sta obogatila prikaza dveh filmov: predstavitev in predvajanje filma Zdravica članov Kulturnega društva Podnanos – kot primer dobre prakse sociokulturne animacije in medgeneracijskega delovanja v lokalni skupnosti in prikaz družbeno angažiranega filmskega ustvarjanja starejših v evropskem projektu Begunski časi (RefugeesIN). Posveta se je udeležilo 56 udeležencev, članic mreže SUTŽO in sorodnih organizacij starejših.

Uvodna nagovora na posvetu sta imeli prof. dr. Ana Krajnc (predsednica SUTŽO) in Teja Dolgan (MIZŠ). Osrednja predavateljica na posvetu je bila Moira Allan, predstavnik mreže Pass It On, s predavanjem Globalni pogled na sodobno podobo starosti: vseživljenjsko izobraževanje in vseživljenjsko delo. Predavateljica je izpostavila spretnosti in osebnostne lastnosti, ki bodo nujne v prihodnosti za vse generacije, tudi za starejše, in jih razdelila v tri osrednje kategorije: (a) humanost, občutek za soljudi – čustvena in socialna kompetenca, (b) razumevanje dogajanj po svetu – medkulturna kompetenca, medijska pismenost, meddisciplinarnost, (c) digitalna pismenost in digitalno povezovanje. V nadaljevanju je predstavila globalno delovanje mreže Pass It On. Starejšo populacijo v današnjem svetu je predstavila s simbolnim stavkom »Mi smo tisti, na katere smo čakali (We are the ones we have been waiting for)«, s čimer je poudarila, naj starejši ne čakamo drugih (drugih generacij, oblasti, zanamcev ali kogarkoli): zase in za svoj položaj si moramo sami prizadevati tukaj in sedaj, se boriti proti stereotipom o starejših, proti starizmu, za svoj razvoj in enakovredno obravnavanje starejših v družbi. Njeno predavanje smo v živo prenašali na Facebook strani, ga kasneje tudi javno objavili na domači spletni strani in posredovali članicam mreže. Predavanje je bilo sproti prevajano v slovenščino. Sledilo je predavanje doc. dr. Marte Gregorčič o sociokulturni animaciji kot podlagi za dejavno staranje.

Ob ogledu in predhodni predstavitvi nastanka filma *Zdravica* krajanov Podnanosa smo si ogledali primer dobre prakse sociokulturnega delovanja lokalne skupnosti. Film so namreč ustvarili krajanji sami. V predstavitvi filma so sodelovali: Nejc Furlan (režiser filma), Stojan Vitežnik (producent filma) ter igralca Lucija Žgur in Vasja Starc.

V drugem delu posveta so predstavniki organizacij iz Hrvaške predstavili izobraževanje starejših v Zagrebu in na Reki. Jasna Čurin je predstavila programa Sveučilišta za treću dob iz Zagreba (deluje v okviru POU), Zoran Baljak delovanje Sveučilišta za 3. dob na Reki, dr. Tihomir Žiljak je predstavil druge oblike in možnosti izobraževanja za starejše na Hrvaškem.

V mednarodnem panelu smo se posvetili oblikam in možnostim mednarodnega povezovanja starejših in vključevanja v mreže za starejše: Gertraud Dayé iz organizacije Active Senior Citizens Graz je predstavila EURAG, največje evropsko združenje za starejše, dr. Dušana Findeisen in dr. Tihomir Žiljak podonavsko združenje Danube Networkers for Europe, Jasna Čurin evropsko združenje univerz za tretje življenjsko obdobje AIUTA, Alijana Šantelj mednarodni festival znanja in kulture starejših mreže SUTŽO, Dora Furlan (UTŽO Ajdovščina) in Ivanka Drnovšček (UTŽO Nova Gorica) sta predstavili povezovanje primorskih UTŽO z italijanskimi (v Gorici, Krmini, Trstu), prof. dr. Anita Zovko s FF Univerze na Reki je spregovorila o možnostih strokovnega povezovanja izobraževalcev starejših. Prof. dr. Jože Gričar (SUTŽO) je predstavil digitalno povezovanje mrež starejših (eInclusion in Active Aging), Jože Snój (SUTŽO) prizadevanja skupine za razvoj srebrne ekonomije.

Ob zaključku panela se je razvila dinamična razprava o možnostih vključevanja slovenskih UTŽO v mednarodna združenja in mreže. Predstavniki prisotnih UTŽO so delili svoje izkušnje z vključevanjem v mednarodno okolje: mednarodna srečanja, evropski projekti, povezovanje s sorodnimi izobraževalnimi organizacijami starejših v drugih državah – zlasti obmejne UTŽO se povezujejo z UTŽO v sosednjih deželah (denimo primorske članice mreže z UTŽO v Gorici, Trstu, Krmini ipd.).

V zaključnem delu posveta je dr. Dušana Findeisen (SUTŽO) predstavila družbeno angažirano filmsko ustvarjanje starejših na SUTŽO, v evropskih projektih CINAGE in aktualnem projektu

RefugeesIN, ter predstavitev zaključila z ogledom filma, ki je nastal v okviru tega projekta. Ogledali smo si film *Marijana*. Film predstavlja primer uspešne integracije begunke iz Bosne v slovensko družbo.

Mreža SUTŽO je bila doslej usmerjena predvsem v povezovanje v evropskem prostoru. Mednarodni posvet je bil priložnost za članice mreže SUTŽO za vpogled v širši mednarodni prostor na področju izobraževanja in družbenega delovanja starejših, predvsem pa možnost za izmenjavo primerov dobrih praks, spoznavanje novih idej, programov, področij delovanja in učenja za starejše, kot tudi dobra promocija mreže SUTŽO v mednarodnem prostoru.

Druga letna seja Sveta mreže SUTŽO je potekala 16. oktobra v Izoli in je bila povezana z usposabljanjem vodij in mentorjev mreže na temo Vpliv skupinske dinamike in odnosov v študijskih skupinah na doseganje učnih ciljev. Sejo je vodila Nevenka Tomšič, podpredsednica Sveta mreže SUTŽO.

Usposabljanje vodij in mentorjev ter 2. letna seja Sveta mreže SUTŽO
16. oktober, Izola

Usposabljanje za vodje in mentorje mreže SUTŽO

Izobraževanje smo namenili vodjem UTŽO in mentorjem mreže SUTŽO za boljše prepoznavanje psihosocialnih procesov v študijskih skupinah in boljše razumevanje, kako in katere psihosocialne potrebe zadovoljujejo starejši v primarni - študijski skupini na univerzi za tretje življenjsko obdobje. V sklopu te aktivnosti smo izvedli tri usposabljanja za mentorje študijskih skupin mreže Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje: v Slovenj Gradcu, Ljubljani in Izoli.

V analizi evalvacij usposabljanj v preteklem letu (letu 2017) je bila najpogosteje izražena pobuda in želja mentorjev, da se bolje usposobijo za razumevanje odnosov in pravilno reagiranje na dogajanja v študijskih skupinah. Izobraževanje mentorjev koroške regije 12. 4. 2018 na UTŽO Slovenj Gradec je obsegalo poleg te vodilne teme še vsebine iz načrtovanja izobraževalnih programov in določanja ciljev v izobraževanju starejših. Izobraževanje je izvedla izr. prof. dr. Nives Ličen, ki je poudarila, da učenje starejših deluje motivirajoče le, če so udeleženci vključeni v so-oblikovanje in so-ustvarjanje izobraževalnih dogodkov. Program naj se približa njihovim potrebam po učenju in njihovim izkušnjam. Katerikoli izobraževalni proces v izobraževanju starejših naj se prične z načrtovanjem izobraževalnega programa, izhajajoč iz potreb udeležencev.

Izobraževanje mentorjev osrednje slovenske regije 19. 4. 2018 v Ljubljani je bilo osredinjeno predvsem na vsebine značilnosti skupine, skupinsko dinamiko in odnose v skupini. Ta del izobraževanja je izvedla Slavica Ravnik, prof. soc. ped., specialistka psihoterapevtka. Poleg teh vsebin je predavala in vodila diskusijo prof. dr. Ana Krajnc na temo zadovoljevanja in uresničevanja psihosocialnih potreb starejših v študijskih skupinah na UTŽO. Zaključna diskusija je potekala na temo, kako odnosi in dinamika v študijskih skupinah vplivajo na doseganje učnih, dejavnostnih in skupnostnih ciljev v izobraževanju odraslih. Pozitivni odnosi doseganje ciljev podpirajo, negativni zavirajo. Diskusijo je vodila prof. dr. Ana Krajnc.

Izobraževanje mentorjev in vodij slovenskih UTŽO v Izoli 16. 10. 2018 je bilo namenjeno vsem članicam mreže SUTŽO. Osrednja tema izobraževanja je bila vpliv skupinske dinamike in odnosov v študijskih skupinah na doseganje učnih ciljev. Predavanje z diskusijo je izvedla prof. dr. Ana Krajnc. Dr. Dušana Findeisen je s projektnimi sodelavci predstavila družbeno angažirano filmsko ustvarjanje starejših v evropskih projektih CINAGE in RefugeesIN. Lučka Šičarov, mentorica za keramiko na UTŽO Ljubljana in UTŽO Domžale, je na podlagi primerov dobre prakse v svojih krožkih predstavila pomen vstopa starejših v javnost preko nasledkov svojega dela in učenja ter povezovanje starejših z lokalno in širšo, tudi mednarodno, skupnostjo.

Vseh treh usposabljanj se je skupno udeležilo 106 mentorjev in vodij mreže SUTŽO.

Usposabljanje animatorjev mreže SUTŽO

V letu 2018 smo izvedli štiri usposabljanja za animatorje mreže SUTŽO, in sicer 6., 14. in 28. marca na UTŽO v Ljubljani ter 29. marca na UTŽO Ilirska Bistrica. Vseh štirih usposabljanj se je skupno udeležilo 109 udeležencev z desetih slovenskih UTŽO (Ajdovščina, Brda, Ilirska Bistrica, Izola, Koper, Kras Sežana, Ljubljana, Logatec, Nova Gorica, Pivka, Postojna).

V programih usposabljanja animatorjev so kot izvajalci sodelovali: prof. dr. Ana Krajnc, Alijana Šantej, Alenka Gabriela Ščuka, Marko Živec, Slavica Ravnik (SUTŽO) in Nevenka Tomšič (UTŽO Ilirska Bistrica).

Z usposabljanji smo želeli animatorje opolnomočiti za boljše razumevanje in utrjevanje njihove vloge. Animator ima namreč v skupini na UTŽO pomembno socialno vlogo: povezuje med seboj člane skupine, gradi skupnost, je vezni člen med skupino in mentorjem, med skupino in vodstvom UTŽO, spodbuja in animira člane skupine za organizacijo raznih aktivnosti zunaj rednih izobraževalnih srečanj ipd.

Povezovalno vlogo animatorja smo z usposabljanji želeli nadgraditi z vlogo povezovalca študijske skupine z lokalno skupnostjo. Posamezni primeri uspešnega povezovanja in sodelovanja z lokalnim okoljem na posameznih slovenskih UTŽO že obstajajo, želeli pa bi to družbeno vlogo UTŽO razviti na višjo raven in jo utrditi; tudi z medgeneracijskim povezovanjem v lokalni skupnosti.

Glavni poudarki usposabljanja so bili: v naš osnovni koncept izobraževanja starejših so bila že na začetku vgrajena prizadevanja za umeščanje izobraževanja in delovanja starejših v delovanje lokalne skupnosti. Praksa je potrdila, da je to nujni del razvoja izobraževanja starejših in da se mora to področje, zaradi dejavnostnih ciljev, povezovati z lokalnim razvojem, s kulturno in naravno dediščino kraja in tako približati izobraževanje starejših možnostim za uporabo novega znanja v okolju. Brez te povezave ne bi mogli uresničiti

izhodiščnih družbenih in individualnih ciljev izobraževanja starejših: premagovanje socialne izločenosti, medgeneracijsko sodelovanje in dejavno staranje, razvoj novih dejavnosti (kulturnih, socialnih, ekonomskih) v lokalni skupnosti. Oba, socialna vključenost in razvoj novih dejavnosti, sta pogoja za medgeneracijsko sodelovanje in skupna družbena prizadevanja vseh generacij. Izobraževanje starejših na univerzah za tretje življenjsko obdobje ima poleg učnih (spoznavnih, kognitivnih) ciljev še dva pomembna cilja: dejavnostni (akcijski) in skupnostni.

**Usposabljanje animatorjev notranjske in primorske regije
29. marec, Ilirska Bistrica**

Na usposabljanju animatorjev v Ilirski Bistrici je Nevenka Tomšič, predsednica UTŽO Ilirska Bistrica, poudarila pomen medgeneracijskega sodelovanja in predstavila primere tovrstnega povezovanja v svojem kraju. Predstavila je različne oblike sodelovanja UTŽO z lokalnimi ustanovami (osnovno šolo, gimnazijo, domom starejših občanov, VDC Ilirska Bistrica itd.) in projekte, ki so jih izvedli skupaj ter predstavili sokrajanom na javnih dogodkih. Projekte medgeneracijskega sodelovanja v svojem kraju sta predstavili tudi Nadja Mislej Božič z UTŽO Kras in Dora Furlan z UTŽO Ajdovščina. Predavateljica Slavica Ravnik je v svojem predavanju in vodeni diskusiji poudarila, da so dobri medsebojni odnosi v skupini podlaga in pogoj za vsako uspešno učenje in delovanje, tako tudi študijskih skupin starejših na UTŽO.

Spletne novice mreže SUTŽO

E-novice so del promocijske dejavnosti mreže SUTŽO za večjo prepoznavnost delovanja univerz za tretje življenjsko obdobje in utrjevanje njihove vloge na nacionalni ravni in v lokalnem okolju. E-novice povezujejo članice mreže med seboj in predstavljajo primere dobrih praks v izobraževanju starejših doma in po svetu. E-novice odpirajo tudi širša vprašanja starejših, širijo zavedanje o novih socialnih vlogah starejših, spodbujajo in krepijo dejavno staranje in dejavno državljanstvo starejših. V letu 2018 je izšlo pet številke e-novic mreže SUTŽO; posamezna številka obsega v povprečju osem do devet strani.

Mentor in znanje

V letu 2018 smo poslali na naslove članic mreže SUTŽO tri številke spletnih učnih pisem Mentor in znanje: (1) Podobnosti in razlike v izobraževanju starejših v Evropi, (2) Izobraževanje starejših prinaša novo znanje vsem, tudi mentorjem, (3) Metoda pripovedovanja zgodb v izobraževanju starejših. Učna pisma Mentor in znanje pripravlja dr. Dušana Findeisen.

Sofinanciranje članic mreže SUTŽO

Tudi v letu 2018 je Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport sofinanciralo dejavnost članic mreže SUTŽO in sicer v višini 1.500,00 € za posamezno UTŽO. Simbolično vsota vsaka od univerz oplemeniti in »pomnoži« s prostovoljnim delom. Četudi majhna vsota, pa je pomembna, ker daje priznanje in družbeni pomen obstoju UTŽO po Sloveniji.

3. Druge dejavnosti mreže SUTŽO

3.1 Skupina za razvoj srebrne ekonomije

Skupina deluje na ravni mreže Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje (SUTŽO) kot samo-organizirana skupina upokojenih strokovnjakov, študentov mreže Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje in zunanjih upokojenih ekspertov. Pobuda za nastanek skupine se je razvila med študenti UTŽO - v duhu poslanstva Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje, naj starejši sami odločajo o vprašanih v povezavi z njimi, sami iščejo rešitve ter se borijo za svoj položaj v družbi.

Skupina za razvoj srebrne ekonomije kot podlage dejavnemu staranju se je na SUTŽO oblikovala v letu 2016 na pobudo prof. dr. Jožeta Gričarja z namenom, da spremlja, raziskuje in razvija to področje, predvsem pa z namenom proaktivnega delovanja: ozavešča širšo javnost (strokovno in laično) o pomenu celostnega pristopa v obravnavanju srebrne ekonomije ter oblikuje pobude za odločevalce politik za razvoj srebrne ekonomije. Poudarek pri razvoju srebrne ekonomije je na prispevanju znanja in izkušenj starejših ter nevladnih organizacij. Skupino vodi Dušan Snój, študent UTŽO Ljubljana, v njej sodeluje 16 študentov SUTŽO in vodij slovenskih UTŽO. Organizacijsko in tehnično podporo za delovanje skupine nudijo strokovni sodelavci na sedežu SUTŽO.

Člani skupine za razvoj srebrne ekonomije oziroma (predsednik Dušan Snój s sodelavci skupine Dušanom Kidričem, prof. dr. Tineto Stanovnikom, Markom Kranjcem) so v sodelovanju s strokovnimi sodelavci SUTŽO v letu 2018 pripravili 3. posvet Mreže SUTŽO o srebrni ekonomiji z naslovom *Srebrna ekonomija – kako naprej?*

3. letni posvet o srebrni ekonomiji
12. junij, SUTŽO, Ljubljana

Na strokovnem posvetu so sodelovali ugledni strokovnjaki. Prof. dr. Ana Krajnc (SUTŽO) je pripravila uvodni prispevek na temo *Vseživljenjsko ustvarjalno delo – pogoj za sožitje generacij in vključujočo družbo*. Izr. prof. dr. Jože Sambt (Ekonomska fakulteta v Ljubljani) je spregovoril o ekonomskih posledicah staranja prebivalstva, dr. Magda Zupančič (MDDSZEM) o vrednotenju znanja starejših v Sloveniji in Evropski uniji, mag. Jurij Snoj (Direktorat za trg dela in zaposlovanje RS) o izzivih vseživljenjskega izobraževanja in vseživljenjskega dela, dr. Dušana Findeisen (SUTŽO) o promociji in dosežkih izobraževanja starejših. Predstavitvam posameznih strokovnjakov je sledila široka razprava udeležencev posveta.

Velika udeležba na tretjem posvetu mreže SUTŽO o srebrni ekonomiji kot tudi na predhodnih dveh letnih posvetih potrjuje družbeni interes, da se prilagodimo stvarnosti in sprejmemo danosti razvoja. Starejši ne iščejo služb, le delali bi radi. V praksi se razvijajo razne oblike dela in številčno naraščajo, ker ustrezajo ekonomiji v družbi sprememb in družbi velikih možnosti ter podpirajo osebno rast ljudi. Izhodišče SUTŽO je, naj srebrna ekonomija podpira razvoj dejavne starosti. Srebrna ekonomija niso le storitve in proizvodi za starejše ter tiste za lajšanje bolezenske starosti. Pospešuje naj razvoj novih prožnih oblik učenja in delovanja starejših ter omogoči, da družba upošteva sposobnosti, znanje in izkušnje starejših.

3.2 Skupina za zagovorništvo

Na ravni mreže SUTŽO se je leta 2015 kot nasledek projekta *Slovenska mreža za izobraževanje starejših in medgeneracijsko sodelovanje* oblikovala delovna skupina za zagovorništvo. Skupina oblikuje in daje pobude za razvoj in utrjevanje področja izobraževanja starejših in dejavnega staranja ter na neformalni ravni vzpostavlja stik z odločevalci politik z namenom pridobitve informacij, povezovanja, utrjevanja zagovorništva in dviga družbenega statusa UTŽO.

V skupini sodelujejo predstavnice slovenskih UTŽO: Mirjam Bevc Peressutti, Petra Bališ in Jasna Bačac (UTŽO Ljubljana), Nevenka Tomšič (UTŽO Ilirska Bistrica), Borjana Koželj (UTŽO Škofja Loka), Mateja Rozman Amon (UTŽO Radovljica). Skupino vodi Mirjam Bevc Peressutti.

Predstavniki Skupine SUTŽO za zagovorništvo so v letu 2018 sodelovali na več dogodkih:

11. januarja sta se Mirjam Bevc Peressutti in Olga Drogenik (UTŽO Log- Dragomer) udeležili 40. seje Odbora za izobraževanje, znanost, šport in mladino v Državnem zboru RS, kjer je potekala razprava za sprejem dopolnjenega Zakona o izobraževanju odraslih (ZIO-1, 2018). Predstavili sta pobudo SUTŽO, naj se ne nižajo zahteve za kakovost izobraževalcev odraslih, še posebej ne izobraževalcev starejših (mentorjev) na univerzah za tretje življenjsko obdobje. Prav za izobraževalno delo v obrobnih in depriviligiranih družbenih skupinah so namreč potrebni najboljši, najbolj izobraženi in izkušeni izobraževalci, ki znajo izobraževanje tesno povezati z družbenim razvojem.

8. marca smo na usposabljanju za predstavnike Univerzitet za tretjo živlotno dob iz Zagreba "Let's talk about programming and programmes for older adults" predstavili delovanje Skupine za zagovorništvo kot ene od oblik samo-organiziranosti študentov Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje.

15. marca smo na dogodku "Most znanja i prijateljstva" v Zagrebu, na srečanju predstavnikov UTŽO Zagreb, Ljubljana in Frankfurt, spoznavali raznolikost delovanje univerz za tretje življenjsko obdobje v posameznih državah: Hrvaški, Sloveniji in Nemčiji. Osredotočili smo se

na probleme s področja izobraževanja starejših, prostovoljstva in dolgožive družbe v različnih družbenih in političnih okoljih.

14., 21., 28. in 29. marca smo sodelovali na usposabljanjih za animatorje študijskih skupin SUTŽO v Ljubljani in Ilirski Bistrici, kjer smo predstavili pomen delovanja animatorja v študijski skupini, s poudarkom na razumevanju in utrjevanju poslanstva UTŽO. Razmislek v diskusiji smo usmerili na vlogo animatorja kot povezovalca študijske skupine, hkrati pa smo izpostavili doživljanje in uresničevanje vloge animatorja skozi osebne izkušnje.

12. junija smo se udeležili letnega posveta SUTŽO "Srebrna ekonomija - kako naprej?" V razpravi smo potrdili tezo, naj srebrna ekonomija z razvojem novih oblik učenja in delovanja starejših podpira razvoj dejavne starosti.

13. junija smo v okviru mednarodne konference SUTŽO "Is third education in ageing society socially engaged?" s partnerji v evropskem projektu P3AE (Promotion of the third age education) izmenjali primere dobrih praks dejavnega staranja in delili razmišljanja in mnenja o viziji družbe vseživljenjskega izobraževanja. Goste iz tujine smo povedli po Ljubljani in jim predstavili kulturne spomenike našega mesta.

Mirjam Bevc Peressutti se je kot predstavnica Mreže SUTŽO 5. decembra 2018 udeležila Mednarodne okrogle mize "Vrednote vključenosti in enakosti spodbujajo rast podjetij" s slavnostnim podpisovanjem Listine raznolikosti, ki je potekala pod častnim pokroviteljstvom mag. Ksenije Klamfer, ministrice za delo družino, socialne zadeve in enake možnosti. SUTŽO je bila že v letu 2017 med prvimi 59. slovenskimi organizacijami, ki so podpisale Listino raznolikosti Slovenija.

3.3 Skupina za mednarodno izmenjavo študentov SUTŽO

Pri SUTŽO je v letu 2016 začela delovati skupina za mednarodno izmenjavo, ki jo vodi Mirka Šmitek, študentka in prostovoljka UTŽO Ljubljana. Prva naloga skupine je bila izvedba izmenjave študentov med Centrom za vseživljenjsko učenje Praga (The Center of Lifelong Learning in Prague) in UTŽO Ljubljana. V letu 2017 je skupina študentov UTŽO Ljubljana obiskala Prago, kjer so jih gostili češki kolegi. V začetku junija 2018 (6. 6. do 11. 6.) so jih študenti iz Prage obiskali v Ljubljani, kjer so jih ljubljanski vrstniki povedli po Ljubljani in širše po Sloveniji. Alijana Šantelj je gostom iz Prage predstavila poslanstvo in dejavnosti SUTŽO.

Skupina je v letu 2018 navezala stike za bodoče študijske izmenjave s Frankfurtom (Universität des 3. Lebensalters an der Goethe-Universität Frankfurt am Main) in Neapljem (Leutec - Libera Università Europea, Terza Eta Campania). Obe ustanovi sta izrazili interes za mednarodno povezovanje. Model tovrstne študijske izmenjave želimo zlagoma prenesti tudi na druge slovenske UTŽO.

3.4 Članstvo mreže SUTŽO v mednarodnih združenjih

Mreža SUTŽO je članica Evropskega združenja za raziskovanje izobraževanja odraslih ESREA (European Society for Research on the Education of Adults), Združenja obdonavskih dežel DANET, Evropske mreže strokovnjakov na področju izobraževanja starejših For-Age in članica Evropskega združenja za starejše EURAG. Prof. dr. Ana Krajnc je predstavnica SUTŽO v mreži »Predaj naprej: svetovna izmenjava za pozitivno staranje« (Pass It On Network: A Global Exchange for Positive Ageing). Dr. Dušana Findeisen je predstavnica SUTŽO v mreži IAUTA,

mednarodni zvezi univerz za tretje življenjsko obdobje (International Association of Universities of the Third Age).

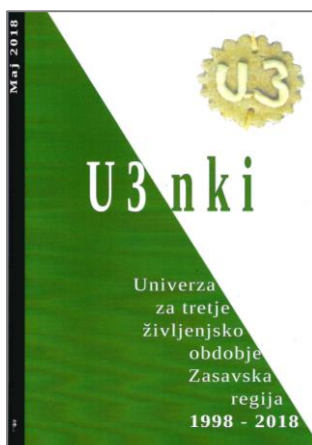
3.5 Jubilejna obeležja članic mreže SUTŽO v letu 2018

10. april, Trebnje: 20. obletnica UTŽO Trebnje
Vir: UTŽO Trebnje

16. maj: 5. obletnica UTŽO Mocis Slovenj Gradec
Vir: UTŽO Mocis Slovenj Gradec

23. maj, Trbovlje: 20. obletnica UTŽO Zasavska regija
Vir: UTŽO Zasavska regija

30. maj, Koper: 20. obletnica Društva Pristan - UTŽO Koper

Vir: UTŽO Koper

13. junij, Ajdovščina: 20. obletnica Društva Most – UTŽO Ajdovščina

Vir: UTŽO Ajdovščina

6. november, Filozofska fakulteta v Ljubljani: slavnostno obeležje jubileja prof. dr. Ane Krajnc

V počastitev jubileja prof. dr. Ane Krajnc sta v izdaji Znanstvene založbe Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani izšli dve monografiji: znanstvena monografija *Sodobne paradigme raziskovanja izobraževanja in učenja odraslih* ter, v sodelovanju s SUTŽO, zbornik *Liber Amicorum Ana Krajnc: Človek mora biti dovolj drzen, da zagovarja svoje vrednote*, dostopen na spletni povezavi: <https://e-knjige.ff.uni-lj.si/znanstvena-zalozba/catalog/book/127>

3.6 Sodelovanje predstavnikov mreže SUTŽO v letu 2018

25. in 26. januar, Brdo pri Kranju: udeležba prof. dr. Ane Krajnc, Nevenke Tomšič, Petre Bališ in Dušana Snoja na mednarodni konferenci Vlade RS in OECD *Politike za enakost pri staranju: vseživljenjski pristop*

15. marec, Ljubljana: sodelovanje prof. dr. Ane Krajnc na ustanovnem srečanju nove sekcije Slovenskega sociološkega društva *Sociologija časa*

23. marec, Portorož: udeležba prof. dr. Ane Krajnc in Dušana Snoja na 37. mednarodni konferenci o razvoju organizacijske znanosti na okrogli mizi *Srebrna ekonomija – Silver eEconomy*

9. april, Ljubljana: sodelovanje prof. dr. Ane Krajnc in Andreja Šolarja na posvetu Nacionalnega inštituta za javno zdravje (NIJZ) Aktivno in zdravo staranje s prispevkom *Učenje in medsebojni odnosi – podlaga za zdravo in dejavno starost*

13. april: priprava pobude za oblikovanje dveh komisij pri EURAG: komisije za srebrno ekonomijo in komisije za izobraževanje starejših

17. maj, UTŽO Ljubljana: študijski obisk Gertraud Dayé in skupine udeležencev iz organizacije Active Senior Citizens Graz

18. maj, ZPIZ, Ljubljana: sodelovanje prof. dr. Ane Krajnc na okrogli mizi ZDUS in ACS *Izzivi vseživljenjskega učenja v okviru TVU 2018*

22. maj, UTŽO Škofja Loka: posvet SUTŽO *Izobraževanje starejših za nas in družbo*

7. junij, Jesenice: sodelovanje prof. dr. Ane Krajnc na 22. andragoškem kolokviju s prispevkom *Od proizvodnje predmetov k »proizvodnji« ljudi*

Junij/julij: sodelovanje prof. dr. Ane Krajnc in strokovnih sodelavcev SUTŽO z Direktoratom za informacijsko družbo pri MJU za oblikovanje razpisa za *pridobivanje digitalnih kompetenc starejših*

6. september, Ljubljana: sodelovanje predstavnikov mreže SUTŽO v oddaji Storž, Radio Slovenija 1. Tema: Novo študijsko leto in dejavnosti SUTŽO

Sodelovale so: Nevenka Tomšič (UTŽO Ilirska Bistrica), Borjana Koželj (UTŽO Škofja Loka), Mira Smerkolj (UTŽO Domžale) in Alijana Šantej (UTŽO Ljubljana)

13. in 14. september, Ljubljana: udeležba prof. dr. Ane Krajnc in Urške Majaron na mednarodni konferenci *Zgodbe staranja*

2. oktober, Cankarjev dom, Ljubljana: sodelovanje prof. dr. Ane Krajnc na okrogli mizi *Srebrna ekonomija*, ki jo je moderiral Dušan Kidrič

2. oktober, Cankarjev dom, Ljubljana: sodelovanje prof. dr. Ane Krajnc na okrogli mizi *Izzivi vseživljenjskega učenja starejših* v organizaciji ZDUS

9. november, Ljubljana: udeležba prof. dr. Ane Krajnc na konferenci *Znanost za mir in razvoj* v organizaciji Slovenske znanstvene fundacije. Prof. dr. Ana Krajnc je sodelovala ne

medgeneracijskem forumu, ki ga je moderiral dr. Edvard Kobal s Slovenske znanstvene fundacije.

12. november, Ljubljana: udeležba članov UTŽO Ajdovščina na filmskem festivalu in konferenci *RefugeesIN ali družbeno angažirano filmsko ustvarjanje starejših*

December: povezovanje SUTŽO in ACS za izvedbo tematske akcije *Ta veseli dan učenja* članic mreže SUTŽO v Tednu vseživljenjskega učenja 2019

3.7 Naša opažanja

Moira Allen, Svetovna e-mreža Pass It On: »Mi, starejši, smo tisti, na katere smo čakali.« Smo oblikovani, izdelani subjekti, v sodelovanju z drugimi generacijami lahko podpiramo mlajše, da prej vstopajo na trg dela in v družbo, lahko razbremenimo srednjo generacijo in jo branimo pred izgorelostjo zaradi preobremenjenosti. Eni druge dopolnjujemo, če lahko delujemo in smo v srčiki družbe.

Več kot 30-letna prizadevanja SUTŽO za razvoj vseživljenjskega izobraževanja in dejavnega staranja kažejo rezultate. Temu v prid deluje tudi spreminjanje javnega mnenja in stališč posameznikov, k čemur je nedvomno pripomogla tudi dolgoletna ciljna javna kampanja SUTŽO.

Na UTŽO prihaja vedno več moških, tudi visoko izobraženih in aktivnih v prejšnjem poklicnem obdobju. Ta trend želimo razširiti tudi na ostalo moško populacijo. V ta namen odpiramo nekatere nove programe in nove dejavnosti, ki so bliže interesom moških, kot je, denimo, skupina za razvoj srebrne ekonomije.

Dejavna starost med študenti narašča, to opažamo pri skupnih diskusijah, kar opozarja tudi na večjo samozavest upokojencev in njihovo pogostejše vključevanje v družbena dogajanja. Pričakujemo, da bomo s svojim delovanjem in prizadevanji dosegli in uresničili prizadevanja, da se v Sloveniji posodobi zakonodaja za delo starejših. Brez tega ne bo dejavne starosti. Kdo lahko jemlje človeku pravico do dela in ga obenem potiska v revščino? To ne bi bilo v prid nikomur, tudi tržni ekonomiji, medgeneracijskemu sodelovanju in dolgoživi družbi ne.

Naš cilj je razvoj človekovih potencialov, »izobraževanje za življenje«, zato se skušamo čim bolj približati izraženim interesom starejših. Svet postaja vse bolj povezan, globalizacija in nova tehnologija pospešujeta izobraževanje starejših na področju tujih jezikov in računalništva, s čimer povečujemo (tudi mednarodno) povezovanje starejših in njihovo samostojnost do pozne starosti ter podpiramo ohranjanje zdravja, življenjske radosti in optimizma.

UNIVERZA ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE V LJUBLJANI

1. Študijski krožki in študijske skupine ter druge oblike izobraževanja in delovanja

Sekcija *Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani* združuje študijske skupine, študijske krožke in druge samo-organizirane skupine starejših, ki temeljijo na načelih prostovoljstva, proste izbire, vzajemnosti, medsebojne pomoči, izmenjave znanja, izkušenj in kulture med člani skupine in pod vodstvom usposobljenega mentorja.

Sekcijo vodi Alijana Šantej; v letu 2018 ob sodelovanju strokovnih sodelavcev Alenke Gabriele Ščuka, Roberta Mlakarja, Urške Telban (od februarja 2018) in Urše Kramberger (od novembra 2018 dalje). V organizacijsko in administrativno delo se je občasno vključevala tudi študentka Tanja Senica.

Osnovna organizacijska oblika v sekciji Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani je študijska skupina, katere člani z izmenjavo znanja in izkušenj, s prostovoljnim delom, medsebojno pomočjo, javnim delovanjem in mesečno skupinsko podporno članarino uresničujejo program svoje skupine in s tem poslanstvo in cilje Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje, združenja za izobraževanje in družbeno vključenost.

Načrtovanje, priprava, svetovanje, izvedba in evalvacija delovanja študijskih skupin in krožkov zahtevajo obsežno strokovno, organizacijsko in administrativno delo. V obdobju vpisa se v delo vključujejo tudi študenti prostovoljci (osnovne informacije ob vpisu, prvi stiki z obiskovalci, pomoč pri administrativnih delih ipd.). Študenti prostovoljci sodelujejo tudi na javnih dogodkih Univerze, kjer predstavljajo svojo ustanovo, svoje delo in učenje.

Na sedežu združenja poteka tekoče delo, kot je svetovanje in vodenje prostovoljnih animatorjev za delo v študijskih skupinah, svetovanje pri vpisu, spremljanje skupin in mentorjev pri delu, individualno svetovanje mentorjem in animatorjem, evidentiranje prostih mest v študijskih skupinah in zapolnjevanje prostih mest, oblikovanje in vodenje baz podatkov, mesečni obračuni, priprava in obdelava statističnih podatkov ipd.

Pomemben del našega dela je vzdrževanje osebnih stikov z že vključenimi uporabniki (svetovanje pri premestitvi v drugo skupino, svetovanje v primeru organizacijskih in drugih težav v skupinah, združevanje skupin, svetovanje glede medsebojnih odnosov v skupini itd.).

Redni letni program v študijskih skupinah teče strnjeno osem mesecev (od oktobra do konca maja v okviru študijskega leta), ostale štiri mesece pa v pretežno samo-organiziranih oblikah starejših. Študenti UTŽO različne izobraževalne dejavnosti po našem modelu organizirajo tudi sami in/ali pod vodstvom ustrezno usposobljenega mentorja.

Poleg rednega programa teče še vrsta razvojnih, podpornih in spremljevalnih aktivnosti: administrativna in tehnična podpora programu, javna kampanja, organizirani programi prostovoljnega dela v javnih ustanovah, študijske izmenjave, javne predstavitve nasledkov

učenja študentov UTŽO, sodelovanje na javnih dogodkih, povezovanje in sodelovanje z drugimi strokovnimi ustanovami, publiciranje, izobraževanje mentorjev in animatorjev, vodenje in mentorstvo študentov na študijski praksi, evalvacija programa itd.

Izvajanje mestnega programa izobraževanja odraslih

Mestna občina Ljubljana je v obdobju od 1. januarja do 31. maja 2018 sofinancirala pet izobraževalnih programov UTŽO Ljubljana, ki smo jih izvedli kot del mestnega programa izobraževanja odraslih:

- Program za razvijanje veščin javnega nastopanja in javnega govora;
- Človek in okolje: vplivi okolja na razvoj človeka;
- Od branja do pisanja: program za ustvarjalno pisanje;
- Ljubljana, moje mesto in svet okoli nas;
- Dom, kultura bivanja, oprema in prenova.

Vseh pet izobraževalnih programov je skupno obiskovalo 117 starejših meščanov Ljubljane. V okviru mestnega programa izobraževanja odraslih smo v obdobju januar-maj 2018 izvedli 198 pedagoških ur programa.

Priprave za novo študijsko leto

Pomemben segment dela v poletnih mesecih, še posebej pa v mesecu septembru, so dogovori z najemodajalci, sklepanje najemnih pogodb za novo študijsko leto, urejanje višine uporabnine prostorov, urejanje osnovne opreme prostorov in učnih pripomočkov, urejanje in usklajevanje urnikov itd.

Po uvodnih razgovorih za izbor novih mentorjev v maju in juniju smo stopili v individualne dogovore z novimi mentorji glede vsebine in ciljev izobraževalnega programa, urnika, velikosti skupine, metod dela itd.

Skozi poletje smo pripravili gradivo za animatorje študijskih skupin, ki ga potrebujejo pri svojem delu: pravilnike, evidenčne obrazce, navodila, plačilne naloge, študijske izkaznice, koledar študijskega leta itd. V poletnem času smo v sodelovanju z mentorji urejali in usklajevali izobraževalne programe ter jih pripravili za vpis v mesecu spetembru.

Animator študijske skupine

Animatorjeva vloga je večplastna, predvsem ima povezovalno vlogo v študijski skupini (je vezni člen med člani študijske skupine, med skupino in mentorjem ter med študijsko skupino in vodstvom UTŽO). Animator spodbuja spoznavanje in povezovanje med člani skupine, razvija pozitivno vzdušje in dobre odnose med člani skupine. Animator spodbuja učenje v študijskem krožku, išče in predlaga dodatne vire za učenje, obvešča skupino o aktualnih dogajanjih v okolju v povezavi z izobraževalnim programom. Animira in motivira člane skupine za dejavnosti v okolju (na primer: razstave, raziskave, preučevanje kulturne dediščine, aktivnosti za urejanje kraja ipd.), vodi in ureja evidence ter skrbi za organizacijo dela in učenja študijske skupine, pri čemer je v veliko oporo mentorju. Člani študijske skupine ob mentorjevem in animatorjevem spodbujanju in vodenju zlagoma sami vse bolj prevzemajo odgovornost za organizacijo učenja in delovanja svoje študijske skupine.

Animatorjev na UTŽO Ljubljana je toliko, kolikor je študijskih skupin; torej 274. V vlogi animatorja je 240 študentk (žensk) in 34 študentov (moških). Zanimiv je podatek, da se število animatorjev moškega spola iz leta v leto povečuje. Pred nekaj leti je bilo v vlogi animatorja zgolj okoli 20 moških študentov.

Z znanjem do dejavnega državljanstva

Študenti UTŽO v tem programu pridobivajo znanje za dejavno in odgovorno državljanstvo, védenje o tem, kje in kako lahko uresničujejo svoje pravice ipd. V programu se seznanjajo predvsem z organizacijami na področju socialnega varstva in drugimi pravnimi institucijami ter njihovimi vlogami (Zavod za zdravstveno zavarovanje, Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, upravne enote, izvajalci socialnih storitev, Varuh človekovih pravic, Državni zbor, Državni svet, Evropski parlament itd.). Del programa se oblikuje v skladu z interesi udeležencev. V letu 2018 smo v programu *Z znanjem do dejavnega državljanstva* izvedli šest izobraževalnih srečanj: Pravice državljanov v zdravstvenem zavarovanju, Socialne pravice starejših, Prenos premoženja na potomce, Varstvo osebnih podatkov potrošnikov, dva študijska obiska Hiše Evropske unije v Ljubljani. Program vodi Alenka Oven, doktorica pravnih znanosti s področja socialne varnosti in delovnega prava.

Enajsta šola v knjigarni

Enajsta šola v knjigarni je plod programskega sodelovanja Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje in Mladinske knjige, knjigarne Konzorcij. Cikel javnih mesečnih predavanj pod imenom Enajsta šola v knjigarni se odvija vsak prvi torek v mesecu ob 11.00 uri v okviru študijskega leta Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje; od novembra do maja naslednjega koledarskega leta. Na njih priznani predavatelji Univerze za tretje življenjsko obdobje predstavljajo raznovrstna področja in teme, zanimive za študente Slovenske UTŽO in širšo javnost. Posamezna predavanja in diskusije se navezujejo na priporočeno literaturo po izboru knjigarnarjev Konzorcija.

Pregled izobraževalnih srečanj *Enajsta šola v knjigarni* v letu 2018:

- ◇ januar: Ženske, ki so krojile kitajsko zgodovino (Saša Chen),
- ◇ februar: Gradaščica in slovenski impresionizem (doc. dr. Rajka Bračun Sova),
- ◇ marec: Od načrta do vrta (Mitja Škrjanec),
- ◇ april: Kako nastane življenje? (dr. Tomaž Rijavec),
- ◇ maj: Na izpostavljenem mestu. Predstavitev knjige o dr. Viljemu Černu (Igor Tuta in Igor Černo),
- ◇ november: 2018 – leto pomembnih obletnic (dr. Damir Josipovič).

Filmski abonma: Srečamo se v kinu 2018

V letu 2018 smo nadaljevali programsko sodelovanje s kinom Komuna v filmskem abonmaju *Srečamo se v kinu*. V abonmaju se vsako leto zvrsti 12 filmskih predstav, vsak zadnji torek v mesecu ob 10.00 uri. Ogledu filma sledijo pogovori o vsebini filma, ki jih vodi dr. Filip Breskvar, poznavalec in ljubitelj filmske umetnosti, ki se poglobljeno ukvarja z analizo, recenzijo in kritiko filmov.

Pregled filmskih predstav v letu 2018:

- ◇ januar: Popolni tujci
- ◇ februar: Odiseja
- ◇ marec: Viktorija in Abdul
- ◇ april: Lev: dolga pot domov
- ◇ maj: Dunkirk
- ◇ junij: Mama
- ◇ julij: Timbuktu
- ◇ avgust: Daleč na sever
- ◇ september: Moj narobe svet
- ◇ oktober: Moški ne jočejo
- ◇ november: Z ljubeznijo, Vincenc: Van Goghova skrivnost
- ◇ december: Zadnji ledeni lovci

V pogovor po ogledu filmske predstave se vključujejo mentorji in študenti, ki na Univerzi za tretje življenjsko obdobje vodijo ali študirajo programe v povezavi z obravnavano filmsko tematiko.

V letu 2018 so v pogovorih sodelovali:

- dr. Dušana Findeisen po ogledu filma *Popolni tujci*,
- dr. Boštjan Plut po ogledu filma *Dunkirk*,
- Petra Seliškar, režiserka in scenaristka filma, in Brand Ferro, fotografija, po ogledu filma *Moj narobe svet*,
- prof. dr. Ana Krajnc po ogledu filma *Moški ne jočejo*,
- doc. dr. Rajka Bračun Sova po ogledu filma *Z ljubeznijo, Vincenc: Van Goghova skrivnost*.

Že v letu 2017 smo uvedli novost v abonmaju. Za avgustovsko filmsko predstavo izberemo animirani film, s čimer želimo pritegniti k ogledu filma medgeneracijsko občinstvo oziroma omogočiti skupni ogled filma starim staršem in njihovim vnukom. Animirana filmska predstava *Daleč na sever* v abonmaju leta 2018 je bila dobro medgeneracijsko obiskana. Študenti UTŽO so na ogled predstave pripeljali svoje vnuke, ki so predstavljali okoli 35 % vseh gledalcev.

Pred decembrsko filmsko predstavo je dr. Filip Breskvar pripravil predstavitev programa filmskega abonmaja za leto 2019.

Abonma Gledališče ob petih

Univerza za tretje življenjsko obdobje sodeluje s Slovenskim mladinskim gledališčem v abonmaju *Gledališče ob petih*. V letu 2018 so se v gledališkem abonmaju odvijale štiri predstave: *Naše nasilje in vaše nasilje*, *Grešni kozel*, *6*, *Nasprotje stvari*. Po ogledu posamezne predstave sledi pogovor z ustvarjalci in igralci gledališke predstave.

2. Vpis v študijsko leto 2018/2019

Zadnji teden meseca avgusta in ves september vsako leto namenimo vpisu, drugo polovico septembra pa tudi osebnemu stiku z animatorji že oblikovanih skupin, ki v tem obdobju prihajajo po gradivo na sedež UTŽO. V primeru velikega interesa na izbranem študijskem področju oblikujemo še dodatno skupino (*Medsebojni odnosi*, *Misleče telo*).

V prvem in delno še drugem tednu oktobra smo uvedli v delo 21 novih študijskih skupin. Na uvodnem srečanju poglobljeno predstavimo poslanstvo, načela in model delovanja študijskih skupin na Univerzi, predstavimo in osmislimo vlogo animatorja ter ga skupaj izberemo.

Vsako študijsko leto se širi obseg dela z urejanjem številčno manjših skupin, ki jih ne uspemo zapolniti z novimi vpisniki. To so predvsem dolgoletne jezikovne, likovne, keramične in druge skupine na višjih nadaljevalnih stopnjah s pet ali šest člani. Združevanje teh skupin je zahtevno, saj so (predvsem jezikovne) skupine na različnih nadaljevalnih stopnjah, z različnimi učbeniki, prihaja do težav v usklajevanju terminov, lokacij ipd. Združevanje skupin je tudi psihološko naporno, saj so člani posamezne skupine čustveno navezani na svojega mentorja in težko sprejmejo spremembo v mentorstvu.

V oktobru in tudi še v novembru smo zapolnjevali prosta mesta z osebami s čakalnih seznamov in naknadnimi vpisniki. V tem obdobju se izjemno poveča število stikov – telefonskih klicev in osebnih obiskov (podajanje osnovnih informacij o UTŽO, programih, prostih mestih, urnikih, svetovalni razgovori z animatorji, mentorji ipd.).

V obdobju vpisa se v delo na sedežu vključujejo tudi študenti prostovoljci, ki sprejemajo obiskovalce in jim nudijo osnovne informacije ter posredujejo svoje izkušnje. V letu 2018 so pri vpisu sodelovale prostovoljke Maruška Soklič Klasinc, Duška Ravnikar, Ivica Žonta in Nada Klučar ter Mirjam Bevc Peressutti, ki je sodelovala pri uvajanju novih študijskih skupin.

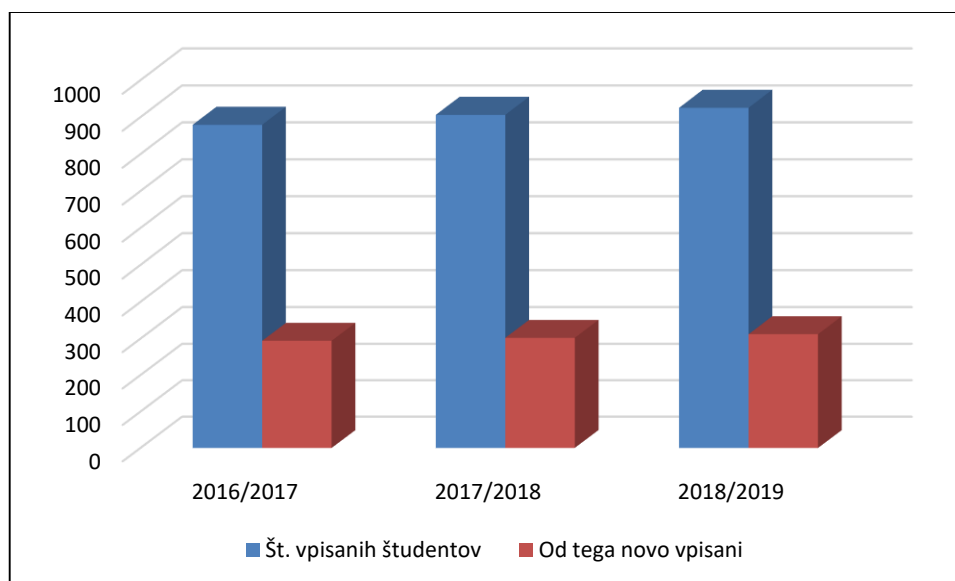
V obdobju vpisa se je vpisalo skupno 925 študentov, od tega je bilo novih študentov 312. V letu 2017 se je v enakem obdobju vpisalo skupno 906 študentov, od tega 302 nova.

Število vpisnikov je v zadnjih letih približno enako; okoli 900. Razlika v primerjavi števila vpisnikov med letoma 2017 in 2018 je 19 vpisnikov več v letu 2018 oziroma 2 % več.

Razlika v primerjavi števila novih vpisnikov med letoma 2017 in 2018 je 10 novih vpisnikov več v letu 2018, kar pomeni, da je tudi število novih vpisnikov na približno enaki ravni kot prejšnje leto oziroma prejšnja leta.

	Vpis v štud. leto 2016/2017	Vpis v štud. leto 2017/2018	Vpis v štud. leto 2018/2019
Število vpisanih študentov	879	906	925
Od tega število novih študentov	294	302	312

Tabela 1: Primerjava vpisa

Graf 1: Primerjava vpisa

925 študentov se je v začetku študijskega leta 2018/2019 vpisalo v 1382 študijskih mest: isti študent se namreč (lahko) vpiše tudi v dva ali več programov. Za primerjavo: leta 2017 se je 906 študentov vpisalo v 1332 študijskih mest. V letu 2018 beležimo za 50 študijskih mest večji vpis v izobraževalne programe kot v letu 2017 oziroma za 3,6 % večjo udeležbo vpisnikov po študijskih mestih.

Študijsko področje	Število vpisov		Razlika
	Leto 2017	Leto 2018	
Jezikovne skupine	394	352	- 42
Umetnostna zgodovina	165	226	+ 61
Računalništvo	184	143	- 41
Naravoslovje	87	34	+ 53
Zgodovina	52	54	+ 2
Geografija	100	113	+ 13

Slikarstvo	37	44	+ 7
Etnologija	27	15	- 12
Medsebojni odnosi in sporazumevanje	44	50	+ 6
Svetovne religije in verstva	30	9	- 21
Spoznavanje glasbe	23	8	- 15
Drugo (restavratorstvo, varovanje zdravja, človek in pisave, keramika, kultura bivanja, novinarstvo, književnost, keramika itd.)	189	334	+ 145
SKUPAJ	1332	1382	+ 50

Tabela 2: Vpis po študijskih področjih

3. Število študentov, študijskih skupin in udeležba po izobraževalnih programih

Število študentov in udeležba po študijskih mestih

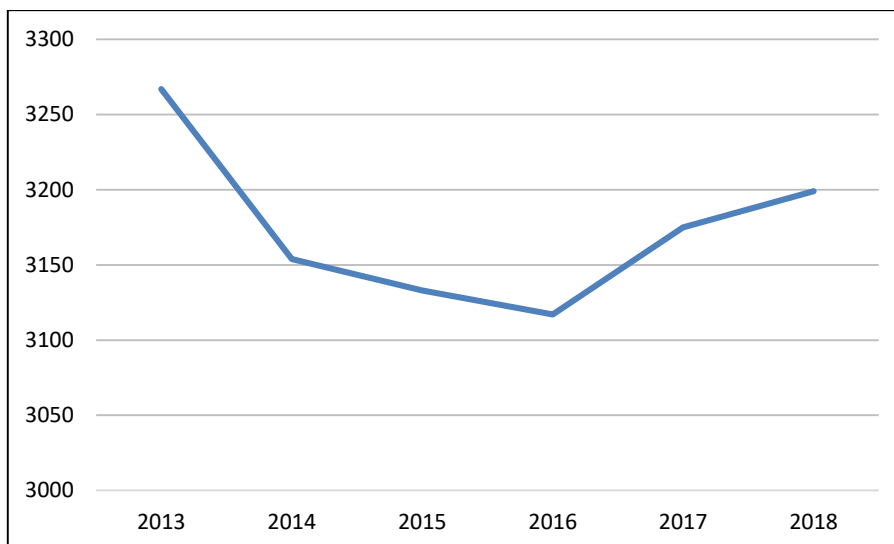
Decembra 2018 je UTŽO Ljubljana obiskovalo 3199 študentov, ki so zasedali 4608 študijskih mest. Decembra 2017 je UTŽO Ljubljana obiskovalo 3175 študentov, ki so zasedali 4607 študijskih mest.

Število študentov je v letu 2018 na domala enaki ravni kot prejšnje leto: 24 študentov več v letu 2018 (porast za 0,75 %).

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Število slušateljev	3267	3154	3133	3117	3175	3199
Indeks	100	97	96	95	97	98

Tabela 3: Število študentov UTŽO Ljubljana v letih 2013-2018

Leto 2013 je indeks 100.

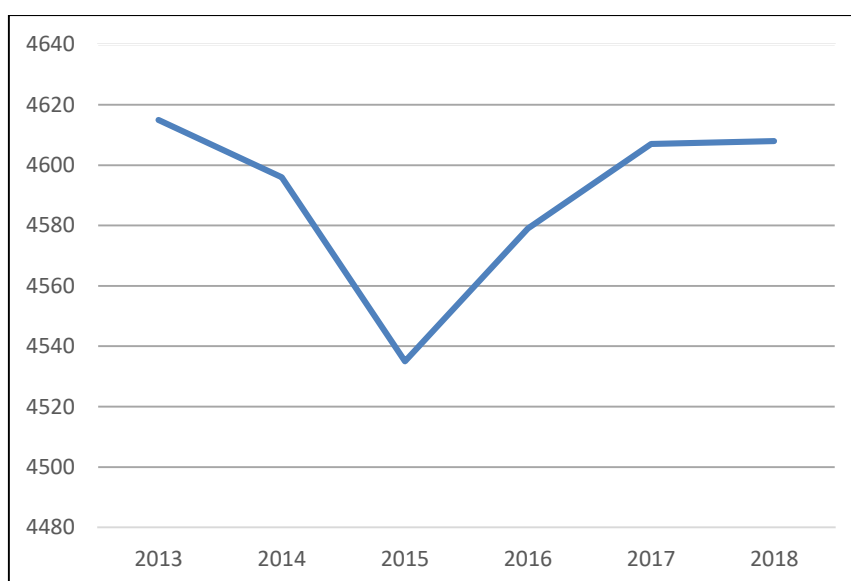

Graf 2: Število študentov UTŽO Ljubljana v letih 2013-2018

Udeležba študentov po študijskih mestih je v primerjavi s preteklim študijskim letom na enaki ravni (razlika je zgolj v enem študijskem mestu več v letu 2018).

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Udeležba študentov po študijskih mestih	4615	4596	4535	4579	4607	4608
Indeks	100	99	98	99	100	100

Tabela 4: Udeležba študentov UTŽO Ljubljana po študijskih mestih v letih 2013-2018
Leto 2013 je indeks 100.

Graf 3: Udeležba študentov UTŽO Ljubljana po študijskih mestih v letih 2013-2018

Udeležba študentov UTŽO Ljubljana po študijskih programih: študijsko leto 2018/2019

Študijski program	Udeležba	Odstotek
Umetnostna zgodovina	977	21,2
Angleščina	577	12,5
Geografija	553	12,0
Zgodovina	480	10,4
Računalništvo	332	7,2
Italijanščina	273	5,9
Naravoslovne vede (Astronomija, Človek in okolje, Naravno vrtnarjenje, Vrtna umetnost in oblikovanje vrtov, Narava – znana neznanka)	174	3,8
Nemščina	132	2,9
Francoščina	121	2,6
Španščina	118	2,5
Medsebojni odnosi in sporazumevanje	91	2,0
Glasba	83	1,8
Slikarstvo	83	1,8
Etnologija	65	1,4
Arhitektura (Trgi, ulice in stavbe okrog nas, Kultura bivanja, Stavbna dediščina)	62	1,4
Ustvarjalno pisanje	44	1,0
Arheologija	39	0,9
Svetovne religije in verstva	25	0,5
Drugi programi (Restavracija, Somatska vzgoja, Človek in njegove pisave, Ruščina, Književnost, Novinarstvo, Rad-(a) imam gledališče, Igra-predstava, Portugalščina, Varovanje zdravja, Keramika, Umetniška fotografija itd.)	379	8,2
Skupaj	4608	100,0

Tabela 5: Udeležba študentov UTŽO Ljubljana po študijskih programih v študijskem letu 2018/2019

Udeležba študentov po številu obiskovanja študijskih skupin

	Število študentov	Odstotek
Eno študijsko skupino obiskuje	2138	67,2
Dve študijski skupini obiskuje	809	25,4
Tri študijske skupine obiskuje	174	5,5
Štiri študijske skupine obiskuje	49	1,5
Pet študijskih skupin obiskuje	11	0,4
Skupaj	3181	100,0

Tabela 6: Udeležba študentov UTŽO Ljubljana po številu obiskovanja študijskih skupin

Število študijskih skupin na UTŽO Ljubljana: 1984-2018

Študijsko leto	Število študijskih skupin
1984/1985	1
1985/1986	5
1986/1987	13
1987/1988	21
1988/1989	25
1989/1990	27
1990/1991	34
1991/1992	46
1992/1993	52
1993/1994	57
1994/1995	73
1995/1996	94
1996/1997	116
1997/1998	143
1998/1999	176
1999/2000	203

2000/2001	207
2001/2002	217
2002/2003	223
2003/2004	225
2004/2005	234
2005/2006	239
2006/2007	249
2007/2008	278
2008/2009	291
2009/2010	294
2010/2011	290
2011/2012	293
2012/2013	284
2013/2014	284
2014/2015	284
2015/2016	283
2016/2017	270
2017/2018	267
2018/2019	274

Tabela 7: Število študijskih skupin na UTŽO Ljubljana v letih 1984-2018

Izpisi študentov

Vsako leto poleg vpisa beležimo tudi izpise študentov. Nekateri študenti se izpišejo in s tem zaključijo obiskovanje UTŽO, spet drugi se izpišejo iz ene in vpišejo v drugo študijsko skupino. Razlogi za izpis so skozi vsa leta domala enaki: (1) dolgoletne skupine (z več let delovanja) se skozi leta številčno zmanjšajo, študenti se vključijo v druge študijske skupine ali prenehajo z obiskovanjem UTŽO, (2) nekatere študijske skupine po vnaprej predvideni časovni omejitvi programa (po letu, dveh ali več) zaključijo z delovanjem, (3) sprememba urnika in/ali lokacije delovanja skupine (nujna zaradi drugih obveznosti mentorja ali oblikovanja urnika) povzroči izpis nekaterih študentov, ki jim spremenjen urnik ali nova lokacija ne ustrežata, (4) izpis zaradi varovanja vnukov, bolezni svojcev in drugih spremenjenih življenjskih okoliščin, (5) izpis zaradi bolezni študenta, (6) nekateri novi programi ne zaživijo – premalo vpisnikov ali se

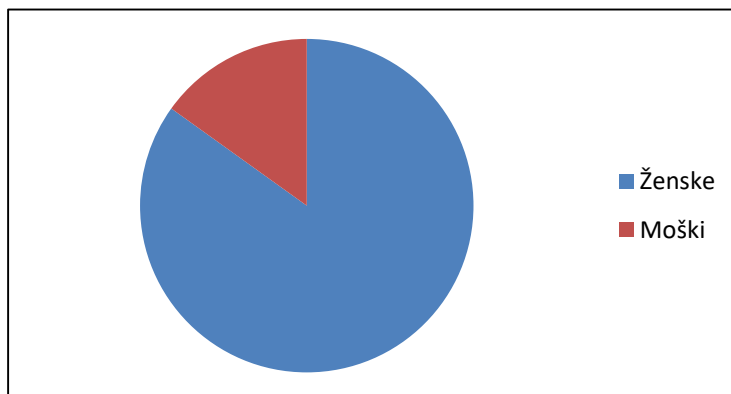
pričakovanja vpisnikov razlikujejo od vsebine programa, (7) neustrezna stopnja programa, zlasti pri jezikovnih in računalniških programih, (8) drugi razlogi (nezadovoljstvo s programom ali mentorjem, visoka članarina) in druge neopredeljene okoliščine ali razlogi za izpis. Mnogo študentov pa pri izpisu ne želi navesti razloga izpisa, te izpise beležimo pod 'neopredeljen razlog za izpis'.

4. Študenti UTŽO Ljubljana po spolu, starosti, izobrazbi in poklicih

Študenti UTŽO Ljubljana po spolu

Spol	Število študentov	Odstotek
Ženske	2717	84,9
Moški	482	15,1
Skupaj	3199	100,0

Tabela 8: Študenti UTŽO po spolu

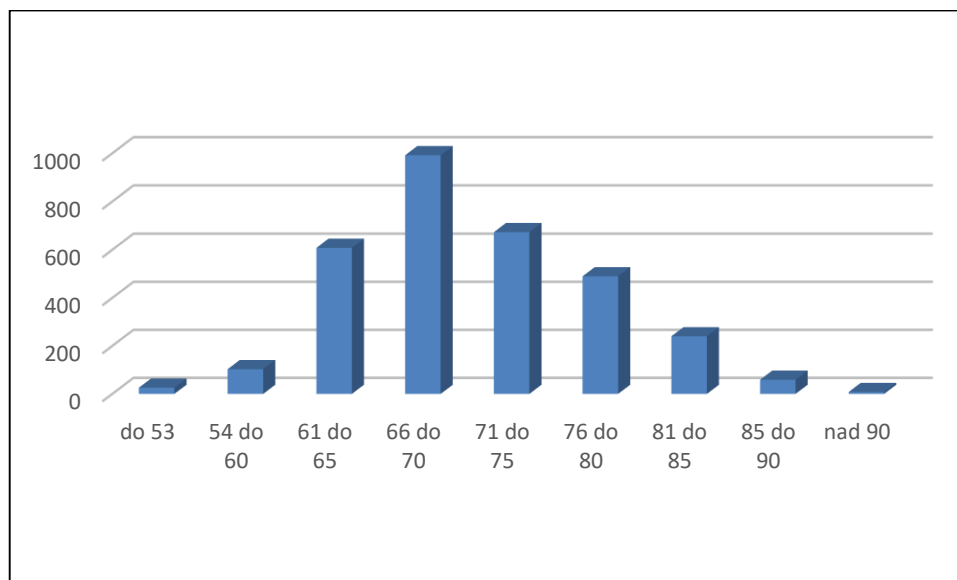

Graf 4: Študenti UTŽO Ljubljana po spolu

Študenti UTŽO Ljubljana po starosti

Starost	Število študentov	Število študentov v %
do 53 let	26	0,8
54 do 60 let	103	3,2
61 do 65 let	608	19,1
66 do 70 let	992	31,0
71 do 75 let	673	21,1
76 do 80 let	490	15,3
81 do 85 let	240	7,5
86 do 90 let	59	1,8
nad 90 let	8	0,2
Skupaj	3199	100,0

Tabela 9: Študenti UTŽO Ljubljana po starosti

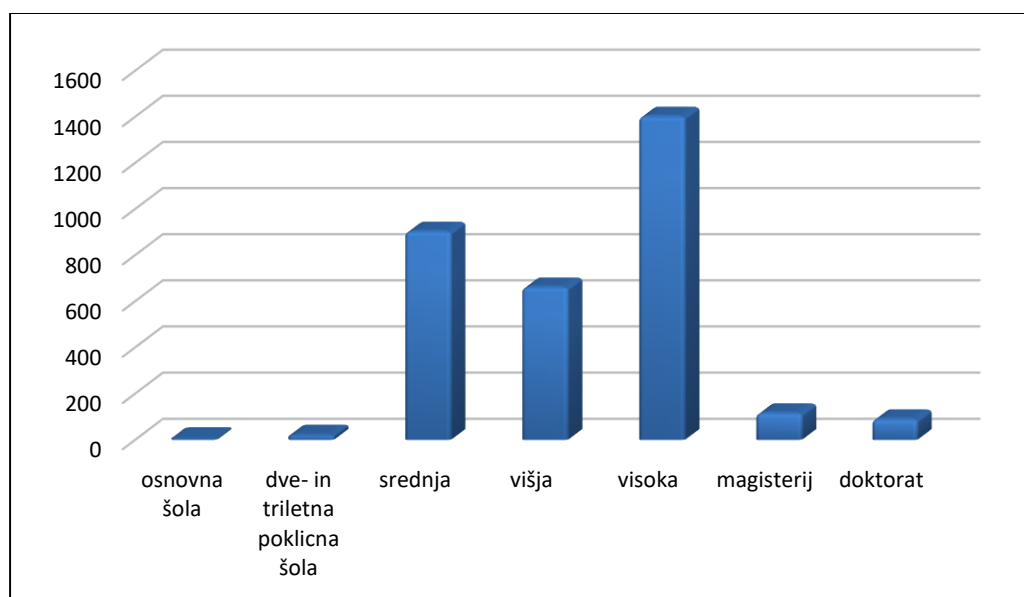

Graf 5: Študenti UTŽO Ljubljana po starosti

Študenti UTŽO Ljubljana po izobrazbi

Izobrazba	Število študentov	Odstotek
Osnovna šola	6	0,18
Dvo- in triletna poklicna šola	21	0,65
Srednja	903	28,22
Višja	661	20,66
Visoka	1402	43,82
Magisterij	116	3,62
Doktorat	90	2,81
Skupaj	3199	100,00

Tabela 10: Študenti UTŽO Ljubljana po izobrazbi

Graf 6: Študenti UTŽO Ljubljana po izobrazbi

Študenti UTŽO Ljubljana po poklicih

Poklic	Odstotek
Poklici s področja ekonomije	17,9
Poklici v zdravstvu	6,6
Vzgojitelji in učitelji	6,5
Administrativni poklici	5,6
Pravniki	3,6
Družboslovci	3,2
Kemiki	2,8
Jezikoslovci	2,4
Arhitekti	1,8
Naravoslovci	1,6
Farmacevti	1,6
Gradbeniki	1,5

Tabela 11: Najbolj pogosti poklici študentov UTŽO Ljubljana
(ostali poklici so zastopani z manj kot 1,5 %)

5. Pregled dogodkov na UTŽO Ljubljana, njenega delovanja v javnosti in sodelovanja z drugimi organizacijami v okolju

V pregledu niso zajeti dogodki v okviru nacionalnih in mednarodnih projektov. Le-ti so navedeni posebej pri posameznem projektu. Prav tako v pregledu niso navedeni ciklični dogodki, kot so Enajsta šola v knjigarni, Srečamo se v kinu (dogodki, ki potekajo kontinuirano vsak mesec skozi vse študijsko leto). Le-ti so že predstavljeni v posebnih podpoglavjih tega poročila na straneh 27 in 28.

10. januar, UTŽO Ljubljana

Predstavitve programa filmskega abonmaja Srečamo se v kinu v letu 2018. Program je predstavil dr. Filip Breskvar, moderator razgovorov po ogledih filmskih predstav.

25. januar, Filozofska fakulteta v Ljubljani

Svetovanje na področju vzgoje in izobraževanja: vloga pedagoga in andragoga v vzgojno-izobraževalnih institucijah. Udeležba Alijane Šantej na Pedagoško-andragoških dnevih 2018.

25. januar, UTŽO Ljubljana

Prenos premoženja na potomce. Javno predavanje dr. Alenke Oven v programu Z znanjem do dejavnega državljanstva.

25. in 26. januar, Kongresni center Brdo pri Kranju

Politike za enakost pri staranju: vseživljenjski pristop. Skupna konferenca Vlade Republike Slovenije in Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD). Udeležba: prof. dr. Ana Kranjc, Dušan Snoj in Nevenka Tomšič.

31. januar, Javni zavod Cene Štupar, Ljubljana

Udeležba Alijane Šantej na srečanju območnih projektnih partnerjev za pripravo Tedna vseživljenjskega učenja (TVU 2018).

2. februar, UTŽO Ljubljana

Spoznavno srečanje prijavljenih za gibanje *Znaš, nauči drugega*, računalniškega učenja v dvojicah, je vodila Alenka Gabriela Ščuka.

5. februar, Stiška čajnica, Ljubljana

Zgodbe brat' ni mlatva prazne slame. Literarno branje članov študijskih skupin za ustvarjalno pisanje pod mentorstvom Neli Filipič v Stiški čajnici na Poljanski 6.

13. februar, Biotehniški izobraževalni center, Ljubljana

Kako se izkušnja begunstva dotika naših življenj? Kako naj se odzovemo izobraževalci?
Posveta v organizaciji Andragoškega društva Slovenije se je udeležila Urška Majaron.

13. februar, Slovenska Filantropija

Zakon o prostovoljstvu v praksi. Delavnice Slovenske filantropije se je udeležila Urška Telban.

14. februar, UTŽO Ljubljana

Vrtni prostovoljci. Program prostovoljskega dela v Botaničnem vrtu v Ljubljani so predstavile: Alijana Šantej, Alenka Marinček, pedagoška vodja Botaničnega vrta v Ljubljani, Nada Serajnik Sraka in Olga Marinko, študentki UTŽO Ljubljana in vrtni prostovoljki v Botaničnem vrtu.

26. februar-17. marec, Knjižnica Domžale

Skodelica kave in mame v otroških očeh. Medgeneracijska razstava otroških risb učencev Osnovne šole Rodica in keramičnih izdelkov ustvarjalcev UTŽO Lipa Domžale in UTŽO Ljubljana pod mentorstvom Lučke Šičarov.

5.–8. marec, UTŽO Ljubljana

Programi in programiranje izobraževanja starejših. Usposabljanje za predstavnike Sveučilišta za treću životnu dob Zagreb.

6. marec, UTŽO Ljubljana

Prvo izobraževalno srečanje za animatorje študijskih skupin UTŽO Ljubljana. Sodelovali so: Slavica Ravnik, Alijana Šantej, Alenka Gabriela Ščuka, Mirjam Bevc Peressutti in Marko Živec.

13. marec, Knjigarna Konzorcij

Pavel Kunaver – Sivi volk. Predstavitev knjige avtorja prof. dr. Jurija Kunaverja, mentorja za geografijo na UTŽO Ljubljana.

14. marec, UTŽO Ljubljana

Drugo izobraževalno srečanje za animatorje študijskih skupin UTŽO Ljubljana. Sodelovali so: Slavica Ravnik, Alijana Šantej, Alenka Gabriela Ščuka, Mirjam Bevc Peressutti in Marko Živec.

14. marec, UTŽO Zagreb

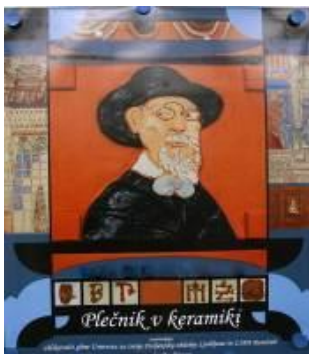

Most znanja in sodelovanja: srečanja predstavnikov univerz za tretje življenjsko obdobje Zagreb, Frankfurt in Ljubljana na Sveučilištu za treću životnu dob Zagreb sta se udeležili Alijana Šantej in Mirjam Bevc Peressutti.

15. marec, SAZU, Ljubljana

Sociologija in družbeni čas, dolgoživost in družba. Prvo srečanje novoustanovljene sekcije *Sociologija časa* pri Slovenskem sociološkem društvu. S prispevkom za razpravo je sodelovala prof. dr. Ana Kranjc.

16. marec do 12. april, Knjižnica Urbanističnega inštituta RS

Plečnik v keramiki. Razstava keramikov UTŽO Ljubljana in UTŽO Domžale pod mentorstvom Lučke Šičarov.

12. marec, MIZŠ

Pripravljalnega sestanka Andragoškega centra Slovenije za TVU 2018 se je udeležila Alijana Šantej.

22. marec, Maxi klubski salon, Ljubljana

Ali ustava drži vodo? Okrogle mize ob svetovnem dnevu voda v organizaciji evropskega poslanca Igorja Šoltesa se je udeležila Alenka Gabriela Ščuka.

23. marec, Portorož

Okrogle mize *Srebrna ekonomija – Silver eEconomy* na 37. mednarodni konferenci o razvoju organizacijskih znanosti v Portorožu sta se udeležila prof. dr. Ana Kranjc in Dušan Snoj, predsednik Skupine za razvoj srebrne ekonomije pri SUŽTO.

23.–24. marec, Ljubljana

Umetnostnozgodovinske preference pri starejšem muzejskem občinstvu. Predavanje doc. dr. Rajke Bračun Sova na II. strokovno znanstveni mednarodni konferenci *Šola in muzeji v evropskem letu kulturne dediščine.*

27. marec, Kongresni center Brdo

Mednarodne konference *Voditelj prihodnosti, ustvarjalec zavzetih zaposlenih* se je udeležila Petra Bališ.

28. marec, UTŽO Ljubljana

Tretje izobraževalno srečanje za animatorje študijskih skupin UTŽO Ljubljana. Sodelovali so: Slavica Ravnik, Alijana Šantej, Alenka Gabriela Ščuka, Mirjam Bevc Peressutti in Marko Živec.

29. in 30. marec, Hiša Evropske unije, Ljubljana

Obisk študentov UTŽO v *Hiši Evropske unije* v okviru programa Z znanjem do dejavnega državljanstva.

2.-30. april, Knjižnica Jožeta Mazovca, Ljubljana

Razstava keramičnih izdelkov študijskih krožkov UTŽO Ljubljana in UTŽO Lipa Domžale pod mentorstvom Lučke Šičarov.

5. april, Cankarjev dom

Kulturni bazar 2018. Sodelovanje dr. Dušane Findeisen na okrogli mizi Medgeneracijsko sodelovanje na področju kulture. Udeležba Urška Majaron, Tanja Senica in Urška Telban.

9. april, NIJZ, Ljubljana

Aktivno in zdravo staranje, posvet Nacionalnega inštituta za javno zdravje. Sodelovanje prof. dr. Ane Krajnc in Andreja Šolarja s prispevkom Učenje in medsebojni odnosi – podlaga za zdravo in dejavno staranje.

10. april, CNVOS, Ljubljana

Izobraževanja "Novosti varstva osebnih podatkov v nevladnih organizacijah" se je udeležila Urška Telban.

10. april-4. maj, Galerija Ekonomske fakultete v Ljubljani

"Skodelica brez kave"; razstava študijskih krožkov za keramiko UTŽO Ljubljana in UTŽO Domžale pod mentorstvom Lučke Šičarov.

12. april, Banka Slovenije, Ljubljana

Izobraževalni dan Banke Slovenije. Izobraževanje za študente UTŽO Ljubljana.

18. april, UTŽO Ljubljana

V življenju vstopaš in izstopaš skozi nešteto vrat. Razstava fotografij arhitekturnih ambientov študijske skupine Trgi, ulice in stavbe okoli nas pod mentorstvom arh. Mete Kutin.

19. april, Narodna galerija Ljubljana

30 let umetnostne zgodovine na UTŽO Ljubljana. Slavnostno obeležje ob 30. obletnici študija umetnostne zgodovine na UTŽO Ljubljana.

19. april, UTŽO Ljubljana

Vpliv skupinske dinamike in odnosov v študijskih skupinah na doseganje učnih ciljev. Usposabljanje za mentorje SUTŽO. Sodelovale so prof. dr. Ana Krajnc, Alijana Šantej in Slavica Ravnik.

20. april, UTŽO Ljubljana

Od svinčnika do slike. Odprtje likovne razstave članov študijske skupine *Risanje in slikanje* pod mentorstvom akad. slikarja Mateja Bizovičarja.

23. april, UTŽO Ljubljana

Noč knjige: pogovor s pisateljico in študentko UTŽO Valerijo Skrinjar – Trz je vodila Uršula Fujs, mentorica za književnost na UTŽO Ljubljana.

23. april, Ljubljana

Sodelovanje z Vrtcem Ledina pri izvedbi zaključne prireditve *Otroški živ-žav* z doniranjem izdelkov članov študijskih krožkov UTŽO Ljubljana za dobrodelni sklad vrtca.

25. april, UTŽO Ljubljana

Izdelaj svoj mozaik. Predavanje dr. Boštjana Pluta o rimski mozaični umetnosti in ustvarjalna delavnica izdelave mozaika pod mentorstvom Aljaža Vidrajza.

25. april, Mestna hiša Ljubljana

Razstava UNICEF-ovih punčk iz cunj v atriju Magistrata, sodelovale so prostovoljke UTŽO Ljubljana. Udeležba Urška Telban.

9. maj, UTŽO Ljubljana

Prenos premoženja na potomce. Ponovitev predavanja dr. Alenke Oven v okviru programa Z znanjem do dejavnega državljanstva.

11. maj, Mestna hiša Ljubljana

Ljubljana, učeča se občina. Udeležba Alijane Šantej na odprtju TVU 2018 v Mestni občini Ljubljana.

16. maj, UTŽO Ljubljana

ABC pravopis za vsak dan. Delavnica pod mentorstvom Urške Telban v okviru TVU 2018 na UTŽO Ljubljana.

17. maj, UTŽO Ljubljana: študijski obisk Gertraud Dayé s skupino udeležencev iz organizacije Active Senior Citizens Graz

18. maj, ZPIZ, Ljubljana

Izzivi vseživljenjskega učenja starejših; okrogla miza ZDUS in ACS v okviru Tedna vseživljenjskega učenja 2018. Sodelovanje prof. dr. Ane Krajnc in Dušana Snoja.

18. in 25. maj, JSKD, Ljubljana

Ustvarjamo v glini: poletje v keramiki. Medgeneracijska delavnica keramike pod mentorstvom Lučke Šičarov v okviru TVU 2018 na UTŽO Ljubljana.

23. maj, UTŽO Ljubljana

Begunski časi. Predpremiere filmov *Marijana* in *Samo še en objem* v okviru TVU 2018 na UTŽO Ljubljana. Družbeno angažirano filmsko ustvarjanje starejših sta predstavili dr. Dušana Findeisen in Urška Majaron.

31. maj, Prirodoslovni muzej Slovenije

Novice iz narave: Kras in kras. Odprtje razstave študijskega krožka Narava – znana neznanka pod mentorstvom dr. Staše Tome.

2.–8. junij, Ljubljana-Šentvid

Na Metinem vrtu: keramično cvetje. Razstava študijskih krožkov za keramiko UTŽO Ljubljana in UTŽO Domžale pod mentorstvom Lučke Šičarov.

5.–20. junij, UTŽO Ljubljana

Uporaba pametnih telefon in tablic; izobraževalni programi v okviru Poletne univerze v Ljubljani pod mentorstvom Roberta Mlakarja.

7. junij, Jesenice

Od proizvodnje predmetov k "proizvodnji" ljudi. Predavanje prof. dr. Ane Krajnc na 22. andragoškem kolokvijsu ACS Pomen ključnih kompetenc za kakovostno življenje starejših odraslih.

6.–11. junij

Obisk udeležencev Centra za vseživljenjsko učenje iz Prage (Center of Lifelong Learning in Prague) v Sloveniji. Predstavitel UTŽO Ljubljana: Alijana Šantej. Enotedenski študijski program za obiskovalce iz Prage je vodila Mirka Šmitek, študentka UTŽO Ljubljana in predsednica Skupine za mednarodno izmenjavo pri SUTŽO.

7. junij

Kratke zgodbe literarnih ustvarjalcev. Spletna izdaja zbirke kratkih zgodb članov študijskih krožkov za ustvarjalno pisanje pod mentorstvom Neli Filipič, dosegljiva na spletni povezavi: <http://www.utzo.si/knjiznica/publikacije>

7.–10. junij, Opatija

Art history programming at Slovenian third age university. Predavanje doc. dr. Rajke Bračun Sova na 10. ESREA konferenci Between Global and Local, Education 2030 & Adult Learning: Global Perspectives and Local Communities – Bridges or Gaps? Agendas, praxis and research.

12. junij, UTŽO Ljubljana

Srebrna ekonomija – kako naprej?

3. letni posvet SUTŽO

Julij, avgust

Evalvacija zaključnih poročil mentorjev in animatorjev, priprava in oblikovanje izobraževalnih programov za novo študijsko leto ter vnos programov v elektronsko bazo, ažuriranje evidenc članov študijskih skupin, dogovori z novimi mentorji za sodelovanje, dogovori z mentorji za nove izobraževalne programe, urejanje predavalnic, učnih pripomočkov, urejanje arhiva SUTŽO, urejanje knjižničnega gradiva itd.

September, oktober

Vpis v novo študijsko leto, osebni stik z animatorji študijskih skupin (delitev gradiva za delo animatorjev), priprava prostorov (predavalnic) za izobraževanja, priprava osnovne in učne opreme v predavalnicah (projektorji, prenosni računalniki, CD predavajalniki, table, pisala itd.), sklepanje najemnih pogodb z najemodajci v drugih organizacijah, oblikovanje urnikov, oblikovanje in uvajanje novih študijskih skupin, spremljajoča javna kampanja. Animacija novih vpisnikov za vključitev v programe organiziranega prostovoljnega dela v javnih ustanovah.

8. september–8. oktober, Ljubljana

Nacionalni mesec skupnega branja. Pridružitve pobudi Nacionalni mesec skupnega branja 2018.

12. september, ZPIZ, Ljubljana

Posveta *Zagotavljanje e-storitev za starejše (55+)* v organizaciji *Medobčinske pobude - čezmejno e-sodelovanje v e-regiji* se je udeležila Petra Bališ.

13. september, Ljubljana

Festival LUPA – 18. festival nevladnih organizacij. Sodelovale so Tanja Senica, Mojca Močnik in Urška Telban.

13.–14. september, Ljubljana

Zgodbe staranja. Mednarodne konference pod pokroviteljstvom Slovenske nacionalne komisije za UNESCO sta se udeležili prof. dr. Ana Krajnc in Urška Majaron.

1. oktober, Cankarjev dom

Dialoga z evropskimi poslanci z naslovom *Kakovostna starost v EU* se je udeležil Andrej Šolar, študent in prostovoljec SUTŽO.

2. oktober, Cankarjev dom

Na okrogli mizi *Srebrna ekonomija*, ki jo je moderiral Dušan Kidrič, je sodelovala prof. dr. Ana Krajnc.

2. oktober, Cankarjev dom

Na okrogli mizi *Izzivi vseživljenjskega učenja starejših* v organizaciji ZDUS je sodelovala prof. dr. Ana Krajnc.

5. oktober, Narodna galerija, Tivoli

Dnevi evropske kulturne dediščine 2018: Vrtnice, rožni vrt in park Tivoli. Javni izobraževalno-kulturni dogodek je pripravila študijska skupina *Spoznajmo svoje mesto in domovino* pod mentorstvom mag. Olge Paulič. Udeležba Alenka Gabriela Ščuka.

12. oktober, Šentjanž v Rožu, Avstrija

Skodelice brez kave. Razstava študijskih krožkov za keramiko, v sodelovanju z Zavodom Ivana Cankarja na Vrhniki, pod mentorstvom Lučke Šičarov, v Kulturnem centru v Šentjanžu v Rožu.

20.-24. oktober, UTŽO Ljubljana

Active old age is not an illusion (Dejavno staranje ni iluzija). Usposabljanje za predstavnike Centra za ženske študije iz Zagreba. V usposabljanju so sodelovali strokovni sodelavci in mentorji SUTŽO.

24. oktober, UTŽO, Ljubljana

Socialne pravice starejših. Kje in kako jih uresničujemo? Predavanje dr. Alenke Oven v okviru programa Z znanjem do dejavnega državljanstva.

24.-25. oktober, Četrtna skupnost Center, Ljubljana

V delavnici *Večnamenski ulični prostor* (StreetSpace) v organizaciji MOL je sodelovala Urška Telban.

6. november, Filozofska fakulteta, Ljubljana

Slavnostni dogodek in okrogla miza v počastitev jubileja prof. dr. Ane Krajnc, zaslužne profesorice Univerze v Ljubljani in predsednice Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje.

7. november, Mestna hiša Ljubljana

Regijski obisk. Posveta na temo prostovoljstva v lokalni skupnosti/regiji v organizaciji Slovenske filantropije se je udeležila Urška Telban.

9. november, Slovenska znanstvena fundacija, Ljubljana

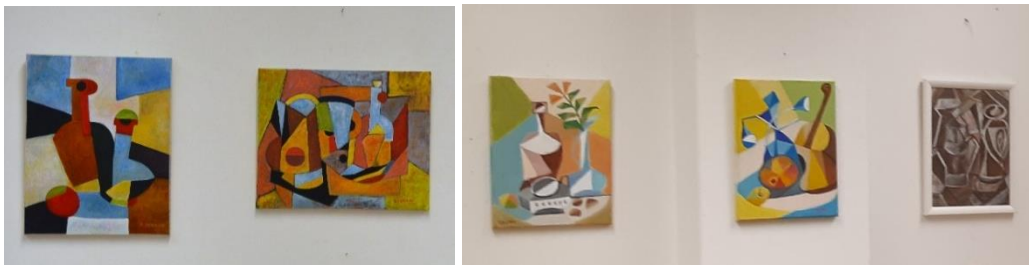
V okviru konference *Znanost za mir in razvoj* je na medgeneracijskem forumu sodelovala prof. dr. Ana Krajnc.

14. november, Kavarna Park, Ljubljana

Srečanje skupine prostovoljk Punčka iz cunj, predstavnice UNICEF-a Maje Mikuž in predstavnice UTŽO Ljubljana Urške Telban ter podelitev častnega članstva zaslužni članici skupine Stanki Hainz.

16. november, UTŽO Ljubljana

Vaje v kubizmu. Odprtje razstave likovne skupine pod mentorstvom akad. slikarja Janeza Zalaznika.

21. november-4. januar 2019, Zavod sv. Stanislava, Ljubljana

Želva in skodelice brez kave. Razstava keramikov UTŽO Ljubljana in UTŽO Lipa Domžale pod mentorstvom Lučke Šičarov.

26. november in 4. december, Slovenska filharmonija, Ljubljana

Dan odprtih vrat Slovenske filharmonije za študente UTŽO Ljubljana.

27. november, UTŽO Ljubljana

Dobrodelna razstava punčk, članic skupine prostovoljk UTŽO Ljubljana.

28. november, UTŽO Ljubljana

Varstvo osebnih podatkov. Javno predavanje dr. Alenke Oven v okviru programa Z znanjem do dejavnega državljanstva.

3.-16. december, Knjižnica Domžale

Kulturna dediščina. Razstava keramičnih krožkov UTŽO Lipa Domžale in UTŽO Ljubljana pod mentorstvom Lučke Šičarov.

5. december, Kristalna palača, Ljubljana

Mednarodne okrogle mize s slavnostnim podpisovanjem *Listine raznolikosti Slovenija* se je udeležila Mirjam Bevc Peressutti, predsednica skupine za zagovorništvo pri SUTŽO.

5. december, UTŽO Ljubljana

Darila – kako jih zaviti. Delavnica pod mentorstvom Marije Močnik, mentorice za kaligrafijo na UTŽO Ljubljana.

18. december, Botanični vrt v Ljubljani

Novoletnega srečanja vrtnih prostovoljcev v Botaničnem vrtu se je udeležila Urška Telban.

19. december, Gospodarsko razstavišče Ljubljana

Prve seje organizacijskega odbora *Dnevi medgeneracijskega sožitja* v organizaciji ZDUS se je udeležila Alijana Šantej.

INŠTITUT ZA RAZISKOVANJE IN RAZVOJ IZOBRAŽEVANJA

I. SNOVANJE, VODENJE IN IZVAJANJE TRANSNACIONALNIH PROJEKTOV

1. Projekti, ki čakajo na potrditev Evropske komisije in končno financiranje

- 1.1 RefugeesIN. Begunski časi
- 1.2 P3AE. Spodbujanje izobraževanja starejših
- 1.3 Silver Code - Srebrna koda

2. Projekti, ki se nadaljujejo in izvajajo

- 2.1 SLIDE
- 2.2 BBE
- 2.3 LearnersMot

3. Novi, sprejeti in potrjeni projekti, ki se že izvajajo

- 3.1 4 Elements / 4 elementi
- 3.2 SPIDW

4 . Prijavljeni novi projektni predlogi

- 4.1 SILVERAlps
- 4.2 AccessEd

5. Drugi projekti

- 5.1 DANET, Danube networkers
- 5.2 Kruh združuje

II. INFORMIRANJE IN OSVEŠČANJE JAVNOSTI

- 1. Mentor in znanje
- 2. Enajsta šola v knjigarni
- 3. Objavljeni članki, nastopi

III. IZDAJANJE ZNANSTVENIH IN STROKOVNIH PUBLIKACIJ

- 1. Liber amicorum Ana Krajnc
- 2. Raziskovati, delovati, povezovati za razvoj andragogike, skupnosti in izobraževanja odraslih

Nerazvrščeno

Uvod

V letu 2018 se je delo Inštituta osredotočilo predvsem na evropske projekte in spremljajoče dejavnosti. Raziskovalne dejavnosti so potekale predvsem v okviru projektov. Rezultati so dosegljivi na spletnih podstraneh (www.utzo.si). Projektni rezultati obsegajo vrsto priročnikov, ki prinašajo konceptualne okvire za posamezna področja, učbenike in smernice za učitelje. Močna je digitalna razsežnost, ki se vplete v posamezne projekte (Srebrna koda, SLIDE), pravzaprav kar v vse projekte, ki so namenjeni neposredni ciljni skupini, tj. izobraževalcem odraslih in hkrati tudi posrednim ciljnim skupinam, največkrat starejšim, ki se vključujejo v zanje organizirano izobraževanje. Največkrat so ti v tretjem življenjskem obdobju, občasno pa se ta skupina razširi, vključujoč tudi starejše delavce, malo usposobljene in malo izobražene (denimo LearnersMot), starejše begunce (RefugeesIN).

Naloga Inštituta je predvsem, da raziskuje in napoveduje potrebe različnih skupin starejših po izobraževanju, ugotavlja družbene potrebe ter razvija ustrezne inovativne izobraževalne programe za starejše odrasle in odrasle. Inštitut skrbi za razvoj programov usposabljanja za odrasle, ki delajo na področju starejših in si želijo pridobiti posebno znanje o izobraževanju starejših ter o drugih vprašanjih v povezavi z njimi.

V tem poročilu so predstavljene dejavnosti, ki so potekale v letu 2018 in ustrezajo posameznim predvidenim nalogam inštituta. Inštitut za raziskovanje in razvoj izobraževanja se tako osredotoča na:

- (1) snovanje, vodenje in izvajanje transnacionalnih projektov,
- (2) raziskovanje in oblikovanje modelov dejavnega staranja,
- (3) razvoj vsebinskega sodelovanja s partnerskimi ustanovami/združenji,
- (4) sodelovanje na konferencah, konceptualiziranje, organiziranje konferenc in posvetov,
- (5) spremljanje razvoja področja izobraževanja starejših in referenčnih področij,
- (6) informiranje in osveščanje javnosti,
- (7) izdajanje znanstvenih in strokovnih publikacij.

I. Snovanje, vodenje in izvajanje transnacionalnih projektov

1. PROJEKTI, KI ČAKAJO NA POTRDITEV KOMISIJE IN KONČNO FINANCIRANJE

1.1 RefugeesIN – evropski film za socialno vključevanje beguncev

Trajanje projekta: 1. 11. 2016–31. 12. 2018

Partnerji:

AidLearn, Portugalska (koordinatorica)
Centro Studi Citta di Foligno, Italija
Dun Laoghaire Institute of Art, Design & Technology, Irska
Greek Council for Refugees, Grčija
Hamburger Volkshochschule, Nemčija
Slovenska UTŽO, Slovenija

Dejavnosti, izvedene v letu 2018

NAPISALI SMO ŠTIRI RESNIČNE ŽIVLJENJSKE ZGODBE BEGUNCEV (VAHIDA, RANKO, VESNA IN MARIJANA) ZA BROŠURO PROJEKTA REFUGEESIN IN JIH PREVEDLI V SLOVENŠČINO.

Transnacionalno srečanje v projektu REFUGEESIN – BEGUNSKI ČASI je bilo v Atenah od 12.–15. maja 2018. Udeležile so se ga Ana Krajnc, Dušana Findeisen in Urška Majaron (SUTŽO), ki so bile gostje v Grškem svetu za pribežnike. Grška žirija in člani projektne skupine so si ogledali dvanajst dokumentarnih filmov, ki so jih posneli udeleženci tečaja RefugeesIN v Italiji, na Portugalskem, v Grčiji, Nemčiji, na Irskem in v Sloveniji.

Slovenski film Marijana je edini portret “ženske integracije” (vsi drugi filmi so bili portreti moških), a begunci so obeh spolov, različne starosti, izobrazbe, socialnega porekla.

Dušana Findeisen je pripravila celotno pravno podlago projekta in Načrt za uporabo pridobljenega znanja. Načrt je predstavila na tem srečanju.

FILMSKI FESTIVAL IN KONFERENCA REFUGEESIN

Ljubljana, 12. in 13. november 2018

Dvodnevni dogodek v Koloseju v Ljubljani. SUTŽO je predvajala dvanajst dokumentarnih filmov o pozitivni integraciji pribežnikov in migrantov. Festival smo pospremili s prikazom strukture, vsebine, ciljev in izdelkov projekta RefugeesIn ter dvema okroglima mizama. Prva je bila na temo migracij in migrantov (Vlasta Nussdorfer, Franci Zlatar, Damir Josipovič in

Dušana Findeisen), druga je obravnavala avtentičnost dokumentarnega filma (Andrej Avanzo, Simona Jerala, Violetta Bottazzo in Dušana Findeisen).

SAMO ŠE EN OBJEM, FILM ŠTUDENTOV SUTŽO JE BIL SPREJET NA FILMSKI FESTIVAL KRATKEGA FILMA

To je film o mladem beguncu iz Afganistana, ki je bil sprejet v uradni pregledni program Festivala slovenskega filma v Portorožu. Film je bil sprejet tudi v uradni pregledni program Festivala kratkega filma Ljubljani in je bil predvajan v avgustu 2018.

FILM MARIJANA JE PREJEL MEDNARODNO FILMSKO NAGRADO ZA NAJBOLJŠI SCENARIJ LIZBONA, 19.-23. NOVEMBER 2018

Posneli smo dokumentarni film o Marijani Češnovar, begunki, študentki SUTŽO, in se udeležili konference v Lizboni, kjer je Dušana Findeisen vodila okroglo mizo o socialnem vključevanju.

PRIPRAVILI SMO INTERNO PREMIERO FILMA MARIJANA

Nagrajenci Festivala v Lizboni

PREVEDLI SMO PODNAPISE 12-TIH FILMOV IN JIH USKLADILI Z MINUTAŽO.
Slednje je opravila: Urška Majaron. Prevod: Dušana Findeisen.

KONFERENCA SUTŽO IZZIVI IN PERSPEKTIVE GLOBALNEGA POVEZOVANJA ZA RAZVOJ NOVE PODOBE STAROSTI

Dušana Findeisen je predstavila družbeno angažirano filmsko ustvarjanje in delovanje mrež, kot je Združenje DANET, v katerem deluje Slovenska UTŽO, in predstavitev vizualnega izobraževanja na SUTŽO ter film Marijana.

PRIPRAVILI SMO POROČILO O UPORABLJENEM ZNANJU IN POVZETEK STRATEGIJ PARTNERJEV ZA PRIHODNJE ČASE.

PRIPRAVILI SMO POGODBO O AVTORSKIH PRAVICAH UPORABNIKOV (IPR Agreement).

PRIPRAVILI SMO DEKLARACIJO O POMENU PROJEKTA (TEZE, KI JIH BRANIMO IN ZAKAJ).

PREVEDLI SMO SMERNICE ZA UČITELJE V PROJEKTU REFUGEESIN.

NAREDILI SMO POVZETEK STRATEGIJ PARTNERJEV ZA UPORABO ZNANJA.

NAPISALI SMO NOVICE REFUGEESIN.

V CELOTI SMO PREVEDLI PRIBLIŽNO 500 STRANI PROJEKTNEGA GRADIVA.

USPOSABLJANJE IN POSVET MREŽE SUTŽO V IZOLI
Izola, 16. oktober 2018

V Izoli je doživel ponoven premierni krst dokumentarni film Marijana, kjer smo vodili tudi OKROGLO MIZO O PODOBAH V IZOBRAŽEVANJU STAREJŠIH.

1.2 P3AE - Spodbujanje izobraževanja starejših

Trajanje: od 1. 9. 2016 do 31. 8. 2018

Partnerji

LatConsul, Latvija (koordinatorica)
Slovenska UTŽO, Slovenija
Kurzemes NGO, Latvija
Kretinga Teacher Education Centre, Litva
DomSpain, Španija

Opis projekta

V posameznih evropskih državah je izobraževanje starejših različno organizirano. V večini držav težko naletimo na celostno organizirano in celostno delujočo univerzo za tretje življenjsko obdobje. Nemalokrat gre za omejeno izobraževalno ponudbo, izobraževalne vsebine za starejše od petdeset ali petinšestdeset let, "ponudbo", ki se priključi tisti za odrasle ali si nadene zgolj ime univerza za tretje življenjsko obdobje. Nemalokrat ni jasne meje med izobraževanjem in prostočasnimi dejavnostmi za starejše.

Zaključna konferenca v projektu P3AE 12. in 13. junija v Ljubljani

Dejavnosti, izvedene v letu 2018

ZNANJE ZA DANAŠNJO RABO ALI ČESA SE MORAMO UČITI PRAV VSI
Škofja Loka, 22. maj 2018

V sodelovanju z UTŽO Škofja Loka in tamkajšnjim Centrom za medgeneracijsko učenje smo v Tednu vseživljenjskega učenja predstavili dosežke evropskega projekta P3AE, promocijo izobraževanja starejših. Program: Znanje za današnjo rabo ali česa se moramo učiti prav vsi (Ana Krajnc), raziskava o tem, kdo so starejši, ki se izobražujejo, zakaj in kako (vzorec 431 vprašanih), dejavnosti in dosežki projekta, P3AE (Dušana Findeisen), RefugeesIN – Begunski časi in film Marijana so bili na sporedu tega usposabljanja.

SUTŽO JE GOSTILA DVODNEVNO TRANSNACIONALNO SREČANJE P3AE
Ljubljana, junij 2018

MEDNARODNA ZAKLJUČNA KONFERENCA SPODBUJANJE IZOBRAŽEVANJA STAREJŠIH (P3AE)
Ljubljana, junij 2018

SUTŽO je gostila tridnevno zaključno mednarodno konferenco z udeležbo kolegov z UTŽO Zagreb in kolegov z univerz po Sloveniji. Na konferenci Spodbujanje izobraževanja starejših, ki se je pričela z razpravo po metodi Svetovna kavarna, so udeleženci razpravljali o svojih upanjih in strahovih glede prihodnosti družbe. Enaka vprašanja za razpravo smo postavili tudi udeležencem na 3. POSVETU O SREBRNI EKONOMIJI, ki je potekal vzporedno.

1.3 Silver Code - Srebrna koda

Trajanje projekta: 1. 10. 2016–30. 9. 2018

Partnerji

Znanie Association, Bulgaria (koordinatorica)
Eurocrea Merchand, Italy
Slovenian Third Age University, Slovenia
Die Berater, Austria
AidLearn, Portugal
Universitatea Politehnica Timisoara, Romania
Uniwersytet Wroclawski, Poland

Opis projekta

Zmožnost branja, pisanja, razumevanja kodiranja še nikoli doslej ni bila bolj pomembna, bolj potrebna ali donosnejša, kot je danes. Spremenila je in spreminja naša življenja, pri čemer življenje starejših ni izjema. Kljub temu se zdi svet kodiranja (računalniškega programiranja) mnogim nedosegljiv. Zakaj? Morda so kdaj sodelovali na kakšnem sestanku tehniške narave, pa niso razumeli, kaj tam govorijo. Morebiti so njihovi družinski člani za mizo razpravljali o HTML, Java Script-u, strežnikih? Za njih je to nerazumljiv jezik in sklenili so, da naj se s tem

ukvarjajo drugi. Naučiti se kodiranja pa je tako, kot bi se učili novega jezika. Sprva ne razumemo nič, kasneje pa!

Dejavnosti, izvedene v letu 2018

PREVEDLI SMO SREBRNO KODO, UČBENIK, 270 STRANI.

IZVEDLI SMO 120-URNI TEČAJ SREBRNA KODA.

Predavateljici sta bili Vesna Trenchovska, magistrska študentka družbene informatike, in Urška Majaron, ki je projekt vodila.

NA DUNAJU SE JE ZAKLJUČIL PROJEKT SREBRNA KODA.

Dunaj, 24. in 25. september 2018. Srečanja se je udeležila Urška Majaron. V projektu smo napisali v letu 2018 dve Newsletters.

2. PROJEKTI, KI SE NADALJUJEJO

2.1 SLIDE – Učenje s pripovedovanjem zgodb v digitalni Evropi

Trajanje projekta: 1. 11. 2017–31. 8. 2019

Partnerji

Fundacija Integraciji Społecznej FIS, Poland (koordinatorica)

LUETEC, Libera Università Europea della Terza Età, Italia

Eesti People to People, Estonia

EOSA, Spain

Slovenska UTŽO, Slovenia

Opis projekta

SLIDE je projekt v programu Erasmus+ strateško partnerstvo. Glavni cilj je razviti in utrditi učne mreže, povečati zmožnost delovanja na mednarodni ravni, izmenjati zamisli, ustvariti inovativne metode, usposablјati mentorje. Razvoj digitalnih kompetenc, zmožnosti uporabe digitalnih tehnologij. Gre za to, da izobraževalci z zaupanjem, pa tudi s kritično distanco, delujejo v tehnološki družbi, bodisi na delu bodisi v prostem času. Gre za uporabo temeljnih IKT spretnosti, uporabo računalnikov za pridobivanje, ocenjevanje, skladiščenje in gradnjo znanja ter sporazumevanje, sodelovanje v sodelovalnih mrežah in ob pomoči interneta. Partnerji in mentorji imajo v projektu SLIDE priložnost, da se učijo temeljnih IKT spretnosti in jih posredujejo drugim v obliki pripovedovanja zgodb (ljudskih zgodb, mitov itd.). Izobražujemo mentorje, izobraževalce, ponudnike izobraževanja odraslih in prostovoljce na tem področju. Projekt spodbuja uporabo digitalnih spretnosti v formalnem in neformalnem izobraževanju odraslih v Evropi.

Narativna učna metoda postane sredstvo za spodbujanje učenja digitalnih spretnosti. SLIDE boljša tudi tehnološko pismenost manj izobraženih in starejših odraslih.

**S projektnimi partnerji SLIDE na Ljubljanskem gradu.
Transnacionalno srečanje v Ljubljani, junij 2018**

Dejavnosti, izvedene v letu 2018

ZASNOVALI SMO PROGRAM IN IZVEDLI PETDNEVNO USPOSABLJANJE V LJUBLJANI

Usposabljanje mentorjev iz digitalnega pripovedovanja zgodb

1. do 5. junij 2018

Program smo posvetili pripovedništvu, zgodbam, naraciji. Odkrili smo, da je pravzaprav vse zgodba in tudi tako zasnovali program: pripoved o narativnih projektih UTŽO (Kolažnice, zbornik kratkih zgodb; Umetnost pripovedovanja - študijski krožek; Slišimo, vidimo, beremo skupaj; CINAGE, kratki igrani filmi o dejavni starosti; Kruh skozi čas - zbirka pripovedi o kruhu; Slikarski čopič - katalog slik kruha; Z menoj po mojem mestu - pripoved o zgradbah in mestnem prostoru; Želve, prvi slikarski katalog SUTŽO; RefugeesIN, dokumentarni filmi o integraciji beguncev itd.). Številni projekti so nastali doslej. V tokratnem usposabljanju smo spoznali sociološke pripovedi o bureku, muzej in zgodovino prve svetovne vojne. Mentorji so se učili uporabljati programa Story jumper in Canva za digitalno ilustracijo zgodb. Študenti angleške študijske skupine (mentorica D. Findeisen) so svoj zaključni študijski izlet združili z izletom udeležencev usposabljanja v Kobariški muzej prve svetovne vojne, Predel itd. Zaključek se je odvil v Muzeju lutkarstva na Slovenskem, na Ljubljanskem gradu.

[SLIDE INTERNATIONAL TRAINING IN DIGITAL STORY TELLING LJUBLJANA, JUNE 1-JUNE 5, 2018 >>](#)

TRANSNACIONALNO SREČANJE V VIGU, ŠPANIJA

18. do 22. september 2018

Udeležili sta se ga Dušana Findeisen in Urška Majaron.

Trajanje projekta: 1. 10. 2017–1. 10. 2019

Opis projekta

Projekt združuje evropsko društvo DANET, katerega članica in soustanoviteljica je SUTŽO, in obdonavske sosede. Partnerji so razvili tipologijo metod, ki jih uporabljamo v evropskih projektih, obenem pa popisujejo svoje najuspešnejše evropske projekte.

BBE transnacionalno srečanje decembra 2018 v Zagrebu

Dejavnosti, izvedene v letu 2018

TRANSNACIONALNO SREČANJE - PETDNEVNO IZOBRAŽEVANJE

BBE (Building Bridges for Europe) v Roggenburgu o metodah, 15.–17. julij 2018

Srečanje je bilo namenjeno razpravi o metodah v izobraževanju starejših in klasifikaciji, tipologiji teh metod. Srečanja so se udeležili Alijana Šantej, Meta Kutin, Robert Mlakar, Urška Majaron in Dušana Findeisen, ki je plenarno predstavila teoretični uvod v metode, v delovni skupini pa projekta RefugeesIN in ECIL, MEDNARODNI CERTIFIKAT MEDGENERACIJSKEGA UČENJA.

TRANSNACIONALNO SREČANJE ZAGREB, 2.-4. DECEMBER 2018

Udeležile so se ga Urška Majaron, Meta Kutin in Urška Telban.

Objave

[Working group Cultural heritage and projects >>](#)

[From a study programme of architecture and urbanism for older learners, via a European Project, to new small scale projects and activities... >>](#)

[Building bridges for Europe \(BBE\), an emerging Erasmus+ project and the topic of intangible cultural heritage >>](#)

[Methods in focus >>](#)

Methods, Roggenburg 2018 >>

Intangible Cultural Heritage, Roggenburg 2018 >>

RefugeesIN project, Roggenburg 2018 >>

ECIL – European Certificate of Intergenerational Learning; Roggenburg 2018>>

2.3 LearnersMot

Trajanje projekta: 1. 11. 2017–31. 12. 2019

Partnerji

Edensol Danmarc, Spain (koordinatorica)

Eurocrea Merchant, Italy

UPI – Ljudska univerza Žalec, Slovenia

SUTŽO, Slovenia

Eurosucces Consulting, Cyprus

Opis projekta

Večina izobraževalcev odraslih je dobro podkovana v delu z udeleženci izobraževanja, ki so dosegli višjo stopnjo izobrazbe, a ta večina morda ne ve, kaj pričakovati v stiku z malo izobraženimi. Izobraževalci odraslih in različni praktiki morda niso seznanjeni s pojavom slabo razvite pismenosti in značilnostmi malo pismenih oseb (funkcionalna pismenost). Morda nimajo dovolj znanja in spretnosti glede spodbujanja motivacije udeležencev itd. Morda ne vedo, kako se malo izobraženi učijo. Morda ne vedo, kako zbrati in interpretirati življenjske zgodbe svojih študentov, zgodbe, zaradi katerih so ti postali funkcionalno nepismeni. Morda ne vedo, kako pridobiti zaupanje udeležencev izobraževanja. Če ti postanejo zaupljivejši v odnosu, pozabijo na strah pred spremembami, ostanejo v izobraževanju in ohranijo delo. Iz navedenih razlogov je glavni cilj tega evropskega projekta programu ERASMUS+, da partnerji izdelamo strategije učenja in poučevanja: poučevanje iz oči v oči, spletne metode in oblike (webinarji), tehnike, ki izobraževalcem odraslih pomagajo izobraževati in usposabljeni manj izobražene starejše delavce, sprožati in ohranjati njihovo primarno motivacijo za učenje. Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje bo tudi pripravila vprašalnik za raziskovanje stanja funkcionalne pismenosti starejših delavcev.

Dejavnosti, izvedene v letu 2018

PRIPRAVILI SMO PODLAGO ZA RAZISKAVO O FUNKCIONALNI PISMENOSTI, RAZVILI IN ANALIZIRALI VPRAŠALNIK ZA UGOTAVLJANJE POZNAVANJA FUNKCIONALNE PISMENOSTI.

ZBRALI SMO VIRE O PISMENOSTI IN MOTIVACIJI V DOMAČI IN TUJI LITERATURI.

IZVEDLI SMO RAZISKAVO O PISMENOSTI V SLOVENIJI.

PRIPRAVILI SMO EVROPSKO POROČILO PO METODI BENCHMARK .

PRIPRAVILI SMO DEL KONCEPTUALNIH SMERNIC (METODOLOGIJO), 40 STRANI.

UDELEŽILI SMO SE TRANSNACIONALNEGA SREČANJA V MILANU.

Dušana Findeisen je pripravila predstavitev o stanju pismenosti v Sloveniji.

Objave

15. 2. 2018 EPALE

[LearnersMot: Adult students feel guilty for being low educated >>](#)

[Education of adult educators – how do we cope with low literacy in Slovenia >>](#)

[Deep In. What Adult Educators Need To Know About Educating Low Educated And Low Skilled Workers – A Handbook Produced By LearnersMot Project Partners >>](#)

LEARNERSMOT E-NEWSLETTERS

[E-Newsletter No. 1 >>](#)

[E-Newsletter No. 2 >>](#)

3. NOVI, SPREJETI IN POTRJENI PROJEKTI, KI SE ŽE IZVAJAJO

3.1 Štirje elementi

Trajanje projekta: 1.11. 2018–31. 10. 2020

Partnerji

Partnerji v novem projektu Štirje elementi (Four elements) so: Estonci, ki bodo prispevali svoje bibliotekarsko znanje (v njihovo knjižnico prihaja vsak drugi prebivalec!), Grki dizajnersko znanje, Belgijci razvijanje učbenikov za priseljence, Italijani znakovni jezik, Francozi oblikovanje učbenikov za dislektike in druge posebne skupine, Španci iz Katalonije izvedbo elektronskega učbenika, Slovenci oziroma Slovenska UTŽO pa andragoško znanje.

Opis projekta

V času krize Evrope potrebujemo neke vrste spiritualno pripadnost in trdnost, ki naj vodita k zavedanju o Evropi in naj naredita iz Evrope kulturno skupnost namesto interesne skupnosti. V evropskih družbah je neenakost vse večja in potrebno jo je zmanjšati, kakor je tudi potrebno zmanjšati razlike ter graditi družbeno vključenost. Ne gre le za zmanjšanje revščine depriviligiranih in večanje možnosti zaposlovanja, marveč gre tudi za načine, kako postopati, da kulturna dediščina pripada vsem.

Projekt je posvečen preučevanju evropske kulturne dediščine - pripovedk, ki združujejo v sebi podobe ognja, vode, zraka in zemlje, štirih elementov torej.

Zbiramo zgodbe o vodi, zraku, ognju in zemlji, iskali bomo kulturne posebnosti, razvijali elektronske kompetence (starejših) študentov za učenje, podprte z uporabo pametnega telefona. Rezultati projekta bodo v primeru Slovenske UTŽO namenjeni starejšim študentom in predvsem mentorjem v študijskih krožkih angleškega jezika.

Dejavnosti, izvedene v letu 2018

PRIPRAVA PROJEKTNE DOKUMENTACIJE

TRANSNACIONALNO SREČANJE V TURNHOUTU. Udeležili sta se ga Urška Majaron in Dušana Findeisen.

ZASNOVA, OBLIKOVANJE KONCEPTUALNIH SMERNIC OZIROMA METODOLOGIJE
(Dušana Findeisen)

3.2 SPIDW

Partnerji

EureCons Förderagentur GmbH, Nemčija, (koordinatorica projekta)

Aidlearn, Portugalska

Association for Intercultural Dialogue, Romunija

PRO-MED, Poljska

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, Slovenija

Balkanska Agenciya za Ustoychivo Razvitie, Bolgarija

Opis projekta

Projekt Erasmus+ K1

Povezave med ustanovami, v katerih bomo znanje o filmskem ustvarjanju prenesli na evropske partnerje. Ena od 2,5 dni trajajočih delavnic se bo namreč odvila v Ljubljani. Prijavitelj in eventuelni koordinator je iz Nemčije, Augsburg.

Obveza Slovenije je tridnevno izobraževanje in razumevanje kinematografskega jezika in izražanja, učenje in uporaba aplikacije Moodle. V projektu si prizadevamo za poudarjeno digitalno vključevanje starejših v družbo.

Dejavnosti, izvedene v letu 2018

PRIPRAVA DOKUMENTACIJE

UVODNO SREČANJE V AUGSBURGU. Udeležila se ga je Urška Majaron v mesecu decembru.

4. PRIJAVLJENI NOVI PROJEKTNI PREDLOGI

4.1 SILVERAlps

Projekt podpira inovativne pobude, skupnostne dejavnosti dejavnega staranja v prostoru makro alpske regije; podpira storitve, oblikovanje politik in strategij za makro regijo.

SO1.2 – Večanje zmožnosti za ponudbo storitev v javnem interesu v spreminjajoči se družbi
Informacije o slovenskem projektnem partnerju: Institute for Ethnic Studies (Inštitut za narodnostna vprašanja)

4.2 AccessEd

Trajanje projekta: 1 november 2019–31. december 2021

Opis projekta

Gre zaboljšanje kompetenc izobraževalcev, kompetenc, ki so povezane z razvojem izobraževalnih programov in gradiva za učenje za odrasle s posebnimi potrebami.

Koordinator: Portugalska

5. DRUGI PROJEKTI

5.1. DANET, obdonavski sosedi

Dejavnosti, izvedene v letu 2018

SKUPŠČINA IN KONFERENCA OB 10. OBLETNICI DANET, DANUBE NETWORKERS (slov. DANET, obdonavski sosedi) sta potekali v Ulmu, 13. julija 2018.

Dušana Findeisen in Meta Kutin (SUTŽO) sta aktivno sodelovali tudi na KONFERENCI O NESNOVNI KULTURNI DEDIŠČINI (angl. Intangible cultural heritage in the Danube Area – National Asset or Contribution to European identity). Dušana Findeisen je moderirala eno od delovnih skupin.

Razprava je tekla o položaju kulturne dediščine v naših evropskih projektih. Nesnovna kulturna dediščina je vprašanje dogovora, estetske pa tudi družbene vrednosti, ki jo skupnost pripiše umetnosti, navadam, običajem, identiteti, skupnosti, znanju, spretnostim, družini, spominom, folklori. Nesnovna dediščina sega v vse pore družbenega življenja, odvisna je od družbenih razmer, ideologije itd. Ni rezultat, je bolj proces! In prav zato, ker je proces živ, ker napreduje, nesnovno dediščino težko opredelimo. Seznam snovne in nesnovne dediščine ima UNESCO, a ga imajo tudi občine.

5.2 Projekt Bread connects (slov. Kruh združuje)

Projekt je prejemnik evropske nagrade za najboljši projekt civilne družbe za leto 2018.

V projektu Kruh združuje (angl. Bread connects) je Meta Kutin s svojo študijsko skupino Trgi, ulice in stavbe okoli nas in v sodelovanju z Dušano Findeisen pripravila *Urbani kruh; spomine na kruh, mleko in ulice stare Ljubljane*, zgibanko, ki naj podpre dogodek v stari Ljubljani, peko kruha in kulturni turizem v starem delu mesta.

II. Informiranje in osveščanje javnosti

1. Mentor in znanje

Mentor in znanje je publikacija, ki nima vnaprej določenega programa, saj sledi vprašanjem, ki se pojavljajo in ko se pojavijo kot potreba mentorjev ali kot odzven novih spoznanj v izobraževanju odraslih.

2018

Mentor in znanje september 2018

O pomenu zgodbe v izobraževanju

Mentor in znanje maj 2018

Izobraževanje starejših prinaša novo znanje tudi mentorjem

Mentor in znanje marec 2018

O raznolikosti izobraževanja starejših v Evropi

2. Enajsta šola v knjigarni (Konzorcij)

Program oblikujeta Dušana Findeisen in Alijana Šantej.

Opis

Šola je nastala v letu 2014. Obe ustanovi sta podpisali Sporazum o sodelovanju, ki določa vsebinske cilje in poslanstvo šole ter medsebojne zaveze: utrjevanje imen obeh partnerjev v javnosti, uporabo lastnih kanalov obveščanja in animacije. Enajsta šola v knjigarni je dobila ime z mislijo na k življenju obrnjeno izobraževanje starejših in literarni mit svobodne enajste šole v naši kulturi. Operativno pomoč nudijo tako Mladinska knjiga kot tudi sodelavci

Univerze za tretje življenjsko obdobje. Šola se odvija v prostorih knjižarne Konzorcij, vsak prvi torek v mesecu. Letno se odvije 8 šol v času od oktobra do maja.

Enajsta šola 2018:

Enajsta šola, november 2018

Dr. Damir Josipovič: 2018 – leto pomembnih obletnic

Enajsta šola, maj 2018

Predstavitev knjige o dr. Viljemu Černu

Enajsta šola, april 2018

Kako nastane življenje?

Enajsta šola, marec 2018

Od načrta do vrta

Enajsta šola, februar 2018

Gradaščica in slovenski impresionizem

Enajsta šola, januar 2018

Ženske, ki so krojile kitajsko zgodovino

3. Objavljeni članki, nastopi

Findeisen, D. (2018) Working group: Cultural heritage and projects. <http://www.utzo.si/wp-content/uploads/2018/07/Working-group-Cultural-heritage-and-projects.pdf>

Findeisen, D. (2018) Methods used in EU project. Predstavitev v Powerpointu. <http://www.utzo.si/wp-content/uploads/2018/10/METHODS-Roggenburg.pdf>

Findeisen, D. (2018) Intangible cultural heritage and your projects. <http://www.utzo.si/wp-content/uploads/2018/10/INTANGIBLE-CULTURAL-HERITAGE.pdf>

Findeisen, D. (2018) RefugeesIN-Begunski časi, Roggenburg. Predstavitev v Powerpointu. http://www.utzo.si/wp-content/uploads/2018/10/RefugeesIn-Roggenburg_Slovenian-U3A.pdf

Findeisen, D. (2018) ECIL, European Certificate of Intergenerational learning. Roggenburg. Powerpoint predstavitev. <http://www.utzo.si/wp-content/uploads/2018/10/ECIL-Roggenburg.pdf>

Findeisen, D. (2018) Compiled European report on the state of art of low educated and low skilled adults education in selected European countries. <http://www.utzo.si/wp-content/uploads/2018/07/LearnersMot-European-Report-on-the-state-of-art-reviewed.pdf>

Findeisen, D. (2018) Learnersmot: Adult Students Feel Guilty For Being Low Educated, EPALE. <https://ec.europa.eu/epale/en/blog/learnersmot-adult-students-feel-guilty-being-low-educated>

Findeisen, D. (2018) Education of adult educators-how do we cope with low literacy in Slovenia. Predstavitev v Powerpointu. <http://www.utzo.si/wp-content/uploads/2018/06/Education-of-adult-educators-how-do-we-cope-with-low-literacy-in-Slovenia.pdf>

Findeisen, D. (2018) Deep In. What Adult Educators Need To Know About Educating Low Educated And Low Skilled Workers - A Handbook Produced By Learnersmot Project Partners. <http://www.utzo.si/wp-content/uploads/2019/02/Deep-In.-What-Adult-Educators-Need-To-Know-About-Educating-LowEducated-And-Low.pdf>

Findeisen, D. (2018) Znanje o dokumentarnem filmu je podlaga projektu Begunski časi <http://www.utzo.si/wp-content/uploads/2016/09/O-dokumentarnem-filmu-%C4%8Dlanek.pdf>

ACTIVE OLD AGE IS NOT AN ILLUSION - TRAINING FOR THE CENTRE FOR WOMENS' STUDIES ZAGREB, Ljubljana, oktober 2018

Poudarek je bil na vlogi umetnosti v izobraževanju starejših.

Sodelovali so: Ana Krajnc, Dušana Findeisen, Urška Majaron, Lidija Bertoncelj, Rajka Bračun Sova, Milena Majzelj, Andrej Šolar, Meta Kutin.

PROJEKT ISKRA – ISKUSTVO KREATIVNIH AKTIVNOSTI, KODNI BROJ: UP.02.1.1.03.0145, Pučko otvoreno učilište Zagreb, Odjel za cjeloživotno učenje i razvoj obrazovanja
Dušana Findeisen: Obrazovanje u podmaklim godinama: trendovi i prakse.

OBJAVE NA STRANI DANET, DANUBE NETWORKERS

<http://en.danube-networkers.eu/newsletters/8/>

FINDEISEN, D. How to Trigger Primary Motivation for Learning in Low Educated 45+ Workers (LearnersMot)

FINDEISEN, D. The Newly Born Story of the Project SLIDE, Storytelling and Learning in Digital Europe

FINDEISEN, D. P3AE, Promotion of the Third Age Education Is Being Coordinated by the Latvian LatConsul

FINDEISEN, D. Civil Society is Different and it Does Make a Difference

FINDEISEN, D. A message from the DANET Board

FINDEISEN, D. Aging 2.0. Is a Worldwide Network of Start-ups? Giving Has a Greater Impact on Older People Than Receiving?

FINDEISEN, D. Are Digital Inclusion/Exclusion New Concepts?

FINDEISEN, D. Silver Code Project

FINDEISEN, D. Coding is for Everybody. Social Capital Makes Things Happen

A message from the DANET Board

FINDEISEN, D. Methods in Focus. The Danube-Networkers' new Erasmus + Learning Partnership "Building Bridges for Europe" (BBE) started in Ruse, Bulgaria

III. Izdajanje znanstvenih in strokovnih publikacij

SKUPAJ Z NIVES LIČEN, ALIJANO ŠANTEJ IN TANJO ŠULAK JE DUŠANA FINDEISEN UREDILA PUBLIKACIJO LIBER AMICORUM: ČLOVEK MORA BITI DOVOLJ DRZEN, DA ZAGOVARJA SVOJE VREDNOTE. <https://e-knjige.ff.uni-lj.si/znanstvena-zalozba/catalog/book/127>

FINDEISEN, D. (2018) Raziskovati, delovati, povezovati za razvoj andragogike, skupnosti in izobraževanja odraslih. <https://e-knjige.ff.uni-lj.si/znanstvena-zalozba/catalog/view/127/220/3391-1>

Nerazvrščeno

NA ŠTUDIJSKI OBISK V SLOVENIJO JE PRIŠLA DR. EVA CHMELAROVA z Univerze v Zlinu (Center za izobraževanje), ki jo zanimata ustroj in poslanstvo SUTŽO. Dr. Chmelarova nas vabi, da obiščemo njihove skupine starejših študentov in mesto Zlin, ki ga je ustvaril *Tomaš Bata*.

INŠTITUT ZA DISLEKSIJO

Dejavnosti Inštituta za disleksijo

Osveščanje javnosti:

- širjenje zavedanja o obstoju disleksije,
- širjenje razumevanja pojavov disleksije in oseb z disleksijo,
- širjenje zavedanja o prednostih disleksije,
- širjenje zavedanja o možnostih razvoja strategij za uspešno učenje in življenje oseb z disleksijo.

Izobraževanje, testiranje in svetovanje:

- izvajanje javnih predavanj za spoznavanje in razumevanje disleksije ter specifičnih učnih težav,
- izvajanje testiranj za prepoznavanje in razumevanje disleksije ter specifičnih učnih težav,
- nudenje svetovalne opore in spodbude otrokom ter odraslim z disleksijo in specifičnimi učnimi težavami za premagovanje teh težav ter razvijanje uspešnih strategij za učenje, delo in življenje,
- usposabljanje mentorjev, učiteljev, prostovoljcev in drugih o disleksiji in specifičnih učnih težavah.

Raziskovanje in razvoj:

- izvajanje teoretičnih in praktičnih raziskav na področju disleksije in specifičnih učnih težav,
- razvijanje in izvajanje nacionalnih in mednarodnih projekte,
- razvijati teoretične temelje disleksije,
- raziskovanje motivacije za učenje pri osebah z disleksijo,
- prilagajanje raziskovalnih rezultatov praksi,
- razvijanje kakovosti izobraževanja za osebe z disleksijo.

Poročilo o delu Inštituta za disleksijo za leto 2018

Spremembe v delovanju

Leto 2018 je Inštitut za disleksijo (IDIS) zaznamovalo kar nekaj sprememb. S 1. januarjem 2018 se je od Inštituta za disleksijo ločil Inštitut za skotopični sindrom in začel delovati kot samostojni zavod. Inštitut za skotopični sindrom sta v soglasju s SUTŽO ustanovili nekdanji sodelavki doc. dr. Polona Kelava in Ljubica Kosmač. Inštitut za disleksijo pri SUTŽO nadalje preučuje in raziskuje področje disleksije, obe ustanovi ostajata v medsebojnem stiku in sodelovanju v dobro razvoja področja in v dobro oseb z disleksijo in/ali skotopičnim sindromom. Pri tem si medsebojno pomagata s preusmerjanjem oseb, ki potrebujejo presojo in védenje o delovanju disleksije ali skotopičnega sindroma.

Sodelavci IDIS

V letu 2018 so se Inštitutu za disleksijo pridružile tri nove sodelavke. Poleg stalnih sodelavk prof. dr. Ane Krajnc in dr. Dušane Findeisen so se v letu 2018 vključile v delo Inštituta:

- psihologinja dr. Vesna Radonjič Miholič, ki izvaja testiranja in oblikuje ugotovitvena mnenja,
- pedagoginja in andragoginja mag. Marija Velikonja, ki sodeluje pri organizaciji in izvedbi javnih mesečnih predavanj Inštituta,
- andragoginja Petra Bališ, ki koordinira delo Inštituta.

Testiranja za disleksijo

Zanimanje za splošne informacije in več védenja in spoznanj o disleksiji ter za testiranje za disleksijo je zelo veliko. Posamezniki, ki so iskali informacije in možnosti testiranja zase in predvsem za svoje otroke, so stik z nami našli na spletni strani. Prav vsak teden beležimo klice posameznikov (staršev, zdravstvenih delavcev, pedagogov, logopedov ...), ki potrebujejo nasvet, pomoč, informacijo ali se želijo dogovoriti za datum testiranja.

Testiranja za disleksijo so začela redno potekati od aprila 2018 dalje. Čakalna doba ni bila daljša od dveh mesecev. Zaradi povečanih potreb po testiranju smo v oktobru povabili k sodelovanju psihologinjo dr. Vesno Radonjič Miholič. S tem smo skrajšali čakalni seznam in pridobili ugledno strokovno pomoč, ki Inštitutu dodatno dviguje kredibilnost in ugled.

Od aprila do decembra 2018 smo izvedli 59 testiranj za disleksijo, največ otrok, nekaj mladostnikov in štiri odrasle osebe. Pri skoraj vseh testirancih je bila ugotovljena primarna disleksija. Izdelali smo 38 mnenj, ki smo jih prejemnikom naknadno poslali po pošti.

V primerjavi z letom 2017 je opaziti velik porast testiranj za disleksijo. Leta 2017 je bilo opravljenih 13 testiranj, v letu 2018 pa kar 46 več.

Testiranj za skotopični sindrom nismo izvajali, zainteresirane smo napotili na Inštitut za skotopični sindrom. V prihodnje načrtujemo tudi izvajanje testiranja za skotopični sindrom.

Javna predavanja

Z namenom informiranja in ozaveščanja širše javnosti smo v letu 2018 organizirali tri javna brezplačna predavanja, ki so bila namenjena staršem, starim staršem, pedagoškimi delavcem, učiteljem in drugim posameznikom, ki so v stiku z osebami z disleksijo. Predavanja smo izvedli na sedežu Univerze za tretje življenjsko obdobje, na Poljanski 6 v Ljubljani.

Pri pripravi vsebin in povezovanju s predavatelji sodeluje mag. Marija Velikonja, organizacijski del opravlja Petra Bališ.

Predavanja na Inštitutu za disleksijo v letu 2018:

- 21. maj: Ojoj, disleksija v družini, kaj pa sedaj? Predavateljica mag. Marija Velikonja;
- 12. november: Kaj je disleksija? Predavateljica prof. dr. Ana Krajnc;
- december 2018: Težave pri učenju matematike – razumevanje, podpora in pomoč. Predavateljica prof. dr. Marija Kavkler.

Predavanja so zbudila veliko zanimanje in so bila dobro obiskana. Udeleženci so aktivno sodelovali, delili in izmenjevali svoje izkušnje. Tovrstnih predavanj si močno želijo in jih potrebujejo pri informiranju o disleksiji, zato načrtujemo, da jih bomo v letu 2019 izvedli vsaj pet.

Na nas so se obrnili člani Aktiva logopedov iz Južne Primorske z željo za predstavitev teoretskih temeljev o disleksiji, delovanja Inštituta za disleksijo in orodij testiranja. Zanje smo pripravili predavanje glede na njihove potrebe (spoznanja o disleksiji, predstavitev delovanja Inštituta, načini testiranja in orodja za testiranje ipd.). Predavanje je potekalo 11. oktobra 2018 na sedežu SUTŽO, udeležilo se ga je 16 logopedov.

Prof. dr. Ana Krajnc je na podlagi povabila predavala 8. oktobra 2018 o disleksiji v Knjižnici Josipa Vošnjaka v Slovenski Bistrici.

Inštitut za disleksijo na Facebook strani

Inštitut za disleksijo ima svojo Facebook stran, ki ima preko 1950 všečkov. Stran nudi vpogled v razne oddaje, video prispevke, aplikacije, članke o disleksiji in skotopičnem sindromu ter obvešča in vabi na naše in druge dogodke na temo disleksije.

<https://www.facebook.com/disleksijainstitut/>

Facebook stran Inštituta za disleksijo je v letu 2018 urejala Petra Bališ. Zanimanje je veliko in je naraščalo, prav tako doseg objav. Posamezniki, ki sledijo Facebook strani, so v objave izredno vpleteni, radi jih komentirajo, vsebine priporočajo naprej ali jih delijo.

Izdelava novega logotipa

Oktobra 2018 smo se odločili za izdelavo logotipa, ki naj bi prispeval k povečanju prepoznavnosti Inštituta. Logotip smo oblikovali v sodelovanju z izkušenim oblikovalcem in odraža celostno in kreativno razmišljanje disleksikov, hkrati pa ponazarja mnoge talente, ki jih imajo disleksiki.

Inštitut za disleksijo na domači spletni strani SUTŽO

Leta 2016 je bila za disleksijo na domači strani Slovenske UTŽO postavljena spletna podstran Inštituta. Dostopna je na spletnem naslovu www.utzo.si, na podstrani <http://www.utzo.si/o-institutu-za-disleksijo/>. Podstran se vsebinsko stalno dopolnjuje.

Sodelovanje z mediji in drugimi organizacijami

V reviji *Zarja* je novinarka Marija Šelek 14. avgusta 2018 objavila obsežen članek z naslovom *Na pomoč, črke se premikajo*, v katerem prof. dr. Ana Krajnc in doc. dr. Polona Kelava pojasnita, kaj je disleksija in kaj skotopični sindrom.

Odmeven prispevek o disleksiji z naslovom *Disleksija pri nas še vedno velja za sramoto* je pripravila **POP TV** (objava 3. september 2018) v oddaji 24 ur, rubrika Fokus. K sodelovanju so povabili prof. dr. Ano Krajnc, ki je povedala, da dislektik nima učnih težav, le uči se drugače in da je disleksija pojav izredne ustvarjalnosti, inteligence in inovativnosti. Dislektik je profil človeka, ki ga 21. stoletje potrebuje.

19. septembra se je v Novem mestu prvič odvijal **Dan za disleksijo**. Celodnevni dogodek je nastal na pobudo Urše Lamut, ustanoviteljice založbe Primus in založbe LU. K sodelovanju je kot glavno gostjo interaktivnega posveta »Imam vprašanje« povabila prof. dr. Ano Krajnc. Ker se prof. dr. Ana Kranjc posveta ni mogla udeležiti, smo pripravili video intervju, ki so ga predvajali na dogodku.

V letu 2018 smo navezali stike z več organizacijami, s katerimi načrtujemo sodelovanje v prihodnje, med drugimi s Fakulteto za računalništvo in informatiko Univerze v Ljubljani ter s podjetjem Microsoft. S Fakulteto za računalništvo in informatiko se bomo povezali v raziskovalnem delu pri pripravi doktorske naloge za zgodnje odkrivanje disleksije. S podjetjem Microsoft se dogovarjamo za skupna izobraževanja in možnost sponzorstva.

DRUGE DEJAVNOSTI ZDRUŽENJA

Projekt Pridobivanje temeljnih kompetenc

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je v letu 2018 nadaljevala z izvajanjem programov v projektu *Pridobivanje temeljnih kompetenc 2016-2019*. Projekt financirata Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada in Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport RS. Projekt poteka od 17. 6. 2016 do 31. 3. 2019.

Koordinator projekta (konzorcija partnerskih organizacij) je Javni zavod Cene Štupar. V projektu sodelujejo organizacije B2 d. o. o., Mednarodni center za prenos znanja d. o. o., Micro Team, družba za računalniški inženiring d. o. o., Srednja ekonomska šola Ljubljana in Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje (SUTŽO).

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje izvaja v projektu izobraževalne programe za pridobivanje digitalnih kompetenc, razvijanje komunikacijskih veščin in osnovno sporazumevanje v angleščini. Udeležba v programih je brezplačna.

Cilj projekta je izboljšati temeljne in poklicne kompetence ciljne skupine manj izobraženih zaposlenih (z manj kot štiriletno srednjo šolo) in starejših od 45 let. Namen projekta je povečati vključenost zaposlenih v vseživljenjsko učenje ter izboljšati njihove kompetence za potrebe trga dela, večjo zaposljivost in mobilnost ter osebni razvoj in večjo družbeno vključenost.

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje izvaja dva neformalna programa za pridobivanje temeljnih digitalnih kompetenc: *Google - okno v svet* in *Pametne naprave v službi in doma*. Programa sta namenjena tistim, ki imajo le osnovno znanje za delo z računalnikom, internetom, pametnim telefonom ali tablicami in so manj kompetentni za delo v digitalnih okoljih ter potrebujejo osnovne veščine za učinkovito elektronsko komuniciranje.

Temeljni namen programa *Google - okno v svet* je udeležencem omogočiti, da ponovijo in nadgradijo znanje uporabe interneta in elektronske pošte ter se seznanijo s prednostmi in možnostmi računalniških programov, Google storitev in aplikacij v oblaku. Namen programa *Pametne naprave v službi in doma* je poznavanje uporabe pametnih naprav – pametnega telefona in tablice ter spoznavanje prednosti in možnosti uporabe le-teh.

Cilj programov je pridobitev digitalnih kompetenc in znanja za lažje in hitrejše vključevanje v delovne procese ter boljšanje zmožnosti komuniciranja v delovnem okolju.

V letu 2018 smo izvedli tri programe za pridobivanje temeljnih digitalnih kompetenc, ki jih je vodil mentor Miha Kržič. Skupaj je bilo v programe pridobivanja temeljnih digitalnih kompetenc vključenih 43 udeležencev.

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje izvaja tudi neformalni program za pridobivanje temeljnih kompetenc znanja tujega jezika z naslovom Mozaik v angleškem jeziku za kompetentno komunikacijo. Namen programa je razvijanje veščin, ki jih zaposleni potrebujejo za učinkovito delo in komunikacijo s strankami v tujem jeziku. Udeleženci se v programu seznanijo z izborom besedišča in slovničnih struktur, ki so potrebne za delo in komunikacijo s strankami. Cilj programa je tudi spoznavanje uporabe IK tehnologije za delo s strankami kot tudi v podporo pri nadaljnjem učenju tujega jezika.

Program tujega jezika izvajamo v obliki praktičnih delavnic. Udeleženci skozi metode igranja vlog in drugih igranih situacij aktivno sooblikujejo program in se usposablajo za samostojno osnovno rabo angleščine. V letu 2018 smo izvedli en neformalni program učenja tujega jezika, ki ga je vodila mentorica Urška Drobnič. V program je bilo vključenih 15 udeležencev.

Vsi programi so potekali v prostorih Univerze za tretje življenjsko obdobje, na Poljanski cesti 6 v Ljubljani.

Specialna knjižnica

Specialna knjižnica Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje je namenjena raziskovalcem, mentorjem, študentom, novinarjem, še posebej pa študentom fakultet, ki prihajajo na organizirano študijsko prakso in preučujejo različna vprašanja starejših, osebna ali družbena.

Med obiskovalci knjižnice v letu 2018 so bili večinoma študenti in mentorji UTŽO ter študenti redne Univerze v Ljubljani, predvsem Oddelka za pedagogiko in andragogiko Filozofske fakultete v Ljubljani. Knjižnično gradivo ureja in vodi evidenco izposoje Urška Telban.

Knjižnica šteje skupno 2089 enot. V letu 2018 smo knjižnico dopolnili s 97 novimi knjižničnimi enotami. Knjižnično gradivo je javno objavljeno v elektronski obliki na naši domači spletni strani: www.utzo.si/knjiznica/knjiznicno-gradivo/

Gradivo knjižnice je urejeno po lastnem sistemu, tj. glede na najpogostejša področja, ki smo jih prepoznali in prevladujoče ključne besede. Vsebinska področja, v katera je knjižnično gradivo razdeljeno, imajo svoje oznake (v oklepaju) in so naslednja:

- Raziskovalne naloge (RN): 58 enot;
- Strokovne in predstavitvene publikacije Univerze za tretje življenjsko obdobje (SPU): 117 enot;
- Izdelki študijskih krožkov (IŠK): 56 enot;
- Študijska praksa študentov (ŠP): 26 enot;
- Članki v Andragoških spoznanjih (ČAS): 38 enot;
- Andragoška spoznanja (AS): 80 enot;
- Kakovostna starost (KS): 45 enot;
- Umetnostna zgodovina (UZ): 18 enot;
- Psihogeriatrija (PG): 14 enot;
- Starejši in prostovoljstvo (SIP): 52 enot;
- Gerontologija (G): 102 enoti;
- Socialna gerontologija (SG): 147 enot;
- Socialno varstvo (SV): 74 enot;
- Narodopisje (NAR): 102 enoti;
- Andragogika in geragogika (ANDR): 414 enot;
- Jezikoslovje (JEZ): 30 enot;
- Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje (SU): 155 enot;
- Drugo knjižno gradivo (DG): 325 enot;
- Audio-video gradivo (AVG): 187 enot;
- Multimedijsko gradivo (MG): 1 enota;
- Disleksija (DIS): 48 enot.

V poletnih mesecih smo popisali tudi starejše gradivo, ki je hranjeno v arhivu in obsega 515 enot, ter starejše avdio-video gradivo, ki obsega 49 enot.

Mentorstvo študentom

V letu 2018 smo omogočili opravljanje redne in opazovalne andragoške prakse ter omogočili ali podprli raziskovalne naloge 13 študentom rednih fakultet in strokovnim sodelavcem drugih ustanov. Mentorstvo študentov na praksi vodi Alijana Šantej.

Maši Emeršič in Tamari Kelenc, študentkama andragogike na Filozofski fakulteti v Ljubljani smo v mesecu januarju omogočili izvesti med študenti UTŽO anketo na temo »Izobraževanje starejših odraslih kot način za spodbujanje v družbeno življenje«. Anketni vprašalnik je izpolnilo 41 študentov UTŽO. Ugotovitve raziskave so pokazale, da se starejši počutijo tem bolj vključeni v družbi, kolikor dlje so vključeni v izobraževalne programe UTŽO. Glavni motivi za vključitev v izobraževanje, ki so jih anketirani študenti izrazili v vprašalniku, so: novo znanje, osebna rast, veselje do učenja.

Blanki Koščak Tivadar, mag. fizioterapije in študentki doktorskega študija Kineziologije na Zdravstveni fakulteti v Ljubljani, smo omogočili sodelovanje študentov UTŽO v njeni doktorski raziskavi »Dodajmo življenje letom«. Raziskava je potekala skozi trimesečno organizirano telesno vadbo. V raziskavi je želela preveriti, v kolikšni meri telesne vaje vplivajo na delovanje možganov in kognitivne funkcije starejših oseb.

Kaji Cigut, študentki magistrskega študija Etnologija in kulturna antropologija smo omogočili andragoško opazovalno prakso. V okviru opazovalne prakse od 28. februarja do 8. marca se je udeležila izobraževalnih srečanj študijskih skupin za italijanščino, Ustvarjalno pisanje, Trgi, ulice in stavbe okoli nas, Tradicionalna ljudstva sveta, Ljubljana, moje mesto in svet okoli nas. Udeležila se je tudi javnega predavanja v okviru programa Enajsta šola v knjigarni in predstavitve evropskega projekta Z menoj po mojem mestu (Personal Towntours) za predstavnike POU (Sveučilište za trečo životnu dob) Zagreb.

Marie Kotálová in Aneta Prášilová, študentki Erasmus programa študijske izmenjave iz Prage, sta v naši organizaciji od 21. do 23. marca opravili del svoje študijske prakse. Predstavili smo jim poslanstvo in dejavnosti UTŽO ter jima omogočili udeležbo v treh študijskih skupinah za angleščino, kjer sta vstopili v neposreden stik z mentorji in študenti. Opreмили smo ju tudi s predstavitvenim gradivom UTŽO v angleščini.

Hana Jerončič in Jošt Jesenovec, študenta druge stopnje študija umetnostne zgodovine na Filozofski fakulteti v Ljubljani, sta 29. marca izvedla intervju z Alijano Šantej o študiju umetnostne zgodovine in programu Prostovoljni kulturni mediatorji, ki ga je razvila UTŽO v sodelovanju z muzeji. Prejela sta tudi pisno gradivo s tega področja. Na podlagi opravljenega intervjuja in preučevanja gradiva sta napisala seminarsko nalogo z naslovom Umetnostna zgodovina – izobraževanje starejših odraslih in vloga muzeja.

Nika Lovšin, študentka 1. letnika dvopredmetnega magistrskega pedagoškega študija slovenistike in francoščine na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani, je na UTŽO opravljala od 16. do 25. aprila 2018 andragoško opazovalno prakso v skupnem obsegu 15 ur. Preučila je poročilo organizacije za leto 2017, predstavitvena gradiva UTŽO, delo prof. dr. Ane Krajnc *Starejši se učimo. Izobraževanje starejših v teoriji in praksi* in učne izdelke udeležencev izobraževalnih programov na UTŽO. V skladu z vsebino svojega študija je želela spoznati predvsem izobraževalno delo v študijskih skupinah za francoščino, zato smo ji omogočili udeležbo v izobraževalnih programih na tem področju pri mentorici prof. Mariji Cizelj.

Udeležila se je več javnih dogodkov: razstave fotografij arhitekturnih ambientov študijske skupine Trgi, ulice in stavbe okoli nas, slavnostnega obeležja v Narodni galeriji ob *30-letnici umetnostne zgodovine na UTŽO*, literarnega dogodka *Noč knjige na UTŽO*, predstave v okviru filmskega abonmaja *Srečamo se v kinu* in javnega predavanja v okviru programa *Enajsta šole v knjigarni*.

Tjaša Govedič, študentka 1. letnika magistrskega študija andragogike na Filozofski fakulteti v Ljubljani je v okviru predmeta Sociokulturna animacija in lokalni razvoj izdelala razskovalno nalogo *Elementi sociokulturne animacije v delovanju Univerze za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani*. 9. maja je opravila intervju z Alijano Šantej, ki ji je predstavila pomen in namen programov organiziranega prostovoljnega dela študentov UTŽO v javnih ustanovah. Omogočili smo ji tudi intervju z Jožico Vinter, študentko UTŽO in vrtno prostovoljko v Botaničnem vrtu.

Saši Kočar, študentki magistrskega študija andragogike in francoščine, smo omogočili intervjuje z mentorji UTŽO za francoski jezik za izdelavo njene magistrske naloge Poučevanje francoščine starejših odraslih: pristopi in izzivi. Omogočili smo ji stik z mentoricami Natašo Heleno Tomac, Marijo Cizelj in Jasno Baldeck. Magistrska naloga je dosegljiva na spletni povezavi:

<http://www.pedagogika-andragogika.com/files/diplome/2018/2018-Kocar-Sasa.pdf>

Dr. Mateju Nikšiču z Urbanističnega inštituta RS (UIRS) smo posredovali potrebne podatke v podporo izvedbi raziskovalnega projekta na temo Razvojni potenciali slovenskih mest. UIRS izvaja projekt v sodelovanju s Fakulteto za arhitekturo in Ekonomsko fakulteto v Ljubljani. Ena od obravnavanih tematik v projektu je socialni kapital in njegova vloga v urbanem razvoju. UIRS je v ta namen zbiral različne kazalnike, med njimi tudi podatke o številu vključenih starejših v programe univerz za tretje življenjsko obdobje.

Maruša Orel, študentka 1. letnika magistrskega študija andragogike, je v naši ustanovi opravljala od 13. do 28. novembra redno andragoško prakso. V okviru prakse je uvodoma preučevala strokovno in promocijsko gradivo UTŽO, opravila je več razgovorov z Alijano Šantej, se udeležila izobraževalnih srečanj v študijskih skupinah Trgi, ulice in stavbe okrog nas, Ljubljana, moje mesto in svet okoli nas, Tradicionalna ljudstva sveta, Medsebojni odnosi in sporazumevanje, Z znanjem do dejavnega državljanstva in v študijskih skupinah za španščino. Udeležila se je tudi javnega predavanja v programu Enajsta šola v knjigarni in filmske predstave v abonmaju *Srečamo se v kinu*. V okviru prakse je pripravila tudi analizo vpisa v študijsko leto 2018/2019.

Programi organiziranega prostovoljnega dela v javnih ustanovah

Znanje ima največjo vrednost in se najbolj krepi, kadar ga uporabljamo in prenašamo tudi na druge. Zato smo na UTŽO Ljubljana uvedli več modelov organiziranega prostovoljskega dela v javnih kulturnih, izobraževalnih, humanitarnih in sorodnih organizacijah.

V letu 2018 smo nadalje razvijali obstoječe programe organiziranega prostovoljstva. V Botaničnem vrtu Univerze v Ljubljani že več let deluje skupina prostovoljcev, študentov UTŽO, ki se po predhodnem usposabljanju vključujejo v organizirano prostovoljno delo v Botaničnem vrtu. Program poteka pod imenom *Vrtni prostovoljci v Botaničnem vrtu*. V mesecu februarju smo na UTŽO pripravili animacijsko predstavitev prostovoljskega dela

vrtnih prostovoljcev z namenom, da bi k sodelovanju pritegnili nove člane. Pri predstavitvi programa so sodelovale: Alenka Marinček, prof. biologije in pedagoška vodja Botaničnega vrta v Ljubljani, Olga Marinko in Nada Serajnik Sraka, študentki UTŽO in vrtni prostovoljki, ter Alijana Šantej. Dogodka se je udeležilo 19 študentov UTŽO Ljubljana.

Vrtna prostovoljka Olga Marinko predstavlja prostovoljno delo v Botaničnem vrtu

Partnersko sodelovanje imamo razvito tudi s Prirodoslovnim muzejem Slovenije, v okviru katerega deluje študijska skupina *Narava – znana neznanka*, ki jo vodi kustosinja muzeja dr. Staša Tome. Člani te in drugih študijskih skupin UTŽO Ljubljana se vključujejo v delo muzeja kot *prostovoljni kulturni mediatorji* (vodijo delavnice za otroke, vodijo obiskovalce po razstavi *Dotikanje dovoljeno* ipd.). Študenti UTŽO kot prostovoljni kulturni mediatorji delujejo tudi v Muzeju za arhitekturo in oblikovanje Ljubljana, kjer sodelujejo pri pripravi razstav in urejajo arhivsko gradivo muzeja.

Ponovno smo obudili partnersko sodelovanje z Društvom likovnih umetnikov Ljubljana. Člani študijskih skupin za risanje in slikanje se vključujejo kot prostovoljci v delo Galerije DLUL. Njihovo delo obsega informiranje, spremljanje in vodenje obiskovalcev po razstavah, ki jih organizira DLUL.

Z UNICEF-om nas povezuje dolgoletni humanitarni projekt *Punčka iz cunj*. Študentke, prostovoljke UTŽO, oblikujejo in izdelujejo punčke, pripravljajo samostojne razstave, prenašajo znanje na mlajše generacije, sodelujejo na lokalnih in nacionalnih prodajnih razstavah. Skupina *Punčka iz cunj* (z istim imenom kot je ime projekta) je imela v preteklem letu 12 aktivnih članic. Prostovoljke so aprila in maja 2018 sodelovale na dobrodelni razstavi punčk v atriju ljubljanske Mestne hiše. Novembra so pripravile srečanje članic skupine, na katerem so častno članstvo v skupini *Punčke iz cunj* podelili dolgoletni članici, gospe Stanki Hainz.

**Podelitev častnega članstva gospe Stanki Hainz
14. november 2018**

Konec novembra so prostovoljke pripravile že tradicionalno razstavo na UTŽO, na kateri je bilo moč punčke iz cunj tudi posvojiti in tako narediti nekaj dobrega za otroke iz držav, ki so v razvoju. Leto 2018 so zaključile s sodelovanjem na razstavah punčk v Državnem zboru RS in na Ljubljanskem gradu.

Programe organiziranega prostovoljstva na UTŽO Ljubljana koordinirata Alijana Šantej in Urška Telban. Zavedamo se, da zahteva koordinacija programov prostovoljnega dela specifično znanje, zato smo se v mesecu februarju udeležili usposabljanja in delavnice na temo Zakona o prostovoljstvu v praksi, ki ga je organizirala Slovenska filantropija. Udeležili smo se tudi Regijskega obiska za osrednjeslovensko regijo, ki ga je Slovenska filantropija pripravila z namenom, da se seznanimo z izzivi, s katerimi se srečujejo prostovoljske organizacije, hkrati pa spodbudi in okrepi sodelovanje s prostovoljskimi organizacijami in lokalnimi skupnostmi.

Sodelovanje z drugimi organizacijami

Z namenom uresničevanja svojega poslanstva se SUTŽO povezuje s sorodnimi organizacijami v svojem okolju, kot so oddelek za pedagogiko in andragogiko Filozofske fakultete v Ljubljani, Andragoški center Slovenije, Andragoško društvo Slovenije, Mladinska knjiga – Knjigarna Konzorcij, Mestni kino Kinodvor, Kino Komuna, Slovensko mladinsko gledališče, CNVOS, Zveza društev upokojencev Slovenije, Slovenska filantropija, Inštitut Antona Trstenjaka, UNICEF, Botanični vrt v Ljubljani, Prirodoslovni muzej Slovenije, Muzej za arhitekturo in oblikovanje, Slovenski etnografski muzej, Revija Vzajemnost itd. Z navedenimi in drugimi organizacijami nas povezuje kontinuirano programsko sodelovanje ali sodelovanje v posameznih ali občasnih dogodkih in akcijah.

Tudi v letu 2018 smo sodelovali na *Vseslovenskem festivalu nevladnih organizacij Lupa* v organizaciji CNVOS, ki je potekal 13. septembra na Prešernovem trgu, Tromostovju in okoliških ulicah v Ljubljani. Na naši predstavitveni stojnici smo predstavljali izobraževalne programe in druge dejavnosti Univerze za tretje življenjsko obdobje ter animirali obiskovalce za vpis. V okviru potreb in možnosti se udeležimo tudi usposabljanj, ki jih za nevladne organizacije organizira CNVOS.

S Slovensko filantropijo in drugimi nevladnimi organizacijami smo povezani v Konzorciju vsebinskih mrež. Z Mestnim kinom Kinodvor nas že več let povezuje filmski abonma za poznejša leta *Filmska srečanja ob kavi*. V letu 2018 smo nadaljevali s filmskim abonmajem v

sodelovanju s kinom Komuna *Srečamo se v kinu*. V vodene razgovore po ogledu filma se vključujejo mentorji in študenti, ki na UTŽO vodijo ali študirajo programe v povezavi z vsebino filma.

Že utečeno partnersko sodelovanje nas povezuje tudi s Slovenskim mladinskim gledališčem (SMG), s katerim smo skupaj razvili gledališki abonma za starejše *Gledališče ob petih*. Po vsaki gledališki predstavi pripravi SMG za obiskovalce pogovore z igralci, dramaturgi in režiserji uprizoritve.

Sorodno programsko sodelovanje imamo že več let razvito s Slovenskim etnografskim muzejem, v okviru katerega študenti programa Etnologija pod mentorstvom kustosov muzeja spoznavajo različna področja etnologije, etnografske zbirke v muzeju in se s svojim znanjem in izkušnjami vključujejo v delo muzeja kot prostovoljni kulturni mediatorji.

Z Mladinsko knjigo, knjigarno Konzorcij, smo povezani v programu *Enajsta šola v knjigarni*. Vsak prvi torek v mesecu mentorji Univerze za tretje življenjsko obdobje predstavijo študijska področja in teme, zanimive za študente UTŽO in širšo javnost.

Z Zvezo društev upokojencev Slovenije (ZDUS) nas povezuje sodelovanje ekspertov iz obeh organizacij na *skupnih strokovnih dogodkih* (sodelovanje prof. dr. Ane Krajnc na ZDUS-ovi okrogli mizi *Izzivi vseživljenjskega učenja* 18. maja na ZPIZ-u in 2. oktobra v Cankarjevem domu). Z ZDUS nas povezujejo dolgoletna prizadevanja za enakovredno vključevanje starejših v vsa področja družbenega delovanja, sodelujemo tudi v načrtovanju in pripravi dogodka *Dnevi medgeneracijskega sožitja*, ki bo maja 2019 na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani.

Z Oddelkom za pedagogiko in andragogiko smo povezani od samih začetkov UTŽO, saj je bila ena od so-ustanoviteljic UTŽO, prof. dr. Ana Krajnc, vodilna andragoginja v slovenskem prostoru. Tedanji študenti andragogike so raziskovalno spremljali in se prostovoljsko vključevali v razvoj izobraževanja starejših in nastanek UTŽO. Smo učna baza za študente andragogike (na andragoško prakso sprejemamo študente andragogike, nudimo jim svetovanje in pomoč pri opravljanju raziskovalnih nalog, hospitacij v študijskih skupinah UTŽO), nekateri predavatelji in sodelavci Oddelka za pedagogiko in andragogiko so člani Zbora članov združenja SUTŽO (prof. dr. Sonja Kump, izr. prof. dr. Nives Ličen, Tanja Šulak), strokovnjaki z navedenega oddelka sodelujejo v dejavnostih SUTŽO (na strokovnih posvetih in izobraževanjih Mreže SUTŽO).

Z javnim mestnim zavodom za izobraževanje odraslih Cene Štupar – CILJ se povezujemo v skupnih programih in projektih: v izvedbi letnega mestnega programa izobraževanja odraslih in v projektu Pridobivanje temeljnih kompetenc manj izobraženih starejših zaposlenih.

Mestna občina Ljubljana, Služba za lokalno samoupravo, nam omogoča brezplačno uporabo prostorov četrtnih skupnosti (nekdanjih krajevnih skupnosti) za delovanje študijskih skupin na več lokacijah po mestu: na Štefanovi 11, Rozmanovi 12 na Taboru, Vojkovi 1 in Dunajski 101 za Bežigradom. Mestna občina Ljubljana, Oddelek za izobraževanje, nas vključuje tudi v izvajanje letnega mestnega programa izobraževanja odraslih.

Z Andragoškim centrom Slovenije in Andragoškim društvom Slovenije nas združuje skupno področje našega delovanja: izobraževanje odraslih. Naša prizadevanja se prepletajo v iskanju

možnosti za nadaljnji razvoj področja izobraževanja odraslih, v skupni javni kampanji, sodelovanju na posvetih in konferencah, Tednu vseživljenjskega učenja ipd.

Znaš, nauči drugega

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje od leta 2009 dalje razvija prostovoljsko gibanje računalniškega učenja v dvojicah (ali tudi trojicah) *Znaš, nauči drugega*. Vzajemno računalniško usposabljanje poteka po načelu: toliko kot znaš, prenesi na drugega. Tisti, ki že imajo računalniško znanje, le-to prenašajo na druge, ki se želijo naučiti uporabe računalnika. V teh letih je na UTŽO Ljubljana 35 mentorjev prostovoljcev učilo uporabljati računalnik približno sto dvajset mentorirancev.

Učno gibanje je zaživelo tudi na nekaterih univerzah za tretje življenjsko obdobje po Sloveniji, še posebej v Velenju, Žalcu in Celju. Na slovenskih UTŽO se je od leta 2010 v okviru učnega gibanja *Znaš, nauči drugega* izobraževalo več kot 130 učnih parov, mentorji so izvedli več kot 450 ur. Gibanje se razvija tudi v okviru posameznih krožkov, ko si starejši študenti medsebojno pomagajo pri dodatnem učenju različnih vsebin (IKT, jeziki, prevodi, jezikovni pregledi itd.) in ob zaključku študijskega leta, ko se skupine pripravljajo na javne dogodke. Prenos znanja poteka tudi v manjših skupinah med tremi ali štirimi osebami. Na UTŽO (LU) Radovljica in na UTŽO Škofja Loka se je gibanje razvilo v skupinske delavnice. Dostikrat pa med študenti poteka neformalen prenos znanja. Tako med starejšimi študenti na univerzah za tretje življenjsko obdobje poteka še veliko več učenja, kot ga formalno beležimo.

Na UTŽO Ljubljana vsako študijsko leto animiramo študente, da se vključijo v učno gibanje *Znaš, nauči drugega*: tako tiste, ki znanje imajo in so ga pripravljeni deliti z drugimi, kot tiste, ki to znanje potrebujejo. Spoznavno srečanje mentorjev in mentorirancev v letu 2018 je potekalo 2. februarja. Alenka Gabriela Ščuka je zainteresiranim predstavila koncept in vizijo gibanja ter delovanje učnih dvojic. Srečanja se je udeležilo 17 udeležencev, 4 mentorji in 13 mentorirancev. Oblikovale so se dvojice in trojice, ki so se srečevale do junija 2018. Mentoriranci so spoznavali operacijski sistem Windows, Raziskovalec, delo z okni, elektronsko pošto, Word, obdelavo in prenos fotografij, program Picassa, prenos dokumentov, Facebook, iskanje informacij po spletu, varnost na spletu, e-storitve, uporabo zunanjih medijev, posodabljanje programov, spoznavanje tablice in osnov prenosnega računalnika.

Računalniška pismenost starejših odraslih je še vedno nizka. Računalniško znanje potrebujemo v vsakdanjem življenju, da lahko sami poiščemo nove vire znanja, informacij, poglobljamo znanje, vzdržujemo stike s prijatelji in družino itd. Takšno medsebojno darovanje znanja je neprecenljiva vrednota posameznikov kot tudi vrednota, ki prispeva k boljšemu socialnemu vključevanju starejših in s tem razvoju vse družbe.

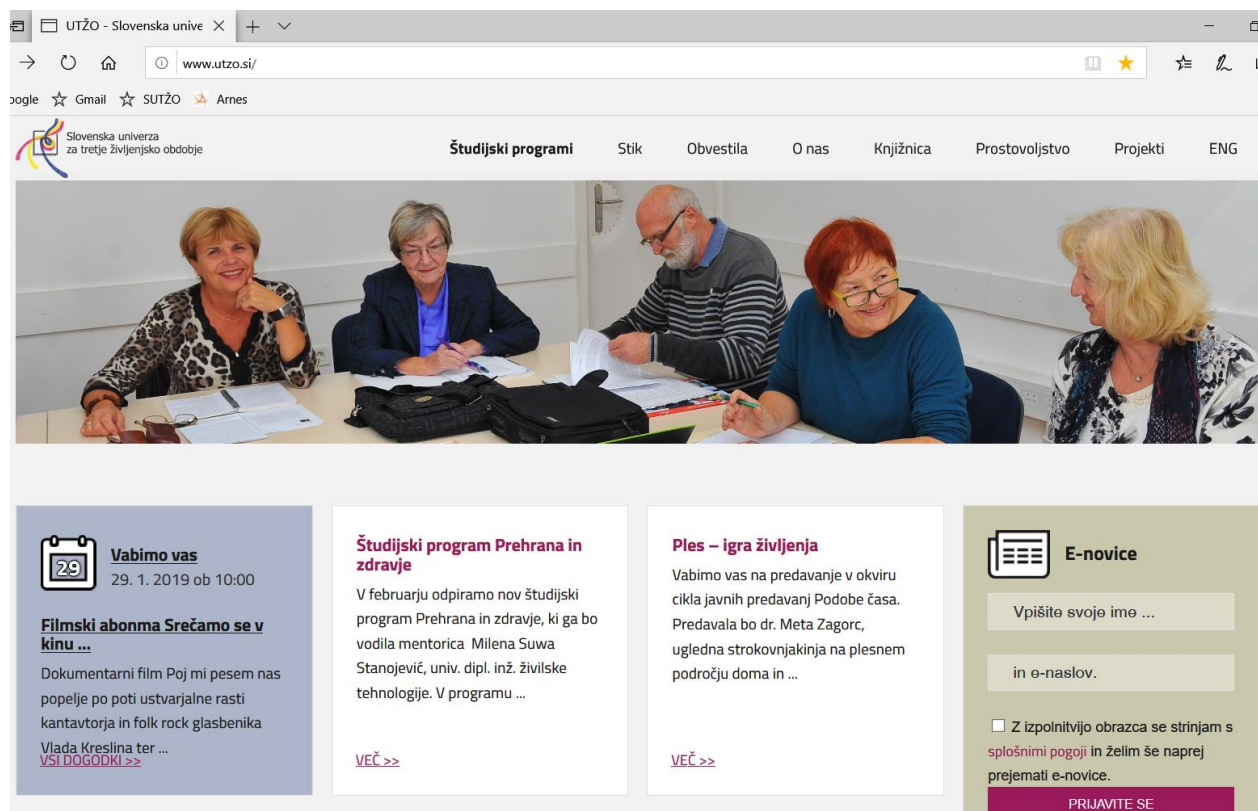
Javna kampanja

Spletne novice Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje

V letu 2018 smo izdali pet številčk e-novic Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje, od tega je bila ena številčka posvečena mednarodnemu sodelovanju oziroma sodelovanju SUTŽO v evropskih projektih. E-novice so namenjene študentom, mentorjem in sodelavcem Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje, članicam mreže SUTŽO, strokovnjakom na področju andragogike, socialne gerontologije, psihologije, geragogike, medicine, oblikovalcem lokalnih in nacionalnih politik, študentom v terciarnem izobraževanju, sorodnim organizacijam, novinarjem. E-novice odpirajo razna vprašanja o starejših, informirajo o dogajanjih v mreži SUTŽO, utrjujejo vlogo SUTŽO in področje izobraževanja starejših v javnosti. E-novice pripravlja dr. Dušana Findeisen.

Domača spletna stran, elektronske in pisne okrožnice, oglasna deska

Na domači spletni strani www.utzo.si seznanjamo študente, mentorje, mrežo slovenskih univerz in širšo javnost o dogodkih, novostih, aktualnih dogajanjih in aktivnostih v projektih na Slovenski univerzi za tretje življenjsko obdobje.

The screenshot shows the website www.utzo.si with a navigation menu including 'Študijski programi', 'Stik', 'Obvestila', 'O nas', 'Knjižnica', 'Prostovoljstvo', 'Projekti', and 'ENG'. Below the menu is a photograph of five people sitting around a table, engaged in a meeting. Below the photo are four news cards:

- Vabimo vas**
29. 1. 2019 ob 10:00
Filmski abonma Srečamo se v kinu ...
Dokumentarni film Poj mi pesem nas popelje po poti ustvarjalne rasti kantavtorja in folk rock glasbenika Vlada Kreslina ter ...
[VSI DOGODKI >>](#)
- Študijski program Prehrana in zdravje**
V februarju odpiramo nov študijski program Prehrana in zdravje, ki ga bo vodila mentorica Milena Suwa Stanojevič, univ. dipl. inž. živilske tehnologije. V programu ...
[VEČ >>](#)
- Ples – igra življenja**
Vabimo vas na predavanje v okviru cikla javnih predavanj Podobe časa. Predavala bo dr. Meta Zagorc, ugledna strokovnjakinja na plesnem področju doma in ...
[VEČ >>](#)
- E-novice**
Vpišite svoje ime ...
in e-naslov.
 Z izpolnitvijo obrazca se strinjam s splošnimi pogoji in želim še naprej prejemati e-novice.
PRIJAVITE SE

Študente UTŽO obveščamo o aktualnih dogajanjih tudi z elektronskimi dopisi (okrožnicami) in obvestili na oglasnih deskah na sedežu UTŽO. Animatorje študijskih skupin, ki nimajo elektronske pošte, posebej obveščamo s pisnimi okrožnicami. Oglasne deske so tematsko razporejene, in sicer: Obvestila in vabila UTŽO Ljubljana, E-novice Slovenske UTŽO, Kulturni in izobraževalni dogodki v našem mestu, Novice iz partnerskih ustanov in druga obvestila.

Objavljanje v drugih elektronskih medijih

Obvestila o aktualnih dogajanjih in novostih na Univerzi za tretje življenjsko obdobje ter nasledke dela in učenja v programih in projektih SUTŽO objavljamo tudi na naši Facebook strani UTŽO Ljubljana, na spletnem portalu EPALE, Seniorji.info, spletnem portalu Moja občina (mojaobcina.si/ljubljana), v CNVOS obvestilih, v Eurydice novicah, spletni strani Napovednik.com, e-novičkah ACS, e-novicah Andragoškega društva Slovenije (ADEES).

Mentor in znanje

V letu 2018 smo izdali tri številke elektronske publikacije Mentor in znanje, ki je namenjena predvsem mentorjem študijskih skupin na ljubljanski UTŽO in mentorjem mreže SUTŽO, pa tudi izobraževalcem starejših iz drugih okolij:

- Mentor in znanje 1: Podobnosti in razlike v izobraževanju starejših v Evropi (marec 2018),
- Mentor in znanje 2: Izobraževanje starejših prinaša novo znanje vsem, tudi mentorjem (maj 2018),
- Mentor in znanje 3: Metoda pripovedovanja zgodb v izobraževanju starejših (september 2018).

Učna pisma Mentor in znanje pripravlja dr. Dušana Findeisen.

Sodelovanje v radijskih in televizijskih oddajah

Radio Slovenija 1, oddaja Storž, 1. 3. 2018

Tema: Predstavitev izdelave dokumentarnih filmov v evropskem projektu RefugeesIN

Sodelovali: dr. Dušana Findeisen, Urška Majaron, Uroš Trampuš, Simona Jerala

Novinarka: Lucija Fatur

Povezava: radioprvi.rtvsllo.si/2018/02/tretja-univerza-3/

Radio Ognjišče, oddaja Modrost v očeh, 4. 3. 2018

Tema: O študijskem programu Trgi, ulice in stavbe okoli nas ter spremljevalnih projektih

Sodelovala: Meta Kutin

Novinarka: Damijana Medved

Povezava: http://audio.ognjisce.si/oddaie/Modrost_v_occh/2018

HTV1, oddaja Treća dob, 26. 3. 2018

Tema: Predstavitev Slovenske UTŽO, njenih izobraževalnih programov in povezovanja z lokalno skupnostjo

Sodelovala: Alijana Šantej

Novinarka: Anita Hrstić

Povezava: <https://hrti.hrt.hr/video/show/4513483/treca-dob-26-ozujka-2018>

Radio Trst A – Studio D, 9. 5. 2018

Tema: Razvoj izobraževanja odraslih v Sloveniji in po svetu in pogovor z ambasadorko slovenske andragogike prof. dr. Ane Krajnc

Sodelovala: prof. dr. Ana Krajnc

Novinarka: Vida Valenčič

Radio Slovenija 1, oddaja Storž, 24. 5. 2018

Tema: Ob zaključku študijskega leta Univerze za tretje življenjsko obdobje: o študijskih skupinah, prostovoljnem delu in srebrni ekonomiji

Sodelovali: Nada Serajnik Sraka, Nedeljka Luznar in Dušan Snoj

Novinarka: Lucija Fatur

Povezava: <https://radioprvi.rtv slo.si/2018/05/tretja-univerza-4/>

Radio Sora, 6. 8. 2018

Tema: UTŽO skozi poletje – v pripravah na novo študijsko leto

Sodelovala: Alijana Šantej

Novinarka: Monika Tavčar

Povezava: <http://www.radio-sora.si/arhiv-oddaj/v-ieseni-zivljenja/94/3798>

POP TV, 24ur Fokus, 2. 9. 2018

Tema: Disleksija še vedno velja za sramoto

Sodelovala: prof. dr. Ana Krajnc

Povezava: <https://www.24ur.com/video?video=62125497>

Radio Slovenija 1, oddaja Storž, 6. 9. 2018

Tema: Novo študijsko leto SUTŽO

Sodelovale: Alijana Šantej, Nevenka Tomšič, Borjana Koželj, Mira Smerkolj

Novinarka: Lucija Fatur

Povezava: <http://radioprvi.rtv slo.si/2018/08/storz-101/>

Mojageneracija.si (Portal MMC RTV SLO), 9. 10. 2018

Tema: V študentske klopi so sedli tudi študenti UTŽO

Sodelovala: Alijana Šantej

Novinarka: Bojana Lekše

Povezava: <https://www.rtv slo.si/moja-generacija/v-studentske-klopi-so-sedli-tudi-studentje-univerze-za-tretje-zivljenjsko-obdobje/468164>

Radio Slovenija, Oddaja Ars humana, 15. 10. 2018

Tema: Mutirajoča generacija

Sodelovala: prof. dr. Ana Krajnc

Novinarka: Tina Kozin

Povezava: <https://ars.rtv slo.si/2018/10/ars-humana-178/>

TV Slovenija 1, oddaja Dobro jutro, 17. 10. 2018

Tema: Izobraževanje in dejavno staranje

Sodelovala: prof. dr. Ana Krajnc

Novinarka: Ana Tavčar

Članki in objave v javnih občilih izpod našega peresa

Findeisen, D. (2018). »Film v izobraževanju odraslih pomeni svobodo zaznavanja in interpretiranja«. *Glasilo ADEES*, december, leto IX, številka 2, str. 4-5.

Krajnc, A. (2018). »Gledališče, osebostni in družbeni razvoj«. *Glej, list*, letnik 10, št. 3, str. 39-42.

Šantej, A. (2018). »Nove, pa tudi že tradicionalne izobraževalne teme«. *e-novičke Andragoškega centra Republika Slovenije*, 15. november.

Članki in objave drugih o nas in/ali v sodelovanju z nami

Bebek Miletić, D. (2018). »Stručno usavršavanje u Ljubljani«, *Treča mladost. Glasilo sveučilišta za treću životno dob*, št. 32, let. XIX, september, str. 7.

Čurin, J. (2018). »Most prijateljstva na Tromostovju«, *Treča mladost. Glasilo Sveučilišta za treću životnu dob*, št. 32, let. XIX, september, str. 2.

Grizila, S. (2018). »Most do radostne starosti«, *Zarja*, 19. junij.

Jelenc, Z. (2018). »Jubilej profesorice Ane Krajnc«, *Glasilo ADEES*, december, leto IX, številka 2, str. 3-4.

Kocijančič, N. (2018). »Okrogla miza v počastitev jubileja prof. dr. Ane Krajnc«, *e-novičke Andragoškega centra Republika Slovenije*, november.

Kocijančič, N. (2018). »Ekipa Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje osvojila nagrado na filmskem festivalu v Lizboni«, *e-novičke Andragoškega centra Republike Slovenije*, december.

Kodrič, V. (2018). »Ana, hvala!«, *Latnik*, št. 199, junij.

Kontler Salamon, J. (2018). »Čakam, da bo družba vlagala v ljudi«, *Delo*, 17. april, str. 10.

Lukič, D. (2018). »Največje delo, ki ga bo družba imela v prihodnje, je učenje!«, *ZDUS plus*, junij, leto XI, št. 6, str. 4-5.

Mljač, N. (2018). »Širi obzorja in združuje ljudi«, *Slovenske novice*, 12. marec, str. 23.

Olić, R. (2018). »Most prijateljstva u Zagrebu: Sličnosti i razlike«, *Treča mladost. Glasilo Sveučilišta za treću životnu dob*, št. 32, let. XIX, september, str. 9.

Pangerc Pahernik, Z. (2018). »Starost prinaša nove priložnosti«, *e-novičke Andragoškega centra Republika Slovenije*, 15. junij.

Steindl, A. (2018). »Tivolske zgodbe«, *Vzajemnost*, januar, str. 67-69.

Sušnik, S. (2018). »Keramično cvetje v zelenju vrta«, *Zeleni raj*, julij-avgust, letnik 4.

Žibert Ifko, A. (2018). »Pridobivanje novega znanja, za katero prej ni bilo časa«, *Delo*, 28. februar, str. 12.

Žiljak, T. (2018). »Međunarodno povezivanje za stvaranje pozitivne slike o starenju«, *Treča mladost. Glasilo Sveučilišta za treću životnu dob*, št. 32, let. XIX, september, str. 6.

(2018). »Osmisliti starost«, *Vzajemnost*, maj, str. 8.

Objave novinarskega študijskega krožka

Člani novinarskega študijskega krožka pod mentorstvom Neve Železnik objavljajo vsak mesec v reviji Vzajemnost v svoji stalni rubriki U3 prispevke na različne teme, svoje članke in fotografije pa objavljajo tudi v drugih revijah in časopisih (Ženska, Zarja, Nedeljski dnevnik in drugih).

Zgibanke, plakati in drugo promocijsko gradivo

Krajnc, A., Bališ, P.: »Znaš, nauči drugega«, 2018 (plakat)

Gubanc, I., Šantej, A.: »Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje«, 2018 (zgibanka)

FINANČNO POROČILO ZA LETO 2018

PRIHODKI	EUR
Članarine	597.039
Dotacije iz proračunskih in drugih javnih sredstev	42.323
Prihodki drugih fundacij, skladov in ustanov	82.398
Dotacije drugih pravnih in fizičnih oseb	2.956
Prihodki od prodaje proizvodov in storitev	12.070
Finančni prihodki iz poslovnih terjatev	1.298
<hr/>	
PRIHODKI SKUPAJ	738.084

ODHODKI	EUR
Stroški materiala	21.499
Stroški storitev	498.173
Stroški dela	185.331
Odpisi vrednosti (amortizacija)	6.725
Drugi poslovni odhodki	21.838
Davek od dohodkov	75
<hr/>	
ODHODKI SKUPAJ	733.641

Presežek prihodkov nad odhodki v letu 2018 = 4.443 EUR

Presežek prihodkov nad odhodki v letu 2017 = 2.960 EUR

PRILOGE

Priloga 1: Izobraževalni programi, študijske skupine, število in udeležba študentov v študijskih letih 2016/2017, 2017/2018 in 2018/2019

Izobraževalni program	Število študijskih skupin 2016/2017	Število študijskih skupin 2017/2018	Število študijskih skupin 2018/2019
Angleški jezik	59	55	55
Arheologija	1	1	1
Astronomija	1	1	1
Človek in njegove pisave (kaligrafija)	1	1	2
Človek in okolje	1	1	1
Čudoviti svet križank in ugank	1	1	1
Dom, kultura bivanja, oprema in prenova	1	1	1
Etnologija	3	1	1
Francoski jezik	11	10	11
Geografija (Slovenije, Evrope, sveta)	11	12	11
Igra - predstava	1	1	1
Italijanski jezik	22	25	26
Keramika	6	6	5
Kitajska nekoč in danes	1	1	1
Kitajski jezik	2	2	2
Književnost	1	1	1
Latinski jezik in kultura	1	1	1
Ljubljana, naše mesto in svet okoli nas	1	1	1
Medsebojni odnosi in sporazumevanje	6	6	7
Misleče telo	/	/	2

Izobraževalni program	Število študijskih skupin 2016/2017	Število študijskih skupin 2017/2018	Število študijskih skupin 2018/2019
Moji starši so stari - kritična geragogika	1	1	1
Narava - znana neznanka	1	1	1
Naravno vrtnarjenje	2	2	3
Nemški jezik	14	14	14
Novinarstvo	1	1	1
Od branja do pisanja	2	2	2
Po sledih slovenskega ljudskega izročila	1	1	/
Program za varovanje zdravja	1	1	/
Računalništvo	17	19	22
Rad(-a) imam gledališče	1	1	1
Rastlinstvo Slovenije	1	1	1
Razvijamo kognitivne spretnosti	/	/	1
Restavratorstvo predmetov	1	1	1
Ruski jezik	3	3	3
Slikarstvo	10	8	7
Slovenska in svetovna stavbna dediščina	2	1	1
Spoznajmo svoje mesto in domovino	1	1	1
Spoznavanje glasbene umetnosti	3	3	3
Svetovne religije in verstva	1	1	1
Španski jezik	10	11	11
Tradicionalna ljudstva sveta	1	2	1
Trgi, ulice in stavbe okoli nas	3	3	4
Umetnost pripovedovanja	1	1	/
Umetniška fotografija	/	/	1
Umetnostna zgodovina	36	35	36

Izobraževalni program	Število študijskih skupin 2016/2017	Število študijskih skupin 2017/2018	Število študijskih skupin 2018/2019
Ustvarjalno pisanje	1	2	3
Ustvarjamo vrtove	3	3	3
Zgodovina (slovenska, evropska)	15	15	15
Zgodovina in civilizacije Bližnjega vzhoda	1	1	1
Zgodovina, kultura in umetnost Japonske	/	2	/
Z znanjem do dejavnega državljanstva	1	1	1
Število študijskih skupin skupaj	270	267	274
Število študentov	3117	3175	3199
Udeležba študenti skupaj	4597	4607	4608

Priloga 2: Mentorji UTŽO Ljubljana v študijskem letu 2018/2019

V študijskem letu 2018/2019 so z UTŽO Ljubljana sodelovali 102 mentorji:

Zap. št.	Ime in priimek	Izobraževalni program
1.	Ema Andoljšek	Nemški jezik
2.	Todorče Atanasov	Slikarstvo
3.	Magdalena Ažman Bizovičar	Angleški jezik
4.	Jasna Baldeck	Francoski jezik
5.	Lidija Bavec	Španski jezik
6.	Kristina Bertok	Italijanski jezik
7.	Lidija Bertoncelj	Angleški jezik, Francoski jezik
8.	Matej Bizovičar	Risanje in slikanje
9.	Klemen Blokar	Astronomija
10.	Rajka Bračun Sova	Umetnostna zgodovina
11.	Tatjana Bradeško	Zgodovina
12.	Suzana Breclj	Italijanski jezik
13.	Tjaša Celestina	Rad(-a) imam gledališče
14.	Saša Chen	Kitajska nekoč in danes, Kitajski jezik
15.	Marija Cizelj	Francoski jezik, Španski jezik
16.	Urška Drobnič	Angleški jezik
17.	Soča Fidler	Angleški jezik
18.	Neli Filipič	Ustvarjalno pisanje
19.	Dušana Findeisen	Moji starši so stari, Angleški jezik, Francoski jezik, Medsebojni odnosi in sporazumevanje
20.	Uršula Fujs	Književnost
21.	Primož Gašperič	Geografija

Zap. št.	Ime in priimek	Izobraževalni program
22.	Matjaž Geršič	Geografija Slovenije
23.	Alla Gorše	Ruski jezik
24.	Veronika Gračner	Angleški jezik
25.	Peter Grum	Spoznavanje glasbene umetnosti
26.	Andrej Hren	Rastlinstvo Slovenije
27.	Adica Jamnišek	Geografija
28.	Stanislava Jelenc	Angleški jezik
29.	Barbara Pia Jenič	Igra - predstava
30.	Duša Jesih	Slikarstvo, Risanje in slikanje
31.	Ana Jevševar	Svetovna zgodovina, Zgodovina Slovencev v evropski zgodovini
32.	Damir Josipović	Ljubljana - moje mesto in svet okoli nas
33.	Margareta Jurišič	Angleški jezik
34.	Maja Kavčič	Nemški jezik
35.	Boštjan Kerbler	Geografija Slovenije in sveta
36.	Tomaž Andrej Kobe	Nemški jezik
37.	Ana Kocjančič	Umetnostna zgodovina
38.	Drago Kladnik	Geografija
39.	Alenka Kolman Kavčič	Francoski jezik, Angleški jezik
40.	Katarina Koren	Italijanski jezik
41.	Vedrana Kosec	Razvijamo kognitivne spretnosti
42.	Nataša Košmerl	Umetniška fotografija
43.	Adriana Kozamernik Jukić	Nemški jezik, Kitajski jezik
44.	Ana Krajnc	Medsebojni odnosi in sporazumevanje
45.	Dušan Kramberger	Slovenska in svetovna stavbna dediščina
46.	Alja Krašovec	Portugalski jezik

Zap. št.	Ime in priimek	Izobraževalni program
47.	Miha Kržič	Računalniško usposabljanje, Fotografija in računalnik
48.	Robert Kukovec	Angleški jezik
49.	Jurij Kunaver	Geografija Slovenije
50.	Meta Kutin	Trgi, ulice in stavbe okoli nas
51.	Gašper Kvartič	Latinski jezik in kultura
52.	Andrej Lajovic	Astronomija
53.	Apolonija Lavrenčič Špegel	Angleški jezik
54.	Biserka Luznar Dobernik	Angleški jezik
55.	Miloš Klemen Mahorčič	Svetovna zgodovina, Umetnostna zgodovina
56.	Štefan Markovič	Čudoviti svet ugank
57.	Denija Marmilić Peršič	Španski jezik
58.	Robert Mlakar	Računalniško usposabljanje, Fotografija in računalnik
59.	Marija Močnik	Človek in njegove pisave
60.	Karel Natek	Geografija
61.	Alenka Oven	Z znanjem do dejavnega državljanstva
62.	Olga Paulič	Spoznajmo svoje mesto in domovino
63.	Donovan Pavlinec	Umetnostna zgodovina
64.	Tjaša Pavšič Klasinc	Ruski jezik
65.	Zdenka Peloz	Medsebojni odnosi
66.	Boštjan Plesničar	Slikarstvo
67.	Boštjan Plut	Zgodovina Slovencev, Zgodovina Evrope, Tradicionalna ljudstva sveta, Zgodovina in civilizacije Bližnjega vzhoda, Umetnostna zgodovina, Svetovne religije in verstva, Etnologija
68.	Barbara Podlogar	Naravno vrtnarjenje

Zap. št.	Ime in priimek	Izobraževalni program
69.	Sabina Potočki	Misleče telo
70.	Anny Elizabeth Prada Stopar	Španski jezik
71.	Jaka Racman	Umetnostna zgodovina
72.	Majda Rakočević	Angleški jezik
73.	Slavica Ravnik	Medsebojni odnosi in sporazumevanje, Medsebojni odnosi in osebna rast
74.	Lea Rigler	Umetnostna zgodovina
75.	Tomaž Rijavec	Človek in okolje
76.	Kaja Rožman	Umetnostna zgodovina
77.	Ugo Sambi	Angleški jezik
78.	Marjeta Bibijana Savnik Tuma	Nemški jezik, Angleški jezik
79.	Mateja Seliškar Kenda	Od branja do pisanja
80.	Nevenka Seliškar	Angleški jezik
81.	Neva Sosič	Angleški jezik
82.	Vesna Stropnik	Angleški jezik
83.	Matic Šavli	Umetnostna zgodovina
84.	Janja Šega	Angleški jezik
85.	Lučka Šičarov	Keramika
86.	Mitja Škrjanec	Ustvarjamo vrtove
87.	Peter Škrjanec	Spoznavanje glasbene umetnosti
88.	Henrika Škrlj	Angleški jezik
89.	Irena Šterman	Umetnostna zgodovina
90.	Marjeta Tadel Sušnik	Angleški jezik
91.	Urška Telban	Računalniško usposabljanje
92.	Nataša Helena Tomac	Italijanski jezik, Francoski jezik

Zap. št.	Ime in priimek	Izobraževalni program
93.	Nataša Tomažević	Angleški jezik
94.	Staša Tome	Narava – znana neznanka
95.	Peter Turk	Arheologija
96.	Ana Urbančič	Kultura in umetnost Latinske Amerike
97.	Nikolaja Valjavec	Nemški jezik
98.	Kristina Velkaverh	Nemški jezik
99.	Janez Zalaznik	Slikarstvo
100.	Ljubomir Zidar	Restavracija predmetov
101.	Barbara Železnik Bizjak	Dom, kultura bivanja, oprema in prenova
102.	Nevenka Železnik	Novinarstvo

Priloga 3: Članice mreže Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje v letu 2018

Zap. št.	Kraj	Ime in naslov UTŽO
1.	AJDOVŠČINA	Društvo Most Univerza za tretje življenjsko obdobje Ajdovščina Gregorčičeva 21, 5270 Ajdovščina
2.	BRDA	Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Brda – Unitri Brda Trg 25. maja 2, 5212 Dobrovo
3.	BREŽICE	Društvo Modra Sova UTŽO Brežice – do 25. 10. 2018 Dom upokojencev Brežice Dobovska cesta 8, 8250 Brežice
4.	CELJE	Osrednja knjižnica Celje Univerza za tretje življenjsko obdobje Muzejski trg 1a, 3000 Celje
5.	ČRNOMELJ	Zavod za izobraževanje in kulturo Črnomelj Univerza za tretje življenjsko obdobje Ul. Otona Župančiča 1, 8340 Črnomelj
6.	DOMŽALE	Društvo Lipa Domžale - Univerza za tretje življenjsko obdobje Ljubljanska cesta 58, 1230 Domžale
7.	GROSUPLJE	Društvo za izobraževanje za tretje življenjsko obdobje Grosuplje, Adamičeva 16, 1290 Grosuplje
8.	HOČE-SLIVNICA	UTŽO Hoče-Slivnica – od 18. 9. 2018 dalje Rogoška cesta 60 2204 Rogoza
9.	IDRIJA	Društvo upokojencev Idrija Univerza za tretje življenjsko obdobje Rožna ulica 2, 5280 Idrija
10.	ILIRSKA BISTRICA	Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Ilirska Bistrica Kidričeva 15, 6250 Ilirska Bistrica
11.	IVANČNA GORICA	Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Ivančna Gorica Cesta II. grupe odredov 17, 1295 Ivančna Gorica
12.	IZOLA	Andragoško društvo Morje Univerza za tretje življenjsko obdobje Izola Verdijeva ulica 1, p. p. 192, 6310 Izola
13.	KOČEVJE	Ljudska univerza Kočevje Univerza za tretje življenjsko obdobje Trg Zbora odposlancev 30, 1330 Kočevje
14.	KOPER	Društvo Pristan Univerza za tretje življenjsko obdobje Pri vodnjaku 2, 6000 Koper

15.	KOZJE	Knjižnica Šmarje pri Jelšah - enota Kozje Univerza za tretje življenjsko obdobje Kozje Kozje 150, 3260 Kozje
16.	KRANJ	Društvo upokojencev Kranj Univerza za tretje življenjsko obdobje Tomšičeva 4, 4000 Kranj
17.	KRAS (SEŽANA)	Univerza za tretje življenjsko obdobje Kras Gorjansko 84, 6223 Komen
18.	KRŠKO	Ljudska univerza Krško Univerza za tretje življenjsko obdobje Dalmatinova 6, 8270 Krško
19.	LAŠKO	Univerza za tretje življenjsko obdobje pri Knjižnici Laško, Aškerčev trg 4, 3270 Laško
20.	LENART V SLOVENSKIH GORICAH	RASG d. o. o., Izobraževalni center Slovenske Gorice Univerza za tretje življenjsko obdobje Nikova 9, 2230 Lenart v Slovenskih goricah
21.	LITIJA - ŠMARTNO	Društvo univerza za tretje življenjsko obdobje Litija in Šmartno, Parmova ulica 9, 1270 Litija
22.	LJUBLJANA	Združenje SUTŽO Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani Poljanska cesta 6, 1000 Ljubljana
23.	LOG-DRAGOMER	DVIG – univerza za tretje življenjsko obdobje Log- Dragomer, Dolina 21, 1351 Brezovica pri Ljubljani
24.	LOGATEC	Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Logatec Notranjska 14, 1370 Logatec
25.	MARIBOR	Mariborska knjižnica Rotovski trg 2, 2000 Maribor
26.	MARIBOR	Andragoški zavod Maribor – Ljudska univerza Maistrova ulica 5, 2000 Maribor
27.	MURSKA SOBOTA	Društvo – Univerza za tretje življenjsko obdobje pri Ljudski univerzi Murska Sobota Slomškova ulica 33, 9000 Murska Sobota
28.	NAZARJE	Univerza za tretje življenjsko obdobje Zgornje Savinjske doline – Center za samostojno učenje Nazarje pri Andragoškem zavodu Ljudska univerza Velenje Zadrečka cesta 35, 3331 Nazarje
29.	NOVA GORICA	Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Nova Gorica Erjavčeva ulica 4, 5000 Nova Gorica
30.	NOVO MESTO	Društvo upokojencev Novo mesto Univerza za tretje življenjsko obdobje Čitalniška ulica 1, 8000 Novo mesto
31.	ORMOŽ	Ljudska univerza Ormož Univerza za tretje življenjsko obdobje Vrazova ulica 12, 2270 Ormož
32.	PIRAN	Društvo Faros Univerza za tretje življenjsko obdobje Piran Fazanska 1, 6320 Portorož

33.	PIVKA	Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Pivka Kettejeva ulica 5, 6257 Pivka
34.	POSTOJNA	OE Ljudska univerza Postojna, Zavod Znanje Postojna Univerza za tretje življenjsko obdobje Ljubljanska cesta 2, 6230 Postojna
35.	PTUJ	Ljudska univerza Ptuj Univerza za tretje življenjsko obdobje Mestni trg 2, 2250 Ptuj
36.	RADOVLJICA	Ljudska univerza Radovljica Univerza za tretje življenjsko obdobje Kranjska cesta 4, 4240 Radovljica
37.	RAKIČAN	Raziskovalno izobraževalno središče, Univerza za tretje življenjsko obdobje Dvorec Rakičan Lendavska ulica 28, Rakičan 9000 Murska Sobota
38.	RAVNE NA KOROŠKEM	Andragoško društvo Koroške - Univerza za tretje življenjsko obdobje Ravne na Koroškem Koroška cesta 14, 2390 Ravne na Koroškem
39.	ROGAŠKA SLATINA	Ljudska univerza Rogaška Slatina Univerza za tretje življenjsko obdobje Celjska cesta 3a, 3250 Rogaška Slatina
40.	SEVNICA	Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje Sevnica Savska cesta 2, 8290 Sevnica
41.	SLOVENJ GRADEC	UŽO MOCIS Slovenj Gradec Meškova ulica 21, 2380 Slovenj Gradec
42.	SLOVENSKA BISTRICA	Ljudska univerza Slovenska Bistrica Univerza za tretje življenjsko obdobje Partizanska ulica 22, 2310 Slovenska Bistrica
43.	ŠENTJUR	Razvojna agencija Kozjansko, OE Ljudska univerza Šentjur Univerza za tretje življenjsko obdobje Mestni trg 5, 3230 Šentjur
44.	ŠKOFJA LOKA	Društvo univerza za tretje življenjsko obdobje Škofja Loka Partizanska ulica 1, 4220 Škofja Loka
45.	ŠMARJE PRI JELŠAH	Knjižnica Šmarje pri Jelšah Univerza za tretje življenjsko obdobje Aškerčev trg 20, 3240 Šmarje pri Jelšah
46.	TRBOVLJE	Društvo U3 - Univerza za tretje življenjsko obdobje Zasavska regija, Trg svobode 11a, 1420 Trbovlje
47.	TREBNJE	Center za izobraževanje in kulturo Trebnje Univerza za tretje življenjsko obdobje Kidričeva 2, 8210 Trebnje
48.	TRŽIČ	Ljudska univerza Tržič, Univerza za tretje življenjsko obdobje, Šolska 2, 4290 Tržič
49.	VELENJE	Andragoško društvo Univerza za III. življenjsko obdobje Velenje Efenkova cesta 61, 3320 Velenje
50.	VELIKE LAŠČE	KUD Primož Trubar Velike Lašče – UTŽO Velike Lašče Stritarjeva cesta 1, 1315 Velike Lašče

51.	VRANSKO	Društvo univerza za tretje življenjsko obdobje Vransko Vransko 143a, 3305 Vransko
52.	ŽALEC	Univerza za tretje življenjsko obdobje Žalec Ulica Savinjske čete 4, 3310 Žalec

Priloga 4: Organi Združenja SUTŽO

Organi združenja so:

- Zbor članov združenja
- Upravni odbor
- Predsednik/-ca
- Nadzorni odbor

Zbor članov je najvišji organ, ki ga sestavljajo vsi redni člani združenja.

Upravni odbor je izvršilni in najvišji strokovni organ združenja.

Vodi ga **predsednica** prof. dr. Ana Krajnc, ki je hkrati tudi predsednica združenja.

Upravni odbor ima sedem članov:

prof. dr. Ana Krajnc, predsednica,
dr. Dušana Findeisen, članica,
izr. prof. dr. Nives Ličen, članica,
Tanja Šulak, članica,
Alijana Šantej, članica,
Nevenka Železnik, članica,
Boža Bolčina, članica.

Nadzorni odbor izvaja nadzor nad razpolaganjem s premoženjem združenja ter nad finančnim in materialnim poslovanjem združenja.

Nadzorni odbor ima tri člane:

Marko Živec, predsednik,
Majda Ažman, članica,
Marija Močnik, članica.

Priloga 5: Zaposleni in zunanji sodelavci v letu 2018

Zaposleni

Dr. Dušana Findeisen
Predstojnica Inštituta za raziskovanje in razvoj izobraževanja

Alijana Šantej, prof. ped.
Predsednica Univerze za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani, izvršni vodja združenja

Alenka Gabriela Ščuka, univ. dipl. ped. in andr.
Obračuni in evidence, koordinacija izobraževalnih programov

Petra Bališ, univ. dipl. ped. in andr.
Vodja projektov

Urška Majaron, inž. med. prod.
Projektna sodelavka

Urška Telban, prof. slov. in org. soc. mreže
Koordinacija izobraževalnih programov
(od 1. februarja dalje)

Urša Kramberger, univ. dipl. ped. in andr.
Obračuni in evidence, koordinacija izobraževalnih programov
(od 24. oktobra dalje)

Pogodbeni strokovni in drugi zunanji sodelavci

Prof. dr. Ana Krajnc
Predsednica Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje, združenja za izobraževanje
in družbeno vključenost
Predsednica Mreže Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje

Robert Mlakar, univ. dipl. med. komunikolog
Vodja programov za računalniško izobraževanje in nove tehnologije

Dr. Vesna Radonjič Miholič, univ. dipl. psih.
Strokovna sodelavka Inštituta za disleksijo

Mag. Marija Velikonja, univ. dipl. ped.
Strokovna sodelavka Inštituta za disleksijo